
ΠΑΡΚΟ
ΠΑΡΟΥ
10 YEARS PAROS PARK
10
ΧΡΟΝΙΑ

10 ΧΡΟΝΙΑ ΠΑΡΚΟ ΠΑΡΟΥ 10 YEARS PAROS PARK

ΠΑΡΚΟ ΠΑΡΟΥ
PAROS PARK

ΔΗΜΟΣ ΠΑΡΟΥ
MUNICIPALITY OF PAROS

ΔΙΑΤΕΛΕΣΑΝΤΑ ΜΕΛΗ ΤΟΥ Δ.Σ. ΠΑΡΚΟΥ ΠΑΡΟΥ - ΔΗΜΟΤΙΚΗ Α.Ε.

Πολλοί συμπολίτες μας διετέλεσαν αυτά τα 10 χρόνια μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου του Πάρκου και οι περισσότεροι για πολλά συνεχή χρόνια. Ορισμένοι από αυτούς ορίστηκαν στο Δ.Σ. ex officio, ως μέλη του Δημοτικού Συμβουλίου. Οι περισσότεροι όμως ήταν επίλεκτα μέλη της κοινωνίας της Πάρου με διακριτή διαδρομή στα κοινά από διάφορες θέσεις. Όλοι τους εργάστηκαν με συνέπεια και συχνά με αφοσίωση για την επιτυχία του εγχειρήματος. Είναι χαρακτηριστικό ότι στη συντριπτική τους πλειοψηφία οι αποφάσεις του Δ.Σ. ήταν ομόφωνες.

MEMBERS WHO HAVE SERVED ON THE MANAGEMENT BOARD OF THE PAROS PARK - MUNICIPAL S.A.

In these ten years many of our fellow citizens had a place on the Management Board of the Park, most of them for a number of years in a row. Some, were appointed on the Board ex officio, as members of the Municipal Council. Most, however, were select members of the community of Paros with a distinctive contribution to common affairs from different posts. They all worked with consistency and devotion for the project's success. It is telling that the decisions of the Board of Management have, by and large, been unanimous.

Παπαζώη Ελισάβετ (Πρόεδρος) Papazoi Elissavet (Chairperson)	2009-2019
Κουλιανός Ιωάννης (Δ. Σύμβουλος & Αντιπρόεδρος) Koulianos Yannis (CEO & Vice Chairman)	2009-2019
Μαλατέστας Νικόλαος (Μέλος & Δ. Σύμβουλος) Malatestas Nikos (Member & CEO)	2009-2019
Τσουνάκη Μαρία (Αντιπρόεδρος) Tsounaki Maria (Vice Chairperson)	2009-2014
Κασαπίδης Αναστάσιος (Δ. Σύμβουλος) Kassapides Tassos (CEO)	2009-2011
Μπιζάς Κων/νος (Μέλος) Bizas Kostas (Member)	2009-2011
Φραγκούλης Στυλιανός (Μέλος) Fragoulis Stelios (Member)	2009-2011
Πολυκανδριώτη Άννα (Μέλος & Δ. Σύμβουλος) Polykandrioti Anna (Member & CEO)	2011-2019
Κάγκανη Άννα (Μέλος) Kagani Anna (Member)	2011-2019
Μπαφίτης Γεώργιος (Μέλος) Bafites George (Member)	2011-2014
Λεγάκης Αναστάσιος (Δ. Σύμβουλος) Legakis Tassos (CEO)	2014-2015
Λεγάκη Μαρκέλλα (Δ. Σύμβουλος & Μέλος) Legaki Markella (CEO & Member)	2015-2018
Κακανιά Μίνα (Δ. Σύμβουλος & Μέλος) Kakania Mina (CEO & Member)	2018-2019
Μαρινόπουλος Αθανάσιος (Μέλος) Marinopoulos Thanassis (Member)	2014-2019
Σαραντινός Χριστόδουλος (Μέλος) Sarantinos Christodoulos (Member)	2014-2019
Πατέλης Άγγελος (Μέλος) Patelis Aggelos (Member)	2014-2019
Σιμιτζής Παναγιώτης (Μέλος) Simitzis Panagiotis (Member)	2014-2019

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ CONTENTS

6 **ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΠΑΡΚΟ ΠΑΡΟΥ** THE ENVIRONMENTAL AND CULTURAL PARK OF PAROS
ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΠΑΠΑΖΩΗ ELISSAVET PAPAZOI
ΝΙΚΟΣ ΜΑΛΑΤΕΣΤΑΣ NIKOS MALATESTAS
ΤΑΣΟΣ ΚΑΣΑΠΙΔΗΣ TASSOS KASSAPIDES

16 **ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΙ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ** REPRESENTATIVES OF LOCAL ADMINISTRATION
ΧΡΗΣΤΟΣ ΒΛΑΧΟΓΙΑΝΝΗΣ CHRISTOS VLACHOYANNIS
ΚΩΣΤΑΣ ΜΠΙΖΑΣ KOSTAS BIZAS
ΣΤΕΛΙΟΣ ΦΡΑΓΚΟΥΛΗΣ STELIOS FRAGOULIS
ΜΑΡΚΟΣ ΚΩΒΑΙΟΣ MARKOS KOVAIOS

24 **ΧΟΡΗΓΟΙ ΚΑΙ ΔΩΡΗΤΕΣ** SPONSORS AND DONORS
ΙΔΡΥΜΑ Α. Γ. ΛΕΒΕΝΤΗ A. G. LEVENTIS FOUNDATION
ΙΔΡΥΜΑ ΜΠΟΔΟΣΑΚΗ BODOSSAKI FOUNDATION
ΙΔΡΥΜΑ ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΙΑΡΧΟΣ (ΙΣΝ) STAVROS NIARCHOS FOUNDATION (NSF)
CYCLADES PRESERVATION FUND

30 **ΕΝΑΣ ΕΝΙΑΙΟΣ ΧΩΡΟΣ ΜΕ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΕΣ ΧΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ** A UNIFIED SPACE WITH DISTINCT USES AND FUNCTIONS

32 **ΖΩΝΤΑΝΕΥΟΝΤΑΣ ΤΗ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟ** BRINGING THE PENINSULA TO LIFE
ΔΟΥΛΕΥΟΝΤΑΣ ΜΕ ΤΗ ΦΥΣΗ ΚΑΙ ΟΧΙ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΤΗΣ, ΕΛΕΝΑ ΣΥΜΕΩΝΙΔΟΥ
WORKING WITH RATHER THAN AGAINST NATURE, ELENA SYMEONIDOU

36 **ΜΟΝΟΠΑΤΙΑ | WALKING PATHS**
ΔΕ ΜΑΣ ΝΟΙΑΖΕΙ Ο ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΣ ΑΛΛΑ Ο ΔΡΟΜΟΣ ΠΟΥ ΘΑ ΜΑΣ ΦΕΡΕΙ ΕΚΕΙ..., ΚΩΣΤΑΣ ΖΑΡΟΚΩΣΤΑΣ
IT IS NOT ABOUT THE DESTINATION, IT IS ABOUT THE ROAD TAKING US THERE..., KOSTAS ZAROKOSTAS
ΟΙ ΠΕΡΠΑΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΥ ΣΤΟ ΠΑΡΚΟ, ΠΕΡΠΑΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΥ | PAROS WALKERS IN THE PARK, PAROS WALKERS
ΓΥΜΝΑΣΜΑΤΑ ΑΙΣΘΗΣΕΩΝ, ΧΡΙΣΤΟΣ ΓΕΩΡΓΟΥΣΗΣ | TRAINING THE SENSES, CHRISTOS GEORGOUSSIS

46 **ΑΝΑΒΛΑΣΤΗΣΗ** REVEGETATION
ΑΝΑΣΧΕΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΒΡΩΣΗΣ EROSION MITIGATION
ΒΟΤΑΝΙΚΟΣ ΚΗΠΟΣ BOTANICAL GARDEN

52 **Ο ΟΡΜΟΣ ΤΟΥ ΑΪ-ΓΙΑΝΝΗ** THE BAY OF AI YANNIS

54 **ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ - ΑΝΑΨΥΧΗ - ΑΘΛΗΣΗ** CULTURE - RECREATION - SPORTS

56 **ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΥΠΟΔΟΜΕΣ** DESIGN AND INFRASTRUCTURE
ΑΠΟ ΤΗΝ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗ ΣΤΗΝ ΗΠΙΑ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ, ΕΝΗ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΥ FROM DEGRADATION TO MILD DEVELOPMENT, ENI DIMITRIADOU
ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΑΝΑΨΥΧΗΣ: ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟ-ΚΑΦΕ & ΠΑΡΑΛΙΑ RECREATION VENUES: CAFÉ - RESTAURANT & BEACH FACILITIES
ΥΠΑΙΘΡΙΟ ΘΕΑΤΡΟ ΑΡΧΙΛΟΧΟΣ OPEN-AIR THEATRE ARCHILOCHOS
ΥΠΑΙΘΡΙΟΣ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ ΕΝΑΣΤΡΟΝ OPEN-AIR CINEMA ENASTRON
ΕΚΘΕΣΙΑΚΟΣ ΧΩΡΟΣ ΣΤΑ ΚΕΛΙΑ ΤΟΥ ΑΪ-ΓΙΑΝΝΗ EXHIBITION SPACE IN THE MONASTIC CELLS OF AI YIANNIS

64 **ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΣΤΟ ΠΑΡΚΟ** FESTIVAL AT THE PARK
ΤΟ ΦΕΣΤΙΒΑΛ, ΝΙΚΟΣ ΜΑΛΑΤΕΣΤΑΣ THE FESTIVAL, NIKOS MALATESTAS
CINÉ ΕΝΑΣΤΡΟΝ. ΚΑΤΙ ΑΛΗΘΕΙΑ ΣΥΜΒΑΙΝΕΙ ΕΔΩ, ΣΩΤΗΡΗΣ ΓΚΟΡΙΤΣΑΣ
CINE ENASTRON. THERE IS SOMETHING REALLY HAPPENING HERE, SOTIRIS GORITSAS

76 **ΙΣΤΟΡΙΑ** HISTORY
ΤΟ ΠΑΛΙΜΨΗΣΤΟ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ. ΑΠΟ ΤΗΝ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟ, ΣΤΗΝ ΠΑΡΟ ΚΑΙ ΣΤΟ ΑΡΧΙΠΕΛΑΓΟΣ, ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΠΑΠΑΖΩΗ
THE PALIMPSEST OF HISTORY. FROM THE AI YANNIS PENINSULA TO PAROS AND THE ARCHIPELAGO, ELISSAVET PAPAZOI
ΠΟΛΕΜΟΣ ΚΑΙ ΕΙΡΗΝΗ ΣΤΟ ΑΙΓΑΙΟ 18ΟΣ ΑΙΩΝΑΣ. ΠΑΡΟΣ, ΟΡΛΩΦΙΚΑ ΚΑΙ Η ΑΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ, ΤΖΕΛΙΝΑ ΧΑΡΛΑΥΤΗ
WAR AND PEACE IN 18TH CENTURY AEGEAN. PAROS, THE RUSSO-OTTOMAN WAR AND THE RISE OF GREEK SHIPPING, GELINA HARLAFTI
Η ΠΑΡΟΣ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΡΩΣΙΚΗ ΧΑΡΤΟΓΡΑΦΙΑ 1770-1775. ΜΟΝΙΜΗ ΕΚΘΕΣΗ ΣΤΑ ΚΕΛΙΑ ΤΟΥ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΟΥ ΤΟΥ ΑΪ-ΓΙΑΝΝΗ ΔΕΤΗ, ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΖΕΗ
PAROS IN RUSSIAN CARTOGRAPHY 1770-1774, PERMANENT EXHIBITION AT THE MONASTERY OF AI YANNIS DETIS, ELEFTHERIA ZEI
ΑΡΧΙΠΕΛΑΓΟΣ. ΜΙΑ ΕΙΣ ΒΑΘΟΣ ΨΗΦΙΑΚΗ ΧΑΡΤΟΓΡΑΦΗΣΗ ΤΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΑΙΓΑΙΑΚΟΥ ΝΗΣΙΩΤΙΣΜΟΥ ΣΤΟΥΣ ΝΕΩΤΕΡΟΥΣ ΧΡΟΝΟΥΣ, ΓΙΩΡΓΟΣ ΤΟΛΙΑΣ
ARCHIPELAGO. A DEEP DIGITAL MAPPING OF THE AEGEAN AND AEGEAN ISLANDS IN MODERN TIMES, GEORGE TOLIAS

90 **ΑΘΛΗΣΗ** SPORTS
ΤΡΙΑΘΛΟ ΠΑΡΟΥ - MINI AQUATHLON PAROS TRIATHLON - MINI AQUATHLON
ΝΑΥΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΝΑΟΥΣΑΣ ΠΑΡΟΥ ΝΑΪΑΣ. 2 ΧΡΟΝΙΑ ΤΑΞΙΔΕΥΟΝΤΑΣ ΣΤΑ ΟΡΤΣΑ..., ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΝΑΪΑΣ
NAIAS NAUTICAL CLUB OF NAOUSSA, PAROS. 2 YEARS SAILING INTO THE WIND..., THE NAIAS MANAGEMENT BOARD

98 **ΜΕ ΤΟ ΒΛΕΜΜΑ ΣΤΟ ΜΕΛΛΟΝ** LOOKING TO THE FUTURE
ΤΟ ΠΑΡΚΟ ΑΝΟΙΧΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ, ΠΑΛΑΣΙΑ ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ LESSONS AT AN OPEN AIR SCHOOL, PALASSIA GEORGIADOU
ΤΟ ΠΑΡΚΟ ΠΑΕΙ... ΣΧΟΛΕΙΟ, ΒΗΣΣΑΡΙΩΝ ΠΑΠΑΣ THE PARK GOES TO SCHOOL, VISSARION PAPAS
ΜΙΑ ΑΡΙΣΤΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ, ΛΟΥΚΑΣ ΣΚΙΑΔΑΣ AN EXCELLENT COLLABORATION, LOUCAS SKIADAS

104 **ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ** SUSTAINABILITY AND SOCIAL CONTRIBUTION
106 **ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ** THANKS

THE ENVIRONMENTAL AND CULTURAL PARK OF PAROS

The Environmental and Cultural Park of Paros, the Park as we unofficially call it, is many things together. Geographically, it is the peninsula at the northwest tip of Paros, connected to the mainland by a narrow strip, which intensifies the sense of its separateness. It is one of the most beautiful natural landscapes of the Cyclades, with some exquisite beaches along a stretch that, thanks to some fortunate circumstances, remained virtually free of construction and belongs in its totality to the Municipality of Paros. The peninsula forms the bay of Ai Yannis, a marvelous natural harbor, named after the small monastery of Ai Yannis Detis, the peninsula's trademark.

Institutionally, it is the legal name of the Municipal Company of the Municipality of Paros founded in 2009, with the protection and mild development of this Municipal land as its mandate. The peninsula had suffered for decades due to unchecked grazing and hunting but, mainly, due to the savage exploitation of the beach of Katholiko for fifteen years, for which, unfortunately, the then Community of Naoussa was accountable. By endorsing the citizens' initiative for the creation of the Park, the Municipality responded to the demand of a large part of the local community that management should be taking place with its own interests in mind, rather than those of private agents.

The Park also is the endeavor itself of its creation and operation. That is to say, the innumerable people who have worked, by and large in a volunteer capacity, to set up this complex project, the endless plans that were drawn, the infrastructures constructed, the institutions that were established, so that it may assume the form and character it possesses. By such means, the interventions were made for the protection and highlighting of nature, the festival and the open-air cinema, the permanent exhibition about the Orlov events, and so much more. It is worth noting that, in our country, such cases of systematic, devoted and selfless toil in the service of the public good, the good of the local community, are few and far between.

The Park, finally, is the familiar meeting place of many Parians, residents and holidaymakers, throughout the year. That is where they go to walk the trails, feast and dance on holidays, play with their children, enjoy the full moon and much more. That is where the Nautical Club of Naoussa, NAIAS, has set up base, providing a new lease to the bay of Ai Yannis, with the image of its white sails as a symbol of a future goal, namely that, when the time comes, these kids take up the matter of the Park into their own hands.

ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΠΑΡΚΟ ΠΑΡΟΥ

Το Περιβαλλοντικό και Πολιτιστικό Πάρκο Πάρου, το Πάρκο όπως το αποκαλούμε στην καθημερινότητά μας, είναι πολλά πράγματα συγχρόνως. Γεωγραφικά είναι η χερσόνησος στο βορειοδυτικό άκρο της Πάρου, η οποία συνδέεται με το υπόλοιπο νησί με μια στενή λωρίδα γης, επιτείνοντας την αίσθηση ότι είναι ένα ξεχωριστό τμήμα του. Πρόκειται για ένα από τα ωραιότερα φυσικά τοπία των Κυκλάδων με μερικές υπέροχες παραλίες, για μια έκταση που χάρη σε ευμενείς συγκυρίες έμεινε πρακτικά αδόμητη, και ανήκει στο σύνολό της στο Δήμο Πάρου. Η χερσόνησος σχηματίζει τον Όρμο του Άι-Γιάννη, ένα εξαιρετικό φυσικό αγκυροβόλιο, που παίρνει το όνομα του από το μικρό μοναστήρι του Άι-Γιάννη Δέτη, το χαρακτηριστικό τοπόσημο της χερσονήσου.

Θεσμικά είναι ο διακριτικός τίτλος της Δημοτικής Επιχείρησης του Δήμου Πάρου που ιδρύθηκε το 2009 με σκοπό την προστασία και ήπια αξιοποίηση της έκτασης του Δήμου. Η χερσόνησος είχε υποστεί κακοποίηση επί δεκαετίες από την ανεξέλεγκτη βόσκηση και το κυνήγι αλλά κυρίως από την άγρια εκμετάλλευση της παραλίας του Καθολικού από ιδιώτες επί μια δεκαπενταετία, δυστυχώς με ευθύνη της τότε Κοινότητας Νάουσας. Με την υιοθέτηση της πρωτοβουλίας πολιτών για τη δημιουργία του Πάρκου ο Δήμος ανταποκρίθηκε στο αίτημα μεγάλου μέρους της τοπικής κοινωνίας, η διαχείριση να γίνεται προς όφελος αυτής και όχι των όποιων ιδιωτικών συμφερόντων.

Το Πάρκο είναι επίσης το ίδιο το εγχείρημα της δημιουργίας και της λειτουργίας του. Είναι δηλαδή οι αναρίθμητοι άνθρωποι που εργάστηκαν, εθελοντικά στη μεγάλη τους πλειοψηφία, για να στηθεί αυτό το σύνθετο έργο, είναι τα άπειρα σχέδια που καταρτίστηκαν, οι υποδομές που χτίστηκαν, οι θεσμοί που δημιουργήθηκαν, ώστε να πάρει τη μορφή και το χαρακτήρα που έχει. Με αυτά τα υλικά έγιναν οι παρεμβάσεις για την προστασία και την ανάδειξη της φύσης, το φεστιβάλ και το θερινό σινεμά, η μόνιμη έκθεση για τα Ορλωφικά και τόσα άλλα. Αξίζει να αναφερθεί ότι τέτοια παραδείγματα συστηματικής, αφοσιωμένης και ανυστερόβουλης προσπάθειας στην κατεύθυνση του δημόσιου συμφέροντος, του συμφέροντος της τοπικής κοινωνίας, δεν είναι πολλά στη χώρα μας.

Το Πάρκο είναι τέλος ο οικείος τόπος συνεύρεσης πολλών Παριανών, οικιστών και παραθεριστών όλο το χρόνο. Εκεί θα πάνε να περπατήσουν στα μονοπάτια, να διασκεδάσουν και να χορέψουν στις αργίες τους, να παίξουν με τα παιδιά τους, να χαρούν την πανσέληνο και τόσα άλλα. Εκεί έστησε κι ο Ναυτικός Όμιλος Νάουσας ΝΑΪΑΣ την έδρα του, δίνοντάς του μια νέα πνοή, με την εικόνα των λευκών πανιών στον όρμο του Άι-Γιάννη ως σύμβολο της στόχευσης για το μέλλον, στόχευσης που είναι να πάρουν αυτά τα νέα παιδιά την υπόθεση του Πάρκου στα χέρια τους.

Ελισάβετ Παπαζώη

Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου

Αυτή η επετειακή έκδοση περιγράφει το εγχείρημα του Περιβαλλοντικού και Πολιτιστικού Πάρκου Πάρου μέσα από τις εξιστορήσεις του μικρού πυρήνα των ανθρώπων που το δημιούργησαν και των ανθρώπων που το στήριξαν και το βίωσαν στα 10 χρόνια ύπαρξής του.
Άνθρωποι από διαφορετικές θέσεις εμπνεύστηκαν από την ιδέα και την αποφασιστικότητα μερικών τολμηρών πρωτεργατών να αναλάβουν τη διαχείριση ενός δημόσιου αγαθού, της χερσονήσου του Άι-Γιάννη Δέτη, προς όφελος της κοινωνίας, αντί να την αφήσουν να καταστρέφεται, όπως τόσοι όμορφοι τόποι, στο βωμό ενός στρεβλού μοντέλου τουριστικής ανάπτυξης.
Αυτοί οι άνθρωποι ήταν:
Η αυτοδιοίκηση της εποχής που μας ανέθεσε την προστασία της δημοτικής γης της χερσονήσου.
Οι χορηγοί, που μας εμπιστεύτηκαν από πολύ νωρίς, όταν ακόμη ο σχεδιασμός βρισκόταν επί χάρτου.
Οι επιστήμονες και οι ειδικοί, που μελέτησαν, σχεδίασαν και συμβούλεψαν, πολύ συχνά με ελάχιστη ή καθόλου αμοιβή, δίνοντας σάρκα και οστά σ' αυτό το πολυσύνθετο εγχείρημα.
Οι επιχειρηματίες, επαγγελματίες, καλλιτέχνες, απλοί πολίτες, κάτοικοι και οικιστές, που στήριξαν αυτή την προσπάθεια με την προσφορά τους, τη δουλειά και την παρουσία τους.

Αλλά τι είναι το Περιβαλλοντικό και Πολιτιστικό Πάρκο Πάρου Αϊ-Γιάννης Δέτης;
Είναι πριν από όλα μια χερσόνησος, από τις λίγες ελεύθερες και αδόμητες που έχουν απομείνει στις Κυκλάδες, με αναστρέψιμες, ευτυχώς, βλάβες από την ανεξέλεγκτη βόσκηση επί δεκαετίες και τις πρόχειρες διανοίξεις δρόμων των κυνηγών.
Απαγορεύσαμε τη βόσκηση, το κυνήγι και τη διέλευση τροχοφόρων, φυτέψαμε αυτοφυή φυτά, κάναμε αντιδιαβρωτικά έργα και η φύση αναγεννήθηκε θεαματικά. Μέσα από το δίκτυο χωμάτινων μονοπατιών που διασχίζει τη χερσόνησο, περιπατητές, παρέες, οικογένειες, σχολεία ανακαλύπτουν όλο το χρόνο το τοπίο των Κυκλάδων, την τοπική βλάστηση, τους σκαλισμένους από τον άνεμο βράχους, τα εμφανή στοιχεία της ανθρώπινης παρουσίας, τη θέα στη θάλασσα του Αιγαίου και τα Κυκλαδονήσια.
Σχεδιάζουμε η χερσόνησος να αποτελέσει ένα καταφύγιο της Κυκλαδικής χλωρίδας και πανίδας, ένα μεγάλο Βοτανικό Κήπο, προσφέροντας στον δεκτικό επισκέπτη μια ξεχωριστή αίσθηση βαθιάς ψυχικής ανανέωσης, χαμένη από καιρό στην τουριστική πλημμυρίδα.
Το Πάρκο είναι όμως και ένας θύλακας βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης, πολύ ελκυστικός για πολυάριθμους επισκέπτες, σε απόσταση αναπνοής από μία από τις πιο μαζικές τουριστικές περιοχές των Κυκλάδων.
Εκεί που οι επίδοξοι επενδυτές βλέπουν μια παραλία για club-bing, δυνατή μουσική, "ουσίες και οινοπνεύματα", στα πρότυπα της Μυκόνου, εμείς δημιουργήσαμε ένα χώρο ποιοτικής αναψυχής και πολιτισμού. Μία ήρεμη παραλία που σέβεται τον ζωτικό χώρο των λουομένων, ένα υπαίθριο θέατρο και κινηματογράφο, που φιλοξενούν ποιοτικές εκδηλώσεις διεθνών προδιαγραφών σε ένα τοπίο σπάνιας ομορφιάς, δημιουργώντας αξέχαστες εμπειρίες σε κοινό και καλλιτέχνες.
Φτιάξαμε ένα μικρό μουσείο στον ειδυλλιακό χώρο του Μοναστηριού του Αϊ-Γιάννη, μία έκθεση που ψηλαφεί την ιδιαίτερη ιστορία του τόπου, άγνωστη ως τώρα, και συνεχίζουμε με το 'Αρχιπέλαγος', μια ψηφιακή χαρτογράφηση του Αιγαιακού νησιωτισμού, ένα σύγχρονο εργαλείο αναζήτησης ιστορικών πληροφοριών για τα ελληνικά νησιά κατά τους νεώτερους χρόνους.
Το Πάρκο είναι ένα ανοιχτό σχολείο για όλους, ένας ανοιχτός γόνιμος χώρος συνάντησης όσων ενδιαφέρονται να συμμετέχουν και να προσφέρουν εθελοντικά σε δράσεις για τη Φύση, τον Πολιτισμό, την Άθληση. Τα παιδιά της Πάρου φυτεύουν και γνωρίζουν τη χλωρίδα του νησιού, κολυμπούν και πλέουν με τα σκάφη του Ναυτικού Ομίλου Ναϊάς στον Όρμο του Άι-Γιάννη, διασκεδάζουν στον θερινό κινηματογράφο ή στον Πολυχώρο του Δημοτικού Σχολείου της Νάουσας, μαθαίνουν την ιστορία του τόπου τους στο Μουσείο στα Κελιά.

Αυτό είναι το Πάρκο που σχεδιάσαμε, ονειρευτήκαμε και εν πολλοίς καταφέραμε να πραγματοποιήσουμε, και συνεχίζουμε να το κρατάμε ζωντανό και ανοιχτό σε δημιουργικές ιδέες και νέες πρωτοβουλίες.
Το Πάρκο είναι προάγγελος μιας διαφορετικής τουριστικής πολιτικής, όπου η έμφαση δίνεται στις αξίες των ιδιαίτερων περιβαλλοντικών και πολιτισμικών στοιχείων του κάθε τόπου. Για δέκα χρόνια λειτούργησε ως μια υγιής βιώσιμη Δημοτική Επιχείριση, με υποδειγματική οικονομική διαχείριση, πλεονασματικούς ισολογισμούς, χωρίς επιδοτήσεις από τον Δήμο ή το Κράτος. Αντιμετώπισε το δημόσιο χώρο τον οποίο διαχειρίστηκε ως ιδιοκτησία της κοινωνίας, που πρέπει να προστατευτεί και να λειτουργήσει προς όφελός της και όχι να γίνει πεδίο εκμετάλλευσης και κερδοσκοπίας. Και δυναμικά επιχειρεί να προωθήσει αυτό το μοντέλο διαχείρισης με τις πρωτοβουλίες και τις συνεργασίες του εντός και εκτός Πάρου για την ανάδειξη της Φύσης και του Πολιτισμού της νησιωτικής Ελλάδας.
Μας χαρακτηρίζουν αιθεροβάμονες. Πιστεύω ότι είμαστε απόλυτα ρεαλιστές. Μη ρεαλιστική και κοντόφθαλμη επιλογή είναι να υποβαθμίζεται μία ολόκληρη χερσόνησος ιδιαίτερου φυσικού κάλλους με μακραίωνη ιστορία σε ακόμη μία παραλία beach bar.

Κλείνω με μία προσωπική διαπίστωση. Αισθάνομαι ότι όσοι με νεανικό ενθουσιασμό επωμιστήκαμε την ευθύνη αυτού του εγχειρήματος, μοιραστήκαμε τις δυσκολίες, δουλέψαμε εντατικά για τον κοινό σκοπό, ο καθένας με τις ικανότητες και τα χαρίσματά του, αντιμετωπίζοντας τα εμπόδια που μας δημιουργούσαν η ιδιοτέλεια και τα μικρά ή μεγάλα συμφέροντα, τελικά αποζημιωθήκαμε: η συλλογική αυτή προσπάθεια αποτέλεσε μια εξαιρετικά γόνιμη εμπειρία, ένα πείραμα που επιβεβαίωσε ότι υπάρχουν δημιουργικές δυνάμεις στην Ελλάδα, που μάχονται ώστε η Φύση και ο Πολιτισμός μας να αξιοποιούνται προς όφελος του κοινωνικού συνόλου.

Elissavet Papazoi

Chairperson of the Management Board

This anniversary album celebrates the Environmental and Cultural Park via the narrative of a small group of people who created it ten years ago with help from a dedicated network of supporters.
The original idea was to manage a public asset in a responsible manner, rather than allowing it to be exploited and ruined by overtourism.
These people were:
The Municipal Council which entrusted us with the protection of the municipal land of the peninsula.
The sponsors, who trusted us even while the project was still on paper.
The scientists and specialists who researched, planned and advised , often at nominal cost or even gratis.
The businessmen, professionals, artists, citizens, residents and visitors who supported this effort in many ways.

But what is the Ai Yiannis Detis Environmental and Cultural Park?
It is, first and foremost, one of the few natural sites in the Cyclades still free from construction and with no irreversible damage from human activity.
We prohibited grazing, hunting and motor vehicles, planted indigenous flora, built anti-erosion works and nature was spectacularly reborn.
We also established a network of unpaved trails and created a Botanical Garden which visitors can enjoy .
The Park is a hub of sustainable tourist development and attracts large numbers of people, in one of the most frequented areas of the Cyclades. Where potential investors saw a beach for club-bing and wild partying, we opted for quality cultural activities: film screenings, an open-air theater, an unspoilt beach.
We also set up a small museum inside the monastery of Ai Yannis hosting an exhibition on a little known aspect of local history, and are now setting up 'Archipelago', a digital database of the Aegean's recent history.
The Park is an open school for all. It is a meeting place for anyone interested in participating and volunteering in environmental, cultural and sporting activities. The children of Paros become acquainted with the island's flora, they swim and sail in the bay with the Naias Marine Club , they watch films in the open-air cinema or enjoy events at the Primary School of Naoussa.

This is the Park we dreamt of, the forerunner of a different kind of tourism, one that enhances the area's particular character. For ten years, it has operated as a healthy and sustainable Municipal organization, with exemplary financial management of its revenues, without grants from the government or the Municipality. It has treated public space as communal property rather than as a resource for unbridled profit and exploitation.
We consider ourselves realists in choosing to highlight the peninsula's natural beauty and local history in a sustainable way, rather than turning it into yet another seaside clubbing scene. This has taught us that with plenty of enthusiasm and a common vision that overrides individual differences and private interests, it is possible to create and sustain an alternative model of development for the common good.

Νίκος Μαλατέστας

Διευθύνων Σύμβουλος

Αν αναζητήσει κάποιος μια περιοχή στην Πάρο που δεν έχει πειραχτεί από την τουριστική ανάπτυξη της τελευταίας πεντηκονταετίας, ασφαλώς δεν θα βρει άλλη από τη χερσόνησο του Δέτη. Η συγκυρία διαφόρων παραγόντων, όπως η δημοτική ιδιοκτησία και οι αυστηροί πολεοδομικοί όροι, συνέτειναν στο να παραμείνει πρακτικά αδόμητη αυτή η υπέροχη έκταση των 800 στρεμμάτων στο βορειοδυτικό άκρο της Πάρου. Ένα μικρό της μέρος μόνο στην παραλία του Καθολικού υπέκυψε αναπόφευκτα στην πίεση και μάλιστα για 15 χρόνια υπέστη μια βάναυση κακοποίηση. Εδώ και 10 χρόνια όμως, με τη δημιουργία του Πάρκου, βρέθηκαν οι ισορροπίες και το τουριστικό κομμάτι είναι ομαλά ενταγμένο στο ιδιαίτερο φυσικό περιβάλλον της χερσονήσου.

Με αυτό το προνόμιο η χερσόνησος είναι η ζωντανή μνήμη της άγριας και συνάμα φιλικής φύσης και του τοπίου των Κυκλάδων. Είναι το καθαρό πεδίο της πάλης της χλωρίδας, του εδάφους και του βράχου κόντρα στον άνεμο, το κύμα και την αλμύρα. Η έκβαση είναι πάντα αβέβαιη αλλά το αποτύπωμά της στη φύση είναι σταθερό και μοναδικό στον κόσμο. Οι εκπληκτικοί ανεμοδαρμένοι βραχώδεις σχηματισμοί του γνευσιακού σχιστόλιθου με τα διάκενα και τη χαρακτηριστική τους ενιαία κλίση να βυθίζεται προς τα ανατολικά συναντούν το μάρμαρο στο ανατολικό άκρο της χερσονήσου. Ανάμεσα στους βράχους, στα πιο προστατευμένα σημεία, θύλακοι εδάφους επιβιώνουν και μαζί τους τα ανθεκτικά αυτοφυή φυτά των Κυκλάδων: το θυμάρι, το φασκόμηλο, ο κίστος, το ελίχρυσο, το σπάρτο, η ασφάκα, η αστοιβή, ο ασφόδελος και ο μανδραγόρας.

Δεν χρειάζεται να μιλήσουμε για τη φυσική ομορφιά, γιατί απλά δεν περιγράφεται. Δεν παύει να μας εκπλήσσει κάθε φορά που θα δούμε το τοπίο από άλλη οπτική γωνία. Αρκεί να ξεφύγει κάποιος από τα μονοπάτια και να ανέβει για μια φορά στην κορυφή του πιο ψηλού από τους λόφους της χερσονήσου. Το θέαμα είναι η απόλυτη μαγεία. Όμως η χερσόνησος δεν είναι μόνο φύση. Η ανθρώπινη παρουσία, αν και αραιή, είναι διαχρονική. Ακόμα κι αν αφήσουμε στην άκρη την εντελώς ξεχωριστή περίπτωση των Ορλωφικών, όταν ο Όρμος του Άι-Γιάννη γίνεται ναύσταθμος του Ρώσικου Στόλου στο Αιγαίο, με αποτέλεσμα μια πρωτοφανή πυκνότητα ανθρώπινης δραστηριότητας στην περιοχή, υπάρχει εκεί μια σταθερή και μόνιμη ανθρώπινη παρουσία. Κατ' αρχάς το Μοναστήρι του Δέτη, το σύμβολο της χερσονήσου, με τα κελιά του. Ένα μικρό διαμάντι της κυκλαδίτικης μοναστηριακής αρχιτεκτονικής, χτισμένο το 17ο αιώνα. Εδώ, επί πολλές δεκαετίες πριν την έλευση της ανάπτυξης, έφθαναν οι προσκυνητές με βάρκες και ζώα για να γιορτάσουν τον Άγιο το βράδυ της 28ης και ανήμερα την 29η του Αυγούστου. Το λαϊκό πανηγυράκι συνεχίζεται αδιάλειπτα και σήμερα. Όμως ο Άγιος έγινε πιο κοσμικός. Δεκάδες οι γάμοι και τα βαφτίσια σε αυτό το ονειρικό σημείο, που τόσοι το επιλέγουν ως ένα ρομαντικό ξεκίνημα του κοινού τους βίου. Και εκατοντάδες όσοι και όσες φωτογραφίζονται με το μοναστήρι ως το τέλειο φόντο στις selfies τους.

Στην άλλη άκρη της χερσονήσου, στο βορειότερο άκρο της, δεσπόζει ο Φάρος του Κάβο-Κόρακα. Επιβλητικό κτίσμα του 19ου αιώνα, δίνει την αίσθηση της απόλυτης στιβαρότητας στο πιο εκτεθειμένο στα άγρια καιρικά φαινόμενα σημείο. Συνδεδεμένο κι αυτό επί πολλές δεκαετίες με τη σκληρή ζωή των φαροφυλάκων, που ζούσαν μέχρι τη δεκαετία του 1970 μόνιμα σε αυτό, εκτεθειμένοι στις καιρικές συνθήκες, στην απειλή των κεραυνών, στην απομόνωση και το δύσκολο ανεφοδιασμό.

Nikos Malatestas

Chief Executive Officer

The peninsula of Ai Yannis Detis has not been built up despite the tourist development of the last fifty years in Paros, largely due to the fact that it is municipal property and to regional planning restrictions for the area.

On account of this privilege, the peninsula is the living memory of the wild landscape of the Cyclades. The gneiss rock formations with the distinctive slope to the east meet the marble at the eastern end of the peninsula. Among the rocks, in the most protected areas, soil pockets survive with the native Cycladic plants: thyme, sage, asphodel, mandrake.

Only, the peninsula is not just its nature. Human presence is timeless. First, there is the Monastery of Ai Yannis Detis, a small jewel of Cycladic monastery architecture, built in the 17th century. In earlier times, pilgrims used to arrive on boats with animals to pay homage to the Saint. The folk festival continues unabated to the present. But the Saint has become more cosmopolitan. Dozens of weddings and baptisms take place today in this idyllic spot.

At the northern end of the peninsula the Lighthouse of Kavo Korakas dominates the landscape. An imposing 19th century building exudes an aura of paramount strength. For decades this was also linked to the harsh life of lighthouse keepers, who lived there permanently up until the 1970s.

The sea surrounding the peninsula has its own story as well. Where the Super Yachts are moored today, Parian fishermen used to throw their nets or drag the trawler ashore.

Things nowadays are different. The lighthouse is automated, Ai Yannis remains humble yet is famous, fishermen go out to the open sea for their livelihood. Still, this nature and this history is our heritage. Circumstances as well as the interest and love of the people of Paros have enabled this heritage to be alive today. As such, we need to protect and manage it. The Park is the means to do so.

Τα καρνάγια είναι μεταγενέστερα, δημιουργήματα του ύστερου 20ου αιώνα. Και αυτά όμως ενσωματώνουν μνήμες από τη σπουδαία ναυτοσύνη των Παριανών και κυρίως των Ναουσαίων ψαράδων αλλά και από την εξαιρετική τέχνη του καραβομαραγκού. Δεν είναι τυχαίο που εξελίσσονται στο επίκεντρο των Καπεταναίικων, αυτής της λαμπρής γιορτής του ξύλινου καϊκιού.

Και υπάρχουν και τα πιο αφανή στοιχεία. Όπως τα καμίνια για την παραγωγή ασβέστη από τον ασβεστόλιθο στο ανατολικό άκρο της χερσονήσου. Ή οι δεξαμενές του βρόχινου νερού στα πιο απόμακρα σημεία, για να ποτίσουν τα αιγοπρόβατα που βοσκούσαν και βέβαια κατέστρεψαν τη βλάστηση.

Αλλά και η θάλασσα της χερσονήσου έχει τη δική της ιστορία. Εκεί που σήμερα αγκυροβολούν τα super yachts οι Παριανοί ψαράδες έριχναν τα δίχτυα τους ή έσερναν στην ξηρά το τρατοπούλι. Επίσης με τις ξαφνικές κακοκαιρίες κατέφευγαν στο εξαιρετικό φυσικό καταφύγιο του Όρμου ή και στην εξωτερική πλευρά του κλειστού όρμου του Διακοφτού, άμα ο καιρός τους έπιανε έξω από τον Κόλπο της Νάουσας. Νωπά κι αυτά στη μνήμη των παλιότερων.

Σήμερα τα πράγματα είναι αλλιώς. Ο Φάρος λειτουργεί με αυτοματισμό, ο Άι-Γιάννης παραμένει ταπεινός αλλά είναι διάσημος, οι ψαράδες πάνε σε ανοιχτές θάλασσες, τα καρνάγια φιλοξενούν τα σκάφη αναψυχής το χειμώνα. Όμως αυτή η φύση και αυτή η ιστορία είναι η κληρονομιά μας, είναι κομμάτι του νησιώτικου εαυτού μας. Οι συγκυρίες και το ενδιαφέρον και η αγάπη των ανθρώπων της Πάρου έχουν επιτρέψει σε αυτή την κληρονομιά να είναι σήμερα ζωντανή παρά το γενικό ορυμαγδό στο νησί. Ως τέτοια πρέπει να την προστατεύσουμε και να τη διαχειριστούμε. Το Πάρκο είναι το μέσο για να το πετύχουμε.

Τάσος Κασαπίδης

Εκπαιδευτικός, μέλος του πρώτου Διοικητικού Συμβουλίου

Δέκα χρόνια συμπληρώθηκαν από την ίδρυση του Πολιτιστικού και Περιβαλλοντικού Πάρκου Πάρου και είναι ένα καλό χρονικό διάστημα ενός απολογισμού για όσα έγιναν κατά τη δεκαετία ή μένουν ακόμα να γίνουν. Το βέβαιο είναι πως όσοι περισσότερο ή λιγότερο εμπλακήκαμε στην ιστορία του Άι-Γιάννη είμαστε περήφανοι και ευχαριστημένοι με όσα καταφέραμε.

Η ιδέα ξεκίνησε από ένα Διοικητικό Συμβούλιο του ΑΜΕΣ Νηρέα και εκεί γεννήθηκε η πρόταση προς το Δήμο της παραχώρησης της χρήσης και της λειτουργίας της παραλίας και του αναψυκτηρίου στον σύλλογο. Είχε προηγηθεί η παραχώρηση από τον Δήμο μιας αντίστοιχης περιοχής στον Ναυτικό Όμιλο Πάρου, στα Λειβάδια της Παροικίας, και το εγχείρημα έμοιαζε επιτυχημένο.

Είχαμε μεγάλη υποστήριξη από τον κόσμο και πολλές αντιδράσεις. Μετά από περιπέτειες ο Δήμος ομόφωνα αποφάσισε την δημιουργία μιας δημοτικής επιχείρησης, ψήφισε το καταστατικό της και όρισε Διοικητικό Συμβούλιο.

Πριν ξεκινήσουμε, στο Καθολικό λειτουργούσε το αναψυκτήριο, ένας ωραίος συναυλιακός χώρος, υπήρχε το μοναστηράκι του Άι-Γιάννη με την ιστορία της Gizella και της κατάληψης να σημαδεύει τη μνήμη του χωριού, ακούγονταν οι ιστορίες των ψαράδων για την βυθισμένη φρεγάδα, ο φάρος λειτουργούσε ήδη με ηλεκτρικό και στη χερσόνησο έβοσκαν ζώα. Τα καρνάγια λειτουργούσαν επίσης και οι λάντζες το καλοκαίρι έφερναν κόσμο, ο δρόμος είχε ανοιχτεί.

Ο Άι-Γιάννης μας ξάφνιασε. Σχεδιάσαμε εξ αρχής σχεδόν όλα όσα υλοποιήσαμε την επόμενη δεκαετία, αλλά η χερσόνησος αποδείχτηκε πιο πλούσια από τα όνειρά μας.

Τα μονοπάτια άνοιξαν δρόμους να φτάσουμε σε όλες τις μυστικές και κρυμμένες για τους πολλούς μεριές. Η Καπαριά, το Βουνάλι της Σύρας, η Στέρνα, η Γέφυρα των περιστεριών, ο Αλμυρός, ο Κόκκινος βράχος, του Τούρκου η άμμος, η Περικόπετρα, ο βυθισμένος μώλος. Με τα περπατήματα και τα τοπωνύμια μάθαμε και τις πέτρες και τα φυτά, τα ζώα και τα πουλιά. Οι λαγοί, οι πέρδικες, οι σαύρες, οι χαλαζίες, οι ψαρόπλακες, η σπάνια ορεία κρύσταλλος, ο φόνος, ο καλάθρωπος, η κάπαρη, η λαδανιά, το σταμναγκάθι, ο κρίνος της Παναγίας.

Δοκιμάσαμε πολλά, κυνηγήσαμε τις άγριες πια κατσίκες που ξέφευγαν του κτηνοτρόφου, φυτεύσαμε φυτά φερμένα από τη Μήλο με σχολεία και εθελοντές, ρίξαμε χιλιάδες βώλους άργιλου γεμάτους με σπόρους ντόπιους. Είδαμε πολλά φυτά μας να ξεραίνονται, βελανίδια από τον Σταυρό και τον Άι-Μηνά να μη φυτρώνουν ποτέ και είδαμε και μοβ θάλασσες από λίμπουνες να ανθίζουν την Άνοιξη, σκινάρια δυσεύρευτα πριν να θεριεύουν, κέδρους, τους πιο απαιτητικούς, το βουνό να γεμίζει πολύχρωμους κρόκους.

Ίσως την πιο μεγάλη έκπληξη και χαρά μας την έδωσε η Ιστορία. Ξέραμε για τον αρχαιολογικό χώρο, για το μοναστήρι, για τους Ρώσους και τον φάρο, αλλά περπατώντας και ψάχνοντας βρήκαμε, βρίσκουμε ακόμη μικρά απολιθώματα της ιστορίας. Προϊστορικούς οψιδιανούς, νομίσματα, επιγραφές, αρχαία λατομεία και λιμενικά έργα, ναυάγια, ερείπια κατοικιών και κανονιοστοιχιών, δρόμους παλιούς, ασβεστοκάμινα για αρχαία μάρμαρα, ιστορίες για πειρατές και θησαυρούς, ένας ακέραιος, μακρινός, αυτόνομος σε όλα του φάρος Κόρακας και τα ψηφιδωτά και η αισθητική μιας Ολλανδέζας ζωγράφου.

Στήσαμε ένα δίκτυο ανθρώπων, πανεπιστημιακοί από Ελλάδα, Ρωσία, Τουρκία, ασχολήθηκαν με τα Ορλωφικά και την Πάρο, ανοίχτηκαν αρχεία, παλιά έγγραφα και ημερολόγια φυλαγμένα στη Μόσχα και την Πετρούπολη, βρέθηκαν σπουδαίοι χορηγοί και στήθηκε μια μικρή έκθεση-θαύμα, άγνωστη ακόμη στο ευρύ κοινό, και συγκεντρώθηκε πλήθος αρχειακού υλικού για την ιστορία του τόπου.

Τα καρνάγια εκεί, δεν τα αγγίξαμε, ρίξαμε όμως στη θάλασσα δίπλα τους τα πανιά του Ναϊάς, και σκάφη και κολυμβητές και σκαρώνουμε μαζί τους σκάφη και ανθρώπους της θάλασσας.

Βάλαμε το χέρι μας και σε έργα άλλα. Το θέατρο μεγάλωσε και φιλοξενεί δέκα χρόνια τώρα μουσικές και θεατρικές παραστάσεις, χορό και όπερα και τζαζ και νησιώτικα. Όλη η καλλιτεχνική Ελλάδα περνάει από αυτό το πέτρινο θέατρο. Κι όχι μόνο αυτό αλλά έγινε η ορχήστρα του χώρος για μαθήματα κάθε είδους και χώρος για παρατήρηση νυκτερινή των άστρων.

Στήσαμε το Έναστρον, ένα σινεμά με παλιές και παιδικές ταινίες, με ελεύθερη είσοδο, ζωντανεύοντας τα καλαμπούρια κάποιων παλιών Ναουσαίων που γελούσαν με τον σινεμά στον Άι-Γιάννη.

Προσπαθήσαμε τα πρώτα χρόνια να λειτουργήσουμε μόνοι μας το αναψυκτήριο. Η φύση της ίδιας της δημοτικής επιχείρησης με την τεράστια γραφειοκρατία, η αυτονόητη και αδιαπραγμάτευτη εντολή της νομιμότητας και της διαφάνειας, η δική μας απειρία, στάθηκαν εμπόδια. Τα τελευταία χρόνια βρέθηκαν τρόποι, ξεπεράστηκαν σκόπελοι χωρίς να κάνουμε εκπτώσεις στα θέλω και τα πρέπει μας.

Το φυσικό περιβάλλον, το πιο επιβαρυμένο και το πιο αργά ανακτήσιμο. Μαθαίνουμε να κάνουμε υπομονή μαζί του. Σταματήσαμε τα λύματα που καταλήγαν στη θάλασσα, τις χωματερές μέσα στα παλιά καμίνια, τους παράνομους δρόμους. Πιο σοφοί ξεκινήσαμε να κρατήσουμε το χώμα, να φτιάξουμε φράγματα αθέατα, να στήσουμε Βοτανικούς Κήπους, να εκπαιδεύσουμε τη νέα γενιά.

Πόσοι είμαστε; Πολλοί ή λίγοι; Μια παρέα ή ένα κίνημα;

Περιπατητές, φωτογράφοι, ιστορικοί, θρησκευόμενοι, ιστιοπλόοι, περιβαλλοντολόγοι, τουρίστες, καλλιτέχνες, κολυμβητές, μουσικοί, χορευτές, φαροφύλακες, καπεταναίοι, κροκοσυλλέκτες, μανιταρόφιλοι, εργάτες, πετράδες, μελισσοκόμοι, παραθεριστές, επισκέπτες, φυσιοδίφες, αναρριχητές, αθλητές, ποδηλάτες, ηθοποιοί, Ναουσαίοι, Παρκιώτες, Παριανοί, μαραγκοί, μάγειρες, χαρτογράφοι, παιδιά, αρχιτέκτονες, μηχανικοί, πανεπιστημιακοί, καθηγητές, δάσκαλοι…

Τί είναι λοιπόν το Πάρκο; Είναι κάτι που ξεκίνησε σαν πείραμα, κατάφερε να σταθεί στα πόδια του, να δείξει πως γίνεται και με άλλους τρόπους η ανάπτυξη, πως τουρισμός δεν σημαίνει ξεπούλημα σε όποιον έχει χρήματα και σε όποιον δίνει εντολές, πως μπορούμε να συνεργαστούμε, μπορούμε να πετύχουμε.

Το Πάρκο στήθηκε και λειτουργεί με πολλή δουλειά μερικών ανθρώπων. Απαιτήθηκαν πολλές ώρες, αντιμετωπίστηκαν πολλές δυσκολίες, πολλή γραφειοκρατία. Πάντα με πείσμα, πάντα με ανιδιοτέλεια. Στην πορεία χάθηκαν φίλοι και κερδήθηκαν άλλοι πολλοί.

Με το Πάρκο και για το Πάρκο όλη η Πάρος μπορεί να είναι περήφανη και να καμαρώνει. Προηγήθηκε των εξελίξεων και της νέας αντίληψης για το περιβάλλον, τον πολιτισμό και τον τουρισμό .

Το Περιβαλλοντικό και Πολιτιστικό Πάρκο Πάρου είναι ένα επιτυχημένο πείραμα άλλου τρόπου. Ο Άι-Γιάννης ο Δέτης είναι ένας μεγάλος μικρός τόπος.

ΑΥΤΟΣ

ο κόσμος ο μικρός, ο μέγας!

Tassos Kassapides

Teacher, member of the first Management Board

Ten years since the creation of the Environmental and Cultural Park of Paros, we can safely look back and feel proud and content with what we have achieved.

The idea of creating an alternative model for the operation of the beach facility and adjacent snack-bar was initiated by the Naoussa Cultural Association Nireas. There was a lot of support from the local community but also disagreements. Finally, the Municipality unanimously decided to establish a Municipal Company and voted its Charter.

Before we started, there was a café and a nice concert venue. The boats were bringing people over from Naoussa in the summer and the road to the Monastery had already been opened.

Ai Yiannis surprised us. We designed from scratch almost everything we proceeded to accomplish over the next decade, but the peninsula proved to be richer than our dreams. The walking paths paved the way for us to reach all the nooks and crannies, hidden to most people. While hiking, along with the local place names, we learned the names of ores and plants, birds and animals.

We tried many different things, from chasing the wild goats that had escaped the farmer previously exploiting the peninsula, to planting plants brought from Milos with schools and volunteers, to strewing thousands of small balls of clay, full of native seeds.

Perhaps we reaped the greatest surprise and joy from History. We knew about the archaeological site, the monastery, the Russians and the Lighthouse but by walking and searching we found, we are still finding, small fossils of history. We set up a network of people, academics from Greece, Russia, Turkey researched the "Orlov Events" and Paros, great sponsors were found and we set up a small marvel of an exhibition, still largely unknown to the general public.

For ten years now, the theater has hosted musical and theatrical performances, dance, opera, jazz and island folk music. All of artistic Greece passes from this theater carved of stone. We set up Enastron, an open-air cinema screening classics and children's movies, with free entrance, giving even more food for jokes to some of Naoussa's oldest residents, laughing about the Ai Yannis cinema.

In the early years we tried to operate the café on our own and had our share of challenges. In recent years, we granted its operation to a private company on conditions of legality and transparency.

The natural environment was the most degraded and the slowest to recover. We stopped the flow of sewage into the sea, we closed down illicit dumpsters and roads. With time, we became wiser and started to protect the soil, to build small discrete dams, to set up Botanical Gardens, to educate the younger generation.

What is the Paros Park then? It is something that started as an experiment, managed to stand on its own, to demonstrate that development can be done in alternative ways, that tourism does not mean selling out to anyone who has money or power, that we can work together, and we can succeed.

Paros Park is a successful experiment that demonstrates another way of doing things. Ai Yannis Dettis is a great small place.

THIS WORLD

this small, this great world!

REPRESENTATIVES OF LOCAL ADMINISTRATION

The founding of the Environmental and Cultural Park of Paros in 2009, and the Municipal Company Paros Park SA, to which its creation and operation were entrusted for the next fifty years, took place by the unanimous decision of the Municipal Council under the Mayoralty of Christos Vlachoyannis, who supported the Park's main choices until the end of his term in 2014, and as head of the Opposition until 2019.

Kostas Bizas, presently Regional Vice-Prefect for Southern Aegean, has been a consistent supporter of the Park, participated in the Committee for its creation and was a member in the first Management Board of the Company in 2009. Likewise, Stelios Frangoulis, former Mayor of Paroikia, was from the outset one of the Park's staunch supporters and a member of the first Management Board.

As Mayor of Paros, Markos Kovaios, from 2014 to 2019, supported the Park's decisions with a consistently significant majority of the Management Board, a fact which has greatly contributed to the project's success.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΙ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Η ίδρυση του Περιβαλλοντικού και Πολιτιστικού Πάρκου Πάρου το 2009, και της Δημοτικής Α.Ε. στην οποία ανατέθηκε η δημιουργία και η διαχείρισή του για 50 χρόνια, έγινε με ομόφωνη απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου επί Δημαρχίας του Χρίστου Βλαχογιάννη, που στήριξε τις βασικές επιλογές του Πάρκου έως τη λήξη της θητείας του το 2014 και ως επικεφαλής της Αντιπολίτευσης ως το 2019.

Ο Κώστας Μπιζάς, νυν Αντιπεριφερειάρχης Νοτίου Αιγαίου, υπήρξε σταθερός υποστηρικτής του Πάρκου, συμμετείχε στην Επιτροπή για την δημιουργία του και ήταν μέλος στο πρώτο Διοικητικό Συμβούλιο της Δημοτικής Α.Ε. το 2009. Το ίδιο και ο Στέλιος Φραγκούλης, παλαιότερα Δήμαρχος Παροικιάς, υπήρξε από την αρχή ένας εκ των βασικών υποστηρικτών του Πάρκου και συμμετείχε στο πρώτο Διοικητικό του Συμβούλιο.

Ως Δήμαρχος Πάρου ο Μάρκος Κωβαίος, από το 2014 έως το 2019, στήριξε τις αποφάσεις του Πάρκου μαζί με μια σταθερά μεγάλη πλειοψηφία του Δημοτικού Συμβουλίου, που συνέβαλε σημαντικά στην επιτυχία του εγχειρήματος.

Χρήστος Βλαχογιάννης

Τέως Δήμαρχος Πάρου

Πριν 10 περίπου χρόνια ένα σύνολο ενεργών πολιτών από την Νάουσα και την ευρύτερη Πάρο, που αποτελούσαν και τον πυρήνα του ΑΜΕΣ ΝΗΡΕΑ, είχαν την ιδέα η λειτουργία του δημοτικού αναψυκτηρίου του Άι-Γιάννη του Δέτη να συνεχιστεί όχι από ιδιώτη αλλά από το Σύλλογο ή από το Δήμο, έτσι ώστε να προστατευτεί στο μέλλον όχι μόνο η παραλία του Μοναστηριού αλλά και ολόκληρη η Χερσόνησος του Άι-Γιάννη, που είναι μια από τις ομορφότερες περιοχές του νησιού, και στην οποία ο Δήμος είχε στην ιδιοκτησία του έκταση περίπου 800 στρεμμάτων.
Το αίτημα των πολιτών βρήκε ευήκοα ώτα και ταυτόσημες απόψεις στην τότε δημοτική αρχή. Δημοτικό συμβούλιο και δήμαρχος, δεν υποκύψαμε στις έντονες αντιδράσεις κάποιων επαγγελματιών, δεν υπολογίσαμε το λεγόμενο πολιτικό κόστος και ομόφωνα αποφασίσαμε, αφού προηγουμένως το ερευνήσαμε, την ίδρυση της δημοτικής ανώνυμης επιχείρησης «ΠΑΡΚΟ ΠΑΡΟΥ Α.Ε.»
Στόχος μας ήταν η αναβάθμιση της περιοχής, η δημιουργία ενός σημαντικού πόλου εναλλακτικού τουρισμού που θα προσελκύει επισκέπτες με διάθεση να «πάρουν» αλλά και να «δώσουν» και όχι μόνο να εκτονωθούν. Καθώς επίσης, να απευθύνεται στους κατοίκους του νησιού και πρωτίστως στους μαθητές και στους επαγγελματίες του τουρισμού. Φιλοδοξία μας ήταν το Περιβαλλοντικό και Πολιτιστικό Πάρκο Πάρου να δείξει την κατεύθυνση που πρέπει να ακολουθήσει το νησί στο μέλλον και να κάνει σαφές σε όσους επενδύουν στις τουριστικές υποδομές ότι κυρίαρχη θέση θα πρέπει να έχουν η προστασία του περιβάλλοντος και η πολιτιστική μας κληρονομιά.
Σήμερα, 10 χρόνια μετά, όλοι εμείς που πιστέψαμε σε αυτή την ιδέα αναμφίβολα πρέπει να αισθανόμαστε δικαιωμένοι για την ορθότητα της επιλογής μας.
Η Πρόεδρος και τα μέλη των Δ.Σ. στην διάρκεια της δεκαετίας πέτυχαν πολύ σημαντικούς στόχους: υπαίθριο θέατρο, θερινό σινεμά, μόνιμη έκθεση για τα Ορλωφικά, δίκτυο μονοπατιών, διοργάνωση πολλών δραστηριοτήτων που απευθύνονται στα παιδιά, πλήθος ποιοτικών πολιτιστικών εκδηλώσεων και ναυταθλητικών δραστηριοτήτων.
Χρέος όλων μας τώρα είναι να διασφαλίσουμε την απρόσκοπτη λειτουργία του Πάρκου Περιβάλλοντος και Πολιτισμού και η πορεία του να μην εξωκείλει των καταστατικών στόχων.
Για να επιτευχθεί αυτό, απαραίτητο ο νέος ή η νέα πρόεδρος να έχει όραμα, διάθεση προσφοράς, όρεξη για δουλειά, άριστη συνεργασία με ιδρύματα έτσι ώστε να μπορεί να εξασφαλίσει χρηματοδοτήσεις όπως η κα Ελισάβετ Παπαζώη, και τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου να πιστεύουν στις καταστατικές αρχές του Πάρκου
Κλείνοντας, θέλω να τονίσω ότι το μέλλον επιβάλλει σε όλους μας να συνδυάσουμε την ποιότητα με την αειφορία, αυτό δηλαδή που πραγματοποιείται με επιτυχία στο ΠΑΡΚΟ ΠΑΡΟΥ!
Εύχομαι καλή συνέχεια και μακροημέρευση στο Περιβαλλοντικό και Πολιτιστικό Πάρκο Πάρου.

Christos Vlachogiannis

Former Mayor of Paros

About 10 years ago the City Council and myself as Mayor at the time, unanimously decided to establish the Municipal Company “Paros Park SA”.
Our goal was to promote the area of Ai Yannis Detis and to create an important focal point not only for the visitors but also for the inhabitants of the island, especially young people.
Our ambition was for the Environmental & Cultural Park of Paros to inspire future investors and focus their attention on protecting the environment and our cultural heritage.
At present, 10 years later, our goal has been achieved. We have accomplished a great deal, and we can achieve even more as long as we ensure the smooth operation of the Park without deviating from its statutory objectives.
The Environmental & Cultural Park of Paros sends us all a clear message: the future requires us to combine quality with sustainability.
I wish a long life to the Park.

Κώστας Μπιζάς

Αντιπεριφερειάρχης Υγείας-Πρόνοιας-Κοινωνικής Μέριμνας Κυκλάδων & Έπαρχος Πάρου-Αντιπάρου

Είχα την χαρά να είμαι μέλος στην Επιτροπή για την δημιουργία του Περιβαλλοντικού και Πολιτιστικού Πάρκου Πάρου στον Άι-Γιάννη Δέτη από το 2008 και στη συνέχεια μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Μονομετοχικής Δημοτικής Α.Ε. που ανέλαβε τη Διαχείριση του έως το τέλος του 2010.
Η φιλοδοξία όσων συμμετείχαμε στα πρώτα βήματα της Δημοτικής Εταιρείας ήταν το ΠΑΡΚΟ ΠΑΡΟΥ να λειτουργήσει ως πρότυπο παράδειγμα κοινωφελούς έργου, που υλοποιείται σε σύντομο χρονικό διάστημα, με το ελάχιστο δυνατό κόστος και με μελέτες ειδικών και τις αναγκαίες αδειοδοτήσεις. Συγχρόνως φιλοδοξούσαμε να αποτελέσει απτό δείγμα μιας άλλης αντίληψης για τον τουρισμό στα νησιά μας, που υπερβαίνει τα αδιέξοδα στα οποία έχει οδηγήσει το μαζικό τουριστικό μοντέλο (ήλιος – θάλασσα – νυχτερινή διασκέδαση). Θεωρώ ότι η συμμετοχή μου στην παραπάνω Δημοτική Εταιρεία είναι από τα σημαντικότερα πράγματα που θα θυμάμαι όταν θα κάνω τον πολιτικό μου απολογισμό ως αυτοδιοικητικός.
Η συνεργασία με όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου υπήρξε αγαστή και μου δόθηκε η ευκαιρία να διαπιστώσω τις ηγετικές ικανότητες αλλά και την συστηματική και μεθοδική εργασία της προέδρου κας Ελισάβετ Παπαζώη με την οποία απόκτησα μια σχέση αμοιβαίου σεβασμού και εκτίμησης. Η συμβολή της κας Παπαζώη σε όσα έχουν υλοποιηθεί στα 10 χρόνια λειτουργίας του ΠΑΡΚΟΥ ΠΑΡΟΥ θεωρώ ότι υπήρξε καθοριστική και σίγουρα η προσωπική της απόφαση να μην συνεχίσει στην Διοίκηση του ΠΑΡΚΟΥ ΠΑΡΟΥ θα αφήσει ένα σημαντικό κενό, το οποίο εύχομαι να αναπληρωθεί επάξια από την νέα διοίκηση της εταιρείας.
Τα 10 χρόνια λειτουργίας της Δημοτικής Εταιρείας ΠΑΡΚΟ ΠΑΡΟΥ εκτιμώ ότι έχουν αφήσει ένα θετικό αποτύπωμα στην τουριστική ταυτότητα του νησιού μας και αποδεικνύουν την βούληση της Δημοτικής Εταιρείας αλλά και της τοπικής κοινωνίας να υποστηρίξει την αειφόρο και βιώσιμη ανάπτυξη στην Πάρο.
Θέλω να πιστεύω ότι δεν θα υπάρξουν πισωγυρίσματα που θα έχουν αρνητικές επιπτώσεις στον πολιτισμό, στο περιβάλλον και την ηθική του νησιού μας.
Εύχομαι το νέο Δ.Σ. της Δημοτικής Εταιρείας να συνεχίσει στον ίδιο βαθμό με το προηγούμενο Δ.Σ., και σε συνεργασία με τους τοπικούς φορείς, τις αρχές, τους συλλόγους και τους εθελοντές, να συμβάλλει στην προστασία και ανάδειξη της ευρύτερης περιοχής του Άι-Γιάννη Δέτη.

Kostas Bizas

Deputy Head of the Region for Health – Welfare and Social Solidarity of Cyclades & District Officer of Paros - Antiparos

Having participated in the creation and the initial steps of the Environmental and Cultural Park of Ai Yannis Detis and thinking back on its course, I am pleased to express my gratitude for what has been accomplished in line with the vision of all of us who initiated it. With the kind cooperation of the Board Members and especially of the Chairperson Elissavet Papazoi, whose contribution has been decisive, PAROS PARK has become a focal point for culture, sports, entertainment, and has been appreciated and enjoyed by both its many visitors and the local community.
My wish is for PAROS PARK to keep its unique identity and to be preserved and protected by all of us, as it deserves, without backsliding!

Στέλιος Φραγκούλης

Τέως Δήμαρχος Παροικιάς

Υπήρξα μέλος του πρώτου Διοικητικού Συμβουλίου της Δημοτικής Επιχείρησης «ΠΑΡΚΟ ΠΑΡΟΥ Α.Ε.» και γνωρίζω πολύ καλά τη δυσκολία που είχε το εγχείρημα να καταστήσεις επισκέψιμη μια εγκαταλειμμένη έκταση 800 στρεμμάτων και να της προσδώσεις περιβαλλοντικά και πολιτιστικά χαρακτηριστικά σεβόμενος τη λειτουργική παράδοση του τοπίου.

Και οφείλω να ομολογήσω ότι η παρουσία της πρόεδρου και πρώην υπουργού κ. Ελισάβετ Παπαζώη ήταν καθοριστική για την ολοκλήρωση ενός έργου που προσανατολίζει το νησί μας και σε άλλες μορφές τουρισμού, που δεν αλλοιώνουν το περιβάλλον και γνωρίζουν στον επισκέπτη στοιχεία από την ιστορία του τόπου μας.

Πέρασαν 10 χρόνια κοπιώδους εργασίας με τη συμμετοχή πολλών εθελοντών, με αξιόλογες χορηγίες και με καθοδήγηση ειδικών για να υπάρξει αυτό το θαυμάσιο αποτέλεσμα, το οποία ο Δήμος Πάρου οφείλει να διαφυλάξει ως κόρη οφθαλμού, από τα αδηφάγα οικονομικά συμφέροντα, που ήδη έχουν αρχίσει να εποφθαλμιούν την περιοχή.

Η μονάδα των 540 κλινών που συνορεύει με το ΠΑΡΚΟ, για την κατασκευή της οποίας γνωμοδότησε θετικά το Δημοτικό Συμβούλιο, μας παρουσιάζει ανάγλυφα τον κίνδυνο ανατροπής ευαίσθητων ισορροπιών, που εάν συμβεί, θα παραμείνουν ελάχιστες προστατευόμενες περιοχές στο νησί μας, μεταξύ των οποίων και η περιοχή Άι-Γιάννη του Δέτη.

Είμαι ευγνώμων προς την κ. Ελισάβετ Παπαζώη και προς όλους τους εθελοντές για το έργο που παραδίδουν στην νέα διοίκηση της Δημοτικής Επιχείρησης, χρέος της οποίας είναι η πιστή τήρηση των κανόνων που διέπουν την λειτουργία της.

Stelios Frangoulis

Former Mayor of Paroikia

As a member of the first Management Board of the Environmental and Cultural Park of Ai Yannis Detis, I am only too familiar with the challenges of recovering an abandoned expanse of 80 hectares and rendering it an environmental and cultural milestone.

Admittedly, the presence of the Chairperman of the Board and former minister, Mrs. Elissavet Papazoi, was decisive in this project which reorients our island to other forms of tourism, respectful towards the local environment and cultural history.

After ten years, the wonderful outcome of great toil, extensive volunteerism, felicitous funding and expert consultation ought now to be safeguarded by the Municipality of Paros from the voracious financial interests already staking claims in the vicinity.

The residences project with total capacity of 540 beds bordering the Park, whose construction the City Council approved of, is a case in point of the risk of overturning sensitive balances, in the event of which very few protected areas will remain on our island, with among them, Ai Yannis Detis.

I am grateful to Mrs. Elissavet Papazoi and all the volunteers for the work they are delivering to the new administration, which is duty bound to uphold the rules and regulations of its operation.

Μάρκος Κωβαίος

Νυν Δήμαρχος Πάρου

Πριν 10 χρόνια μπήκε σε τροχιά υλοποίησης ένα μέρος του σχεδίου μας για την βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη της Πάρου, με τη σύσταση της Δημοτικής Μονομετοχικής Ανώνυμης Εταιρείας Δημιουργίας, Αξιοποίησης και Εκμετάλλευσης του Περιβαλλοντικού και Πολιτιστικού Πάρκου Πάρου Άι-Γιάννης Δέτης και με διακριτικό τίτλο «Πάρκο Πάρου Δημοτική Α.Ε.».

Το όλο εγχείρημα φιλοδοξούσε, εκτός από την προστασία και την ήπια αξιοποίηση της χερσονήσου του Άι-Γιάννη Δέτη στη Νάουσα, εκτάσεως περίπου οκτακοσίων στρεμμάτων Δημοτικής γης, να επιστρέψει στην Παριανή κοινωνία ένα από τα μεγαλύτερα περιβαλλοντικά πάρκα της χώρας και παράλληλα να δημιουργήσει ένα νέο κύτταρο πολιτισμού, μια εστία συνάντησης, ένα σημείο αναφοράς για τους μόνιμους κατοίκους και τους επισκέπτες της Πάρου.

Σεβόμενοι απόλυτα την ιστορία της περιοχής, το περιβάλλον και το μοναδικό οικοσύστημά της, επιλέχθηκε μέσα από μία συνολική προσέγγιση, να εφαρμοσθούν ήπιοι και διαφορετικοί χειρισμοί σε κάθε μέρος του Πάρκου, σύμφωνα με τις ιδιαιτερότητες και τις ανάγκες του ίδιου του χώρου, καθώς και τους περιορισμούς που επιβάλλει η ιδιομορφία της φύσης και η πολύτιμη χλωρίδα και πανίδα της ευρύτερης περιοχής.

Επιδίωξή μας είναι το Πάρκο Πάρου να αποτελεί ένα άρρηκτο κομμάτι της ζωής των κατοίκων και επισκεπτών της Πάρου. Μέσα από ήπιες χρήσεις αναψυχής και πολιτισμού, καταστήσαμε τον χώρο προσβάσιμο, ασφαλή, οικείο και ελκυστικό για τους χρήστες, τις ανάγκες και τα ενδιαφέροντά τους, και δώσαμε την δυνατότητα να αλληλεπιδράσουν σε αυτόν, άτομα κάθε ηλικίας, από όλες τις κοινωνικές ομάδες και διαφορετικών πεδίων ενδιαφέροντος, είτε για εκπαιδευτικούς λόγους, είτε για βιωματική ψυχαγωγία, άθληση και παθητική αναψυχή, προσφέροντας έτσι στην αναβάθμιση της ποιότητας ζωής τους.

Το όλο εγχείρημα συνέβαλε στη διαμόρφωση ενός νέου μοντέλου ανάπτυξης και αειφορίας για το νησί της Πάρου και αισιοδοξούμε στο μέλλον να χρησιμεύσει ως οδηγός για τη δημιουργία μιας «αναγνωρίσιμης τουριστικής ταυτότητας» για τον τόπο.

Είναι τιμή μας, ως Δήμος Πάρου, που είμαστε κοινωνοί αυτής της προσπάθειας για την αναγέννηση του Πάρκου και την υλοποίηση αυτού του σπουδαίου οράματος, που αγκαλιάστηκε από μεγάλους χορηγούς και σύσσωμη την κοινωνία της Πάρου.

Markos Kovaios

Current Mayor of Paros

Ten years ago the Municipality of Paros decided to vigorously intervene for the conservation and mild development of the peninsula of Ai Yiannis Detis, an 80-ha area located on the NW side of the bay of Naoussa. A Municipal SA company with the distinctive title “Paros Park Municipal SA” was established especially for this purpose. With full respect for the history of the area and its unique ecosystem, a holistic approach was adopted in order to apply mild and diverse interventions to different parts of the Park, taking into account site-specificity, as well as the limitations imposed by the particularity of the natural environment itself as well as the significant flora and fauna of the wider area.

The whole endeavor contributed to the formation of a new model of sustainable development for the island of Paros and the Municipality of Paros feels vindicated in its decision to solemnly support this endeavor, which constitutes an ideal destination for leisure, culture, events and stimulating activities throughout the year for both residents and visitors to the island.

SPONSORS AND DONORS

The country's largest charitable foundations have been among the Park's more important supporters. It is well known that the grants of these foundations are given on the basis of very strict selection criteria, that the candidates are numerous and those selected comparatively few and that the process of the grants' implementation is watched very closely. The fact that the Park successfully passed all the "tests", secured a series of grants and utilized them in the best possible way, testifies to both the high quality of the works chosen for recommendation and implementation as well as to the integrity and transparency of the processes used. Thus, the Park is honored to have as supporters the A. G. Leventis Foundation, the Bodossaki Foundation, the Stavros Niarchos Foundation and the Cyclades Preservation Fund.

The A. G. Leventis Foundation funded historical research for the assemblage of the material for the Permanent Exhibition and at present, a new grant is in progress for the creation of the Digital Library on the history of the Aegean.

The Bodossaki Foundation initially funded the installation of the autonomous photovoltaic cells in the Park and, subsequently the equipment of the open-air cinema.

The Stavros Niarchos Foundation supported the restoration of the Cells building and its conversion to a space for the Permanent Exhibition on the Orlov events.

The Cyclades Preservation Fund contributed funds for the anti-erosion works on the peninsula and the construction of the Botanical Garden.

From the start, the Park had the good fortune of receiving the steady sponsorship of Blue Star Ferries, a company that has changed the face of transport in the Cyclades. Their financial support in our first year of operation made possible the construction of the theater and a generous grant to the festival helped its first uncertain steps. A special mention is needed of the then President of Blue Star Ferries, Petros Vettas, staunch supporter of the Park, who is unfortunately no longer with us. Likewise with Michalis Sakellis, former Managing Director of the company. Blue Star Ferries is actively involved every year as the festival's sponsor, covering the transport costs of the artists.

ΧΟΡΗΓΟΙ ΚΑΙ ΔΩΡΗΤΕΣ

Τα μεγαλύτερα κοινωφελή ιδρύματα της χώρας υπήρξαν μεταξύ των σημαντικότερων υποστηρικτών του Πάρκου. Είναι γνωστό ότι οι επιλογές των ιδρυμάτων αυτών για χρηματοδοτήσεις γίνονται με πολύ αυστηρά κριτήρια, ότι οι διεκδικητές είναι πολλοί και οι επιλεγόμενοι σχετικά λίγοι και ότι οι διαδικασίες υλοποίησης παρακολουθούνται από πολύ κοντά. Το γεγονός ότι το Πάρκο πέρασε επιτυχώς όλες τις «εξετάσεις», εξασφάλισε σειρά χορηγιών και δωρεών και τις αξιοποίησε με τον καλύτερο τρόπο είναι η αναγνώριση τόσο της ποιότητας των επιλογών των έργων που προτάθηκαν και υλοποιήθηκαν, όσο και της σοβαρότητας και της διαφάνειας των διαδικασιών που εφαρμόστηκαν. Έτσι το Πάρκο είχε την τιμή να είναι υποστηρικτές του το Ίδρυμα Α. Γ. Λεβέντη , το Ίδρυμα Μποδοσάκη, το Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος, και το Ίδρυμα για την Προστασία και Ανάδειξη του Περιβάλλοντος των Κυκλάδων.

Το Ίδρυμα Α. Γ. Λεβέντη χρηματοδότησε την ιστορική έρευνα για τη συγκέντρωση του εκθεσιακού υλικού της Μόνιμης Έκθεσης, σήμερα δε είναι σε εξέλιξη νέα χορηγία για τη δημιουργία της Ψηφιακής Βιβλιοθήκης για την ιστορία του Αιγαίου.

Το Ίδρυμα Μποδοσάκη χρηματοδότησε σε πρώτη φάση την εγκατάσταση των αυτόνομων φωτοβολταϊκών φωτιστικών στο χώρο του Πάρκου και σε δεύτερη φάση τον εξοπλισμό του θερινού σινεμά.

Το Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος (ΙΣΝ) υποστήριξε με δωρεά του την επισκευή του κτηρίου των Κελιών και τη μετατροπή του σε χώρο στέγασης της Μόνιμης Έκθεσης για τα Ορλωφικά.

Το Ίδρυμα για την Προστασία και Ανάδειξη του Περιβάλλοντος των Κυκλάδων (Cyclades Preservation Fund) χρηματοδότησε εν μέρει τα αντιδιαβρωτικά έργα στη χερσόνησο και τις εργασίες κατασκευής του Βοτανικού Κήπου.

Το Πάρκο ευτύχησε να έχει σταθερό χορηγό του τη Blue Star Ferries. Αυτή η σύγχρονη εταιρεία, που έχει μεταμορφώσει το τοπίο των μεταφορών στις Κυκλάδες, ήταν από την πρώτη στιγμή της δημιουργίας του Πάρκου αξιόπιστος αρωγός του. Με την οικονομική στήριξη που μας προσέφερε τον πρώτο χρόνο λειτουργίας μας, χρηματοδότησε ουσιαστικά την κατασκευή του θεάτρου και ενίσχυσε με μια σημαντική χορηγία το φεστιβάλ, που έκανε τότε τα πρώτα του αβέβαια βήματα. Ειδική μνεία πρέπει να γίνει στον τότε Πρόεδρο της Blue Star Ferries Πέτρο Βέττα, ενθουσιώδη υποστηρικτή του Πάρκου από το ξεκίνημα του, που δυστυχώς έφυγε πρόωρα. Σταθερός υποστηρικτής του εγχειρήματος του Πάρκου είναι και ο εξ αγχιστείας συμπατριώτης μας Μιχάλης Σακέλλης, πρώην Διευθύνων Σύμβουλος της Εταιρείας. Η Blue Star Ferries είναι κάθε χρόνο παρούσα ως χορηγός του φεστιβάλ, καλύπτοντας τη μεταφορική δαπάνη των καλλιτεχνών, δείγμα του τρόπου με τον οποίο αντιλαμβάνεται την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη της.

Γιώργος Δαυίδ

Πρόεδρος της Ελληνικής Επιτροπής του Ιδρύματος Α. Γ. Λεβέντη

Αυτή η επετειακή έκδοση για τα 10 χρόνια του Περιβαλλοντικού και Πολιτιστικού Πάρκου Πάρου είναι μια αφορμή - σε μια εποχή στην οποία πολλά, και αντικρουόμενα, γράφονται σχετικά με την ανάπτυξη στον τόπο μας, τουριστική και μη - να σταθούμε σε ένα επιτυχημένο παράδειγμα αρμονικής συνύπαρξης του πολιτισμού, της οικολογίας, της ψυχαγωγίας, του ποιοτικού και του βιώσιμου.

Στα χρόνια αυτά, το Πάρκο βρήκε την δική του ταυτότητα. Από την μικρή παραλία και το υπαίθριο θέατρο, στο μουσείο και τα μονοπάτια, αξιοποίησε κάθε του φυσικό, πολιτιστικό και ανθρώπινο πόρο. Εστίασε στο να χτίσει ουσιαστικές σχέσεις με την τοπική κοινωνία, που αποτελεί και την βάση του, αλλά κατόρθωσε και να καλλιεργήσει επιστημονικές συνεργασίες, να λειτουργήσει ως πολύτιμος πυρήνας πολιτισμού και ως φορέας έρευνας για την ιστορία του τόπου. Επένδυσε στο να καλλιεργήσει την οικολογική συνείδηση, να αφυπνίσει αξίες όπως αυτή του εθελοντισμού, να στείλει το μήνυμα της συνεργασίας με όλους για την επίτευξη ενός κοινού στόχου.

Για το Ίδρυμα Α. Γ. Λεβέντη, ένα Ίδρυμα που από το 1979 στηρίζει αδιάλειπτα την προαγωγή του Ελληνικού πολιτισμού, εντός και εκτός συνόρων, ήταν χαρά να συμβάλλει σε αυτήν την φιλότιμη και ουσιαστική προσπάθεια. Μια προσπάθεια που μας θυμίζει πως, ιδιαίτερα σε τόπους όπως η Πάρος, έχει σημασία να επενδύουμε όχι μόνο σε δράσεις για τους φορτωμένους μήνες του καλοκαιριού που απευθύνονται στους περιοδικούς επισκέπτες του νησιού, αλλά και σε εκείνες που διαρκούν όλο τον χρόνο, και προσελκύουν μαθητές, σχολεία, οικογένειες, αλλά και μελετητές και ειδικούς από διαφορετικούς χώρους και γνωστικά πεδία.

Εκ μέρους του Διοικητικού Συμβουλίου του Ιδρύματος, θα ήθελα να ευχηθώ τα χρόνια που έρχονται να είναι εξίσου δημιουργικά για το Πάρκο και τους ανθρώπους του.

George David

Chairman of the A. G. Leventis Foundation's Greek Committee

This commemorative edition celebrating the 10-year anniversary of the Environmental and Cultural Park of Paros, offers an opportunity–at a time when the notion of 'development', whether touristic or otherwise, is much debated–to reflect upon a successful case-study. To consider an example of the harmonious co-existence of quality and sustainability; of the cultural, the environmental and the recreational.

In the course of these ten years, the Park has forged its own identity. From the small beachfront and the open-air theater, to the museum and the walking trails, it has made the most of every available resource - natural, cultural and human. It has focused on building meaningful relationships with the local community which constitutes its base, but also succeeded in fostering scholarly collaborations, operating as a much-needed hub for culture and as a locus for research on local history. It has invested in raising ecological awareness, in kindling volunteerism and underlining the importance of collaboration in the service of a communal goal.

The A. G. Leventis Foundation, which has unfailingly fostered the safeguarding and promotion of Hellenic culture since 1979 both in Greece and beyond, has been happy to support the Park's work, which is both sincere and effective. It is also a reminder that, particularly in islands such as Paros, there is added value in investing beyond the busy summer months -and activities targeting the island's periodic visitors- in year-long initiatives that will attract and engage students, schools and families as well as researchers and specialists across disciplines.

On behalf of the Foundation's Board of Trustees, I would like to express our wish that the years ahead prove equally creative, and rewarding, for the Park and its people.

Δημήτρης Βλαστός

Πρόεδρος του Ιδρύματος Μποδοσάκη

Συμπληρώνονται εφέτος 10 χρόνια από την ίδρυση του Περιβαλλοντικού και Πολιτιστικού Πάρκου Πάρου Άι-Γιάννης Δέτης, μιας κοιτίδας πολιτισμού, φυσιολατρίας, άθλησης και ψυχαγωγίας, που ο Δήμος Πάρου προτάσσει ως εναλλακτική επιλογή ενάντια στη μονοδιάστατη τουριστική εκμετάλλευση του νησιού.
Ο μεγάλος αριθμός των επισκεπτών που επιλέγουν την εναλλακτική αυτή πρόταση κάθε χρόνο, η ποικιλία των δράσεων που φιλοξενούνται και η οικονομική αυτονομία του Πάρκου Πάρου αποδεικνύουν πως μπορεί να υπάρξει ένα βιώσιμο, εναλλακτικό υπόδειγμα τουρισμού.
Το Ίδρυμα Μποδοσάκη περιέβαλε από την πρώτη στιγμή με χαρά και εμπιστοσύνη την ίδρυση και λειτουργία του Πάρκου, προσφέροντας τη στήριξή του προκειμένου η κεντρική διαδρομή του Πάρκου να φωτιστεί με αυτόνομες φωτοβολταϊκές μονάδες και να εγκατασταθεί ο αναγκαίος εξοπλισμός στο χώρο προβολών και διαλέξεων.
Η πρωτοβουλία του Δήμου Πάρου και της κας Παπαζώη συμπίπτει απολύτως με την εδραία πεποίθηση του Ιδρύματος ότι οι τοπικές κοινωνίες, η αυτοδιοίκηση καθώς και οι ενεργοί πολίτες οφείλουν να επιλέγουν και να προτείνουν δράσεις που υπερασπίζονται τον τόπο τους ενάντια στο ευκαιριακό κέρδος.
Το Ίδρυμα επιδιώκει συστηματικά να κινητοποιεί τις υγιείς δυνάμεις κάθε τόπου, τους ενεργούς πολίτες, τους αφοσιωμένους εθελοντές, τους χορηγούς και όλους όσους μπορούν να στηρίξουν τέτοιου είδους εναλλακτικές επιλογές γιατί τότε και μόνο μπορούμε να μιλάμε για ελπίδα, για προοπτική και για βιώσιμο μέλλον για τον τόπο μας και τα παιδιά μας.

Dimitrios Vlastos

President of Bodossaki Foundation

This year marks the 10th anniversary of the founding of the Environmental and Cultural Park of Paros Ai Yiannis Detis, a cradle of culture, nature connectedness, sport and recreation, put forward by the Municipality of Paros as an alternative proposal to the one-sided tourist exploitation of the island.
The large number of visitors opting for Paros Park as an alternative proposal every year, the diverse activities hosted in it, and the Park's financial autonomy amply demonstrate that it can serve as a viable alternative model of tourism.
From the very first moment, the Bodossaki Foundation embraced the Park's founding and its operation with elation and trust, offering its support in lighting the Park's central route with autonomous photovoltaic solar installations, and in providing the Park's screening and lecture venue with the necessary technical equipment.
The initiative undertaken by the Municipality of Paros and Ms. Papazoi fully coincides with the Bodossakis' firm belief that local communities, local and regional government administration and active citizens ought to choose and advance actions which champion their home ground over and above opportunistic profit.
The Bodossaki Foundation strives consistently to mobilize the wholesome stakeholders of each local community, such as the active citizens, committed volunteers, sponsors and all those in a position to lend support to such initiatives. Only thus shall we foster the hope, vision and prospects for a viable future, for our land and for the coming generations.

Γιώργος Αγουρίδης

Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου, Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος (ΙΣΝ)

Δεν είθισται να εύχεται κανείς “χρόνια πολλά” σε ένα Πάρκο, ωστόσο αυτές οι δύο λέξεις συμπυκνώνουν τις προσδοκίες μας για το Περιβαλλοντικό και Πολιτιστικό Πάρκο Πάρου Άι-Γιάννης Δέτης, που φέτος κλείνει 10 χρόνια από την ίδρυσή του. Είμαστε ιδιαίτερα χαρούμενοι που βλέπουμε το φιλόδοξο αυτό εγχείρημα, όχι απλώς να επιβιώνει, αλλά να μεγαλώνει, και να “ανθίζει” -κυριολεκτικά και μεταφορικά- χρόνο με τον χρόνο.
Το Πάρκο κατάφερε να στρέψει τον άνεμο με το μέρος του και να ανοίξει πανιά προς το μέλλον. Σήμερα, έχει εξελιχθεί σε έναν εναλλακτικό προορισμό για τους κατοίκους και επισκέπτες του, μία όαση οικολογίας, πολιτισμού, ποιοτικής αναψυχής και άθλησης.
Όσο μεγαλεπήβολη κι εάν είναι μία ιδέα όμως, δεν μπορεί να αγγίξει όλα τα μήκη και πλάτη της, εάν δεν υπάρχει η κατάλληλη ομάδα ανθρώπων. Εμπνεόμενο από την αφοσίωση και το δημιουργικό τους πείσμα, το Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος (ΙΣΝ) αποφάσισε το 2013 να συμβάλλει στην πραγμάτωση της ιδέας της ομάδας με επικεφαλής την Ελισάβετ Παπαζώη, ενισχύοντας με δωρεά του τη μετατροπή των κελιών του Μοναστηριού Άι-Γιάννη Δέτη σε μουσειακό χώρο. Το αποτέλεσμα αποζημιώνει καθημερινά, καταρχάς εκείνους, εμάς, όσους πίστεψαν στην ιδέα, και κυρίως τους μόνιμους κατοίκους και επισκέπτες του πάρκου. Όλους μας.
Η μεταμορφωτική δύναμη που μπορεί να έχει ένας χώρος πολιτισμού στους επισκέπτες του αποκαλύπτεται, με διαφορετικές αφορμές, μπροστά στα μάτια μας εδώ και κάποια χρόνια, με πιο πρόσφατο παράδειγμα τη μεγαλύτερη μεμονωμένη δωρεά του ΙΣΝ έως σήμερα, το Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος (ΚΠΙΣΝ).
Ευχή μας είναι να κρατήσουμε στα χέρια μας το επόμενο επετειακό λεύκωμα του Πάρκου, με αφορμή τα 20 χρόνια από την ίδρυσή του.

George Agouridis

Member of the Board of Directors, Stavros Niarchos Foundation (SNF)

It may be unusual to wish “many happy returns” to a Park, but these three words express all our hopes for Ai Yannis Detis Environmental and Cultural Park of Paros, which this year celebrates ten years since its founding. We are overjoyed to see this ambitious project not merely surviving but growing and blooming – literally and metaphorically – year by year.
The Park succeeded in turning the winds to its favor and sail toward the future. Today, it has evolved into an alternative destination for residents and visitors alike, an oasis of ecology, culture, quality recreation and sports.
No matter how grand an idea may be, it cannot reach its full potential in the absence of the right group of people. Inspired by the vision, dedication, and creative perseverance of the team led by Elissavet Papazoi, the Stavros Niarchos Foundation (SNF) decided in 2013 to support their idea through a grant which helped turn the cells of the Ai Yannis Detis Monastery into a museum. The results are rewarding, for us, for those who believed in the idea, and especially for residents and visitors of the park. For all of us.
The transformative power a cultural space can have for visitors has been demonstrated repeatedly in recent years, one example being the result of the largest single grant by the SNF to this day: the Stavros Niarchos Foundation Cultural Center (SNFCC).
We look forward to seeing, ten years from now, the anniversary album produced for the Park’s 20-year anniversary.

Άννυ Μητροπούλου

Γενική Διευθύντρια CPF
Cyclades Preservation Fund

Το πολύτιμο φυσικό και ανθρώπινο κεφάλαιο του Πάρκου Πάρου
Το Cyclades Preservation Fund (Ίδρυμα για την Προστασία και Ανάδειξη του Περιβάλλοντος στις Κυκλάδες) ιδρύθηκε στα τέλη του 2017 με στόχο να αναδείξει την αυταξία του φυσικού πλούτου των Κυκλάδων και να στηρίξει φορείς και πρωτοβουλίες που λειτουργούν ως πρεσβευτές και θεματοφύλακές του. Στο πλαίσιο αυτό, από πολύ νωρίς το Πάρκο Πάρου, καθώς και το Σωματείο Φίλων του Πάρκου, συμπεριελήφθησαν στους στρατηγικούς εταίρους και φυσικούς συμμάχους μας.
Συμμεριζόμαστε, άλλωστε, την κοινή πεποίθηση πως τα νησιά των Κυκλάδων, έχουν τη δυνατότητα -υπό προϋποθέσεις- να ευημερούν και να εξελίσσονται με θετικό πρόσημο, και με σεβασμό προς την ανεκτίμητη φυσική κληρονομιά τους -συμπεριλαμβανομένων των ευαίσθητων και σπάνιων χερσαίων, παράκτιων και θαλάσσιων οικοσυστημάτων τους και της καταπληκτικής βιοποικιλότητάς τους- παραμένοντας ταυτόχρονα δημοφιλείς τουριστικοί προορισμοί. Μάλιστα, είναι ο φυσικός πλούτος και το ιδιαίτερο φυσικό ανάγλυφο που κάνουν συχνά τα νησιά μας τόσο ξεχωριστά και δημοφιλή.
Εν προκειμένω, το Πάρκο Πάρου, στη σημερινή του μορφή, φαίνεται να έχει καταφέρει να πρεσβεύει το αυθεντικό Κυκλαδίτικο τοπίο και να αποτελεί ένα πρότυπο οικολογικό καταφύγιο. Ειδικότερα, χαιρόμαστε ιδιαιτέρως που, και με την δική μας στήριξη, το Πάρκο Πάρου κατάφερε να δημιουργήσει πρόσφατα έναν Κυκλαδικό βοτανικό κήπο, που συγκεντρώνει έναν σημαντικό αριθμό αυτοφυών φυτών της Πάρου, αλλά και να συνεχίσει την πολύχρονη προσπάθεια αποτροπής της εδαφικής διάβρωσης, με σημαντικά αποτελέσματα μέσω ήπιων και χαμηλού κόστους τεχνικών μετριασμού της ερημοποίησης, ενός φαινομένου που πλήττει τα περισσότερα Κυκλαδονήσια.
Τις σημαντικές αυτές ‘κατακτήσεις’ επιθυμούμε να χαιρετίσουμε με θέρμη, και να ευχηθούμε τόσο το φυσικό όσο και το ανθρώπινο πολύτιμο κεφάλαιο του Πάρκου Πάρου να παραμείνουν αλώβητα.

Anni Mitropoulou

Executive Director CPF
Cyclades Preservation Fund

The precious natural and human capital of Paros Park
The Cyclades Preservation Fund (CPF) is a UK registered Charity that has been established in late 2017, aiming to highlight the intrinsic worth of the natural heritage of the Cycladic islands and to support local entities and initiatives who defend, protect and advocate in its favor. In this context, the Paros Park and the Friends of the Paros Park Association are included in the CPF’s strategic partners and natural allies.
We all share the same belief that the Cycladic islands can both maintain themselves and prosper as a global tourist destination and, at the same time, respect their precious natural heritage: their unique but fragile landscape, their coastal and marine ecosystem and their rich biodiversity. Moreover, we are convinced that it is the natural environment which represents the real treasure of the Cycladic islands which accounts for their popularity, attracting millions of tourists and visitors.
As a case in point, the current status of the Paros Park in its present form, stands for the value of the authentic Cycladic landscape and operates as an exemplary ecological sanctuary. We are very proud that a CPF grant aided recently in the Park the creation inside the Park of a Cycladic botanical garden, which features a significant number of native plants and local flora, and also that we enabled the continuation of the long-term efforts made by the Park through low-cost and natural techniques to arrest land erosion and mitigate the phenomenon of desertification, which is a serious problem in the Cyclades.
We warmly greet all these positive steps and achievements and would like to wish that both the natural and human capital of the Paros Park remain unscathed.

Ένας ενιαίος χώρος με διαφορετικές χρήσεις και λειτουργίες
A unified space with distinct uses and functions

Η χερσόνησος αποτελεί προνομιακό τόπο για την δημιουργία ενός Νησιωτικού Πάρκου όπου μπορούν να συνυπάρξουν αρμονικά δράσεις οικολογίας, πολιτισμού, ποιοτικής αναψυχής και ήπιας άθλησης. Για την υλοποίηση αυτού του εγχειρήματος εκπονήθηκε το 2009 ένα ολοκληρωμένο σχέδιο χωροθέτησης των διαφορετικών χρήσεων και λειτουργιών και αντιμετώπισης των περιβαλλοντικών πιέσεων, παρ' όλο που για τους επισκέπτες του το Πάρκο λειτουργεί ως ενιαίος χώρος.

Κεντρικός στόχος του Σχεδίου είναι το μεγαλύτερο τμήμα της χερσονήσου, η ενδοχώρα και η βορειοδυτική ακτογραμμή να προστατευτεί ως περιοχή Νησιωτικής Φύσης (Ζώνη Ι) και οι λειτουργίες πολιτισμού και ποιοτικής αναψυχής να συγκεντρωθούν στην μικρού πλάτους νότια υπήνεμη παράκτια περιοχή της χερσονήσου (Ζώνη ΙΙ). Στον σχεδιασμό λήφθηκε υπόψη και ο όρμος του Άι Γιάννη που αποτελεί τον ζωτικό θαλάσσιο χώρο του Πάρκου, (Ζώνη ΙΙΙ).

Για τις δύο χερσαίες Ζώνες καθορίστηκαν οι επιτρεπόμενες χρήσεις, εκπονήθηκαν μελέτες για τις αναγκαίες υποδομές και για την αντιμετώπιση των άμεσων περιβαλλοντικών πιέσεων και καταγράφηκαν οι ρυθμίσεις που πρέπει να θεσμοθετηθούν. Στην Ζώνη ΙΙΙ το Πάρκο δεν έχει αρμοδιότητα, αλλά μελετήθηκε η κατάσταση του θαλάσσιου περιβάλλοντος και έγιναν προτάσεις προς τους αρμόδιους φορείς για την αποτροπή κινδύνων ασφάλειας και ρύπανσης.

Στη Ζώνη της Φύσης, που είχε αποψιλωθεί από την βλάστηση εξαιτίας της εντατικής βόσκησης και υπήρχε έντονη διάβρωση από τις πρόχειρες διανοίξεις δρόμων, απαγορεύτηκε η βόσκηση, το κυνήγι και η διέλευση τροχοφόρων, έγιναν αντιδιαβρωτικά έργα και συστηματικές φυτεύσεις που οδήγησαν στην αναβλάστηση, δημιουργήθηκε δίκτυο μονοπατιών 7 χιλιομέτρων με σήμανση και χάρτη.

Στη Ζώνη πολιτισμού και αναψυχής, όπου υπήρχαν σοβαρές βλάβες του τοπίου από επιχωματώσεις με μπάζα και χωματερές από την εκμετάλλευση της παραλίας ως beach bar-disco για μια δεκαπενταετία, πραγματοποιήθηκαν ευρείας έκτασης αναπλάσεις και δημιουργήθηκαν λειτουργικοί και αισθητικά άρτιοι χώροι όπως το θέατρο, ο χώρος προβολών, οι υπαίθριοι χώροι του αναψυκτηρίου και ο χώρος στάθμευσης.

Οι προβλεπόμενες υποδομές και στις δύο χερσαίες Ζώνες υλοποιήθηκαν σε σύντομο χρονικό διάστημα με χαμηλό κόστος και υψηλή ποιότητα, με οικολογικά φιλικές τεχνικές λύσεις προσαρμοσμένες στο τοπίο, και με χρηματοδότηση κυρίως από χορηγίες και έσοδα του Πάρκου.

ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

Η χερσόνησος και το άμεσο περιβάλλον της προστατεύονται από οικιστικές πιέσεις χάρη στην ένταξή τους στη Ζώνη Οικιστικού Ελέγχου (ΖΟΕ) Κολυμπηθρών, που επιβάλει σοβαρούς περιορισμούς στις χρήσεις γης και στη δόμηση.

Σύμφωνα με το Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο Πάρου απαγορεύεται το κυνήγι και η βόσκηση στη χερσόνησο, και στον όρμο του Άι-Γιάννη επιτρέπεται μόνο η εξυπηρέτηση φυσικού ελλιμενισμού των σκαφών αναψυχής .

The peninsula comprises a privileged site for the creation of an Island Park where we may harmoniously combine activities that pertain to ecology, culture, quality recreation and sports. To implement this project, a lay-out plan was drafted of the different uses, operations, and environmental protection measures, although, for its visitors, the Park operates as a single, unified space.

The main goal of the plan was for the greatest part of the peninsula, the inland area and the northwestern coastline to be protected as an area of Island Nature (Zone I) and for the activities of culture and quality recreation to be concentrated in the coastal southern area of the peninsula, which is of moderate width and sheltered from the winds (Zone II). In the design was included the bay of Ai Yannis which comprises the Park's marine biosphere (Zone III). Although the Park has no jurisdiction in Zone III, the state of the marine environment was studied and recommendations were made to the appropriate bodies for dealing with safety hazards and pollution.

The projected infrastructures in both land Zones were built in a short time period at low cost, to standards of high quality and with environmentally friendly solutions modulated to the landscape, with funding primarily from grants and the Park's revenue.

REGULATIONS

The peninsula and its immediate surrounds are protected from unwarranted construction thanks to their inclusion in the Zone of Controlled Construction of Kolymbithres, which has serious controls in place for land use and construction.

Under the provisions of the General Urban Planning Scheme of Paros, hunting and grazing on the peninsula are prohibited and in the bay of Agios Ioannis only the natural mooring of yachts is allowed.

Ζωντανεύοντας τη Χερσόνησο
Bringing the Peninsula to Life

Δουλεύοντας με τη φύση και όχι εναντίον της

Η χερσόνησος του Άι-Γιάννη Δέτη είναι ένα τυπικό κυκλαδίτικο οικοσύστημα: το ξηροθερμικό κλίμα, η εγγύτητα με τη θάλασσα, ο βόρειος προσανατολισμός του και η σχεδόν αδιάλειπτη ανθρώπινη παρουσία για χιλιάδες χρόνια είναι οι κύριοι παράγοντες που το έχουν διαμορφώσει.

Η χερσόνησος του Άι-Γιάννη Δέτη είναι ένα μοναδικό κυκλαδίτικο οικοσύστημα: η μοναδικότητά του έγκειται στο γεγονός ότι πάνω του χτίστηκε το όραμα του Περιβαλλοντικού και Πολιτιστικού Πάρκου Πάρου. Και αυτό άλλαξε τη μοίρα του.

Η πρώτη και ίσως πιο σοφή κίνηση προστασίας της φύσης της χερσονήσου ήταν η δημιουργία του δικτύου των μονοπατιών, μήκους περίπου 7 χιλιομέτρων. Για να εκτιμήσεις και να προστατεύσεις οτιδήποτε, πρέπει πρώτα να το γνωρίσεις βιωματικά. Από τη δημιουργία του Πάρκου, χιλιάδες άνθρωποι από όλο τον κόσμο έχουν περπατήσει τα μονοπάτια του όλες τις εποχές του χρόνου. Με την πρόσθετη απαγόρευση κυνηγιού και τροχοφόρων, το Πάρκο έγινε ένα καταφύγιο ζωής και ομορφιάς για όλους τους επισκέπτες του.

Εξίσου σημαντική και σχεδόν αυτονόητη ήταν η απαγόρευση της βόσκησης αιγοπροβάτων, που ρήμαζε τη χερσόνησο για δεκαετίες. Γρήγορα έγιναν ορατά τα πρώτα σημάδια ανάκαμψης του οικοσυστήματος. Ανάμεσα στα αγκάθια και τις αστοιβές επανεμφανίστηκαν χορτάρια και τριφύλλια, λουλούδια και μικροί θάμνοι. Το διαβρωμένο έδαφος άρχισε να ξαναποκτά τον φυσικό του μανδύα βλάστησης.

Κάθε χρόνο, με μαθητές σχολείων και εθελοντές, γίνονταν φυτεύσεις και ειδικές σπορές ώστε να επιταχυνθεί η αναβλάστηση στο αποδυναμωμένο έδαφος. Το 2012 έγινε φύτευση δενδρυλίων με ενίσχυση του Πράσινου Ταμείου εκεί που άλλοτε υπήρχαν παράνομες χωματερές. Στο τοπίο ξεχώρισαν πια χαρακτηριστικά φυτά της κυκλαδικής χλωρίδας, το σπάρτο και η φίδα, η χαρουπιά και ο κυκλαδίτικος κέδρος.

Από το 2017, με την πιλοτική κατασκευή χαμηλών λιθοδομών-φραγμάτων, βρέθηκε τρόπος να ανασχεθεί η διάβρωση του εδάφους, το νερό να απορροφηθεί στο χώμα αντί να χύνεται στη θάλασσα παρασύροντας χώμα και πέτρες, και να αυξηθεί η βλάστηση.

Το 2018, με συγχρηματοδότηση του Ιδρύματος για την Προστασία και Ανάδειξη του Περιβάλλοντος των Κυκλάδων, σχεδιάστηκε ένα κηπάριο με αυτοφυή φυτά της Πάρου στην είσοδο του Θεάτρου, διαμορφωμένο σε αναβαθμίδες με ξερολιθιές, φτιαγμένες από Παριανό τεχνίτη. Αυτός ο κήπος φιλοδοξούμε να εξελιχθεί σε έναν Βοτανικό Κήπο των Κυκλάδων.

Η αρμονική ένταξη των υποδομών πολιτισμού και αναψυχής στο φυσικό τοπίο ήταν από την αρχή θεμελιώδες στοιχείο του σχεδιασμού του Πάρκου: το Θέατρο σμιλεμένο μέσα στους βράχους, ο χώρος προβολών πλάι στα δέντρα και τη δροσιά τους, ο αυτόνομος φωτοβολταϊκός κεντρικός φωτισμός. Η ήπια και περιβαλλοντικά συνετή χρήση της παραλίας και του χώρου εστίασης αποτελεί σταθερά, εδώ και δέκα χρόνια, μία πρόταση εναλλακτική της βάναυσης εκμετάλλευσης άλλων οργανωμένων παραλιών, που έχουν υποστεί σημαντική οικολογική υποβάθμιση, συνοδευόμενη και από υποβάθμιση του προσφερόμενου τουριστικού προϊόντος.

Ξέρουμε ότι τα επόμενα δέκα χρόνια λειτουργίας του Πάρκου μας περιμένει πολλή δουλειά για την οικολογική αναγέννηση της χερσονήσου καθώς και για την εφαρμογή σύγχρονων αειφορικών πρακτικών σε όλες τις δραστηριότητες και τις υπηρεσίες που προσφέρονται. Πατάμε όμως στη στέρεα βάση της εμπειρίας των δέκα χρόνων που πέρασαν, και στο δίκτυο των ανθρώπων, υποστηρικτών, φίλων, εθελοντών, που μαζί τους φτιάξαμε έναν χώρο μοναδικό στις Κυκλάδες.

ΕΛΕΝΑ ΣΥΜΕΩΝΙΔΟΥ | Περιβαλλοντική Σύμβουλος

Working with rather than against nature

The peninsula of Ai Yannis Dettis is a typical Cycladic ecosystem: a dry climate, proximity to the sea, a northern orientation and the almost continuous human presence for thousands of years are the main factors that have shaped it.

The peninsula of Ai Yannis Dettis is a unique Cycladic ecosystem: its uniqueness lies in the fact that the visionary Paros Environmental and Cultural Park was built on it. And that changed its fate.

The first and perhaps wisest move to protect the nature of the peninsula was the creation of a network of walking routes, approximately 7 km long. To appreciate and protect anything, first you need to experience it. Since the creation of the Park, thousands of people from all over the world have walked its trails all year round. With the additional ban on wildlife hunting and motor vehicles, the Park became a haven of life and beauty for all its visitors.

Equally important and fairly self-evident was the ban on animal grazing, which has ravaged the peninsula for decades. The first signs of an ecosystem recovery became quickly apparent. Grasses, clovers and flowers reappeared amongst the thorny bushes. The eroded soil began to regain its natural mantle of vegetation.

Every year, with the help of school students and volunteers, plantings and special seedings were carried out to accelerate the regeneration of the depleted soil. In 2012, tree seedlings were planted where there were once illegal dumpsites. Trees and bushes typical of the Cycladic flora started to emerge in the landscape: junipers, carob, giant fennel and broom.

Since 2017, with the pilot construction of low rock dams, we managed to mitigate soil erosion, let rainwater sink into the soil instead of running off to the sea washing away precious soil, and thus, enhance vegetation.

In 2018, with the support of the Cyclades Preservation Fund, we designed a garden with native plants of Paros near the entrance of the Open Theater, terraced with traditional dry stone wall, constructed by a Parian craftsman. This garden aspires to become a Cycladic Botanical Garden.

The harmonious integration of infrastructure into the natural landscape was from the outset a fundamental element in the Park's design: the Theater carved into the bedrock, the open-air cinema in the shade and coolness of the trees, the autonomous solar panel central lighting. For the past ten years, the environmentally conscious use of the beach and restaurant has consistently provided an alternative model to the brutal exploitation of other organized beaches that have suffered significant ecological degradation, along with the consequent degradation of the tourist product offered.

We know that in the next ten years of the Park, a lot of work awaits us on the ecological regeneration of the peninsula as well as the implementation of modern sustainable practices in all the activities and services offered. Nevertheless, we rely on the solid foundation of our ten-year experience, and on the network of people, including supporters, friends and volunteers, together with whom we created a unique space in the Cyclades.

ELENA SYMEONIDOU | Environmental Consultant

Μονοπάτια
Walking Paths

Ένας ολόκληρος κόσμος νησιωτικής φύσης και ιστορίας προσφέρεται μέσα από την περιήγηση στο δίκτυο μονοπατιών μήκους 7 χιλιομέτρων που διασχίζει τη χερσόνησο, το μόνο οργανωμένο με χάρτη και σήμανση στην Πάρο, που κατασκευάστηκε το 2010. Βραχώδεις σχηματισμοί, σπηλιές, κρυφοί όρμοι, το μεταβυζαντινό μικρομονάστηρο του Άι-Γιάννη, οι πυροβολαρχίες από τον ναύσταθμο των Ρώσων στον 18ο αιώνα στο Ακρωτήρι του Τούρκου, ο πετρόκτιστος Φάρος του 19ου αιώνα στο βορειότερο σημείο της Πάρου.

Και ακόμη το αγνάντεμα στο Αιγαίο και στα γύρω νησιά, τη Μύκονο, τη Δήλο, την Τήνο, τη Νάξο, ο ήλιος που βυθίζεται στη θάλασσα μεταξύ Σύρου, Σερίφου και Σίφνου, όταν τη δύση ξεκουράζεσαι στο Αλωνάκι.

Η περιήγηση αυτή στις φανερές και κρυφές ομορφιές της χερσονήσου του Άι-Γιάννη Δέτη, γίνεται με οδηγό τις επτά περιπατητικές διαδρομές που παρουσιάζονται στο Χάρτη, διαθέσιμο και ηλεκτρονικά, και βοηθό τις πινακίδες και τα σημάδια στα βράχια.

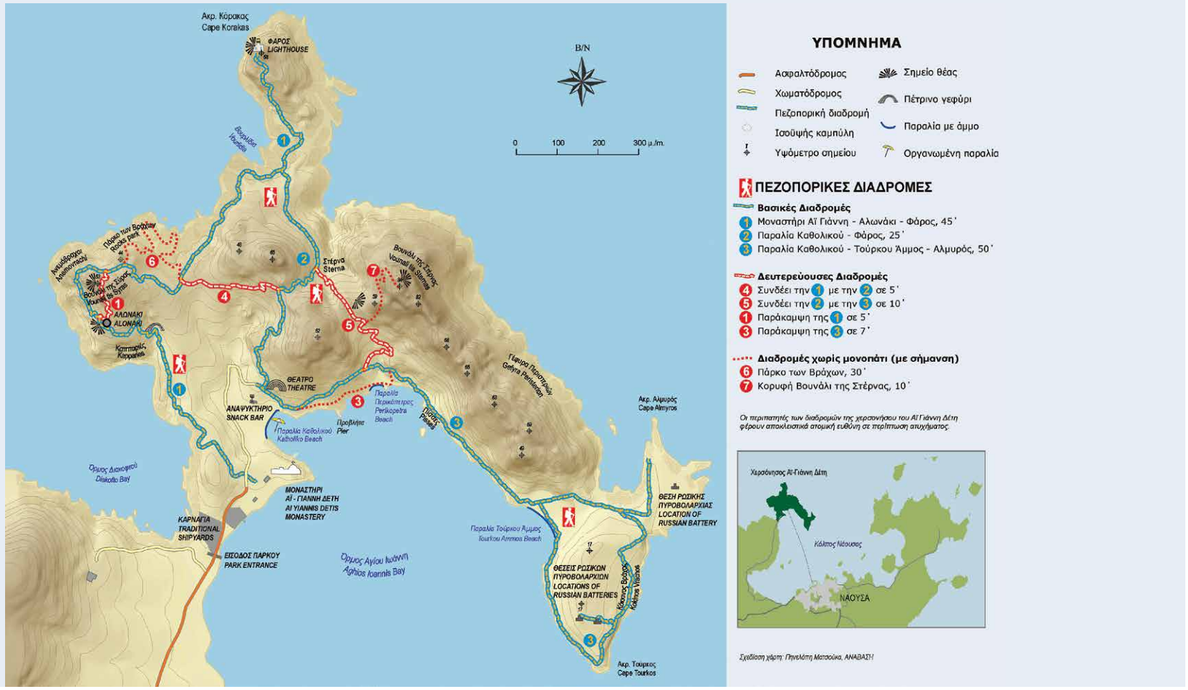
Τις πρωινές ώρες και κυρίως τις απογευματινές,οι περίπατοι είναι πιο ξεκούραστοι. Το τοπίο, λουσμένο στο φως της ανατολής ή του δειλινού, αποκτά χρώματα έντονα και λαμπερά. Το καταμεσήμερο, μορφές και χρώματα εξαϋλώνονται κάτω από το ανελέητο φως του ήλιου και οι διαδρομές, αν και σύντομες, απαιτούν από τον πεζοπόρο καλή φυσική κατάσταση και αντιηλιακή προστασία. Κι όλα αυτά, βέβαια, για τους καλοκαιρινούς μήνες, την Άνοιξη, το Φθινόπωρο, τον Χειμώνα όλες οι ώρες είναι κατάλληλες για ιδιαίτερα απολαυστικές πεζοπορίες και για συμμετοχή σε δράσεις οικολογίας, εθελοντισμού και ήπιας άθλησης.

A whole world of island nature and history opens up to the walker on the 7-km walking-trail network, crisscrossing the peninsula: rock formations, caves, hidden bays, the small post-Byzantine monastery of Ai Yannis, the 18th century old Russian gun-batteries at Cape Tourkos, the 19th century old lighthouse at the northernmost point of Paros.

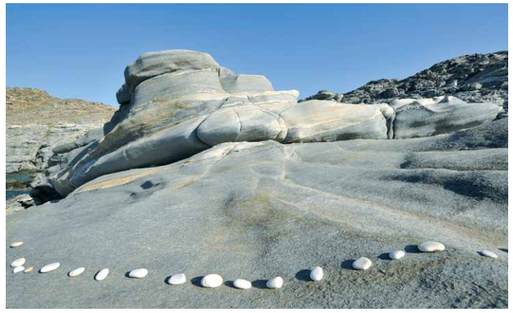
Then, there are also the stunning views to the Aegean and the nearby islands, Mykonos, Delos, Tinos, Naxos, the sunset somewhere between Syros, Serifos and Sifnos, when you decide to rest at Alonaki.

A trail map, available in print and on the internet, helps you explore the prominent and hidden beauty of the Ai Yannis Detis peninsula along seven marked walking routes.

During the summer months, the walks are easier in the morning and afternoon, while in spring, autumn or winter, any time is suitable exploring the trails or taking part in environmental, sports or other volunteer activities happening in the Park.

Ακρ. Κόρακας
Cape Korakas
ΦΑΡΟΣ
LIGHTHOUSE
Β/Ν
0 100 200 300 μ./m.
ΥΠΟΜΝΗΜΑ
Ασφαλτόδρομος
Χωματόδρομος
Πεζοπορική διαδρομή
Ισοϋψής καμπύλη
Υψόμετρο σημείου
Σημείο θέας
Πέτρινο γεφύρι
Παραλία με άμμο
Οργανωμένη παραλία
ΠΕΖΟΠΟΡΙΚΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ
Βασικές Διαδρομές
1 Μοναστήρι Αϊ Γιάννη - Αλωνάκι - Φάρος, 45΄
2 Παραλία Καθολικού - Φάρος, 25΄
3 Παραλία Καθολικού - Τούρκου Άμμος - Αλμυρός, 50΄
Δευτερεύουσες Διαδρομές
4 Συνδέει την 1 με την 2 σε 5΄
5 Συνδέει την 2 με την 3 σε 10΄
1 Παράκαμψη της 1 σε 5΄
3 Παράκαμψη της 3 σε 7΄
Διαδρομές χωρίς μονοπάτι (με σήμανση)
6 Πάρκο των Βράχων, 30΄
7 Κορυφή Βουνάλι της Στέρνας, 10΄
Οι περιπατητές των διαδρομών της χερσονήσου του Αϊ Γιάννη Δέτη φέρουν αποκλειστικά ατομική ευθύνη σε περίπτωση ατυχήματος.
Χερσόνησος Αϊ-Γιάννη Δέτη
Κάστρο Νάουσας
ΝΑΟΥΣΑ
Σχεδίαση χάρτη: Πηνελόπη Μαστούκα, ΑΝΑΒΑΣΗ
Ακρ. Τούρκος
Cape Tourkos
Ακρ. Αλμυρός
Cape Almyros
ΘΕΣΗ ΡΩΣΙΚΗΣ ΠΥΡΟΒΟΛΑΡΧΙΑΣ
LOCATION OF RUSSIAN BATTERY
ΘΕΣΕΙΣ ΡΩΣΙΚΩΝ ΠΥΡΟΒΟΛΑΡΧΙΩΝ
LOCATIONS OF RUSSIAN BATTERIES
ΜΟΝΑΣΤΗΡΙ
ΑΪ - ΓΙΑΝΝΗ ΔΕΤΗ
AI YIANNIS DETIS MONASTERY
ΚΑΡΝΑΓΙΑ
TRADITIONAL SHIPYARDS
ΕΙΣΟΔΟΣ ΠΑΡΚΟΥ
PARK ENTRANCE
ΘΕΑΤΡΟ
THEATRE
ΑΝΑΨΥΚΤΗΡΙΟ
SNACK BAR
Παραλία Καθολικού
Katholiko Beach
Παραλία Περιβολάκι
Perivolakia Beach
Πρόβολος
Pier
Όρμος Διακοφτό
Diakofto Bay
Όρμος Αγίου Ιωάννη
Agios Ioannis Bay
Παραλία Τούρκου Άμμος
Tourkou Ammos Beach
Γύρισμα Πανόραμα
Cinema Panorama
Βραχάκι της Αλμυρής
Almyros Rock
Βραχάκι της Στέρνας
Sterna Rock
Κρύπτες Κανονιών
Cannon Caves
Σπήλαιο Καπαριές
Kaparies Cave
Σπήλαιο Καπαριές
Kaparies Cave
Σπήλαιο Καπαριές
Kaparies Cave

του πάρκου πίνουμε ζεστό καφέ. Ο κυρ Γιάννης Κουλιανός, που για όλα έχει την λύση, ο Σωτήρης, ο Βασίλης, ο Παύλος, ο Αστρίτ και εγώ καταστρώνουμε το πρόγραμμα των εργασιών της διαμόρφωσης των μονοπατιών. Η ανοιξιάτικη βραδινή βροχούλα έχει μαλακώσει το έδαφος και αυτό μας βολεύει αρκετά.
«Και γιατί κυρ Κώστα να κάνουμε άλλο μονοπάτι αφού υπάρχει το παλιό πού είναι και σύντομο» ρωτάει ο Σωτήρης.
«Γιατί να τρέχουν οι άνθρωποι στα κρεμνά αφού ο δρόμος πάει ίσια» συμπληρώνει ο Παύλος με τους υπόλοιπους να συμφωνούν.
Πρέπει να βρω την έμπνευση την τόσο απαραίτητη έστω και για την δημιουργία ενός μονοπατιού, σκέφτομαι.
«Και ποιος σου λέει βρε Αστρίτ πως ο Οδυσσέας δεν ήξερε που είναι η Ιθάκη και γυρόφερνε την μισή Μεσόγειο μέχρι να γεράσει;».
«Δεν μας νοιάζει ο φάρος του Κόρακα μα ο δρόμος που θα μας φέρει μέχρι εκεί. Δεν θέλουμε τον τουρίστα του προορισμού, αλλά τον ταξιδιάρη στο σώμα και στην ψυχή που θέλει να χαρεί τις ομορφιές και τις αξίες αυτής της μικρής γωνιάς της Πάρου».
Είμαι σίγουρος ότι τα λόγια έπιασαν τόπο γιατί οι κασμάδες, τα φτυάρια και το καρότσι πήραν φωτιά και έτσι με πρόσωπα γελαστά και διάθεση πιο πάνω από καλή για δώδεκα μέρες ανοίχτηκαν 7 και κάτι χιλιόμετρα μονοπατιών, χτίστηκε μικρό πέτρινο γεφύρι, δημιουργήθηκε μικρό θεατράκι για θεατρικά και μουσικά δρώμενα, τοποθετήθηκαν πάσσαλοι με κατατοπιστικές πινακίδες, και το σπουδαιότερο, οι περιπατητές κάθε ηλικίας, ντόπιοι και ξένοι έρχονται και ξανάρχονται σ΄ αυτό τον τόπο που ο άνεμος της ομορφιάς φυσάει από παντού.

While coastal erosion has created sculptures of the sea in nearby Kolimbithres, it is wind erosion that has carved and polished the rocks here.
Stone shapes reminiscent of horse heads, monkey skulls, the backs of white dolphin, reddish scorpionfish, wind-driven shapes that seek salvation by fleeing, forgetting that they are but stones.
A primordial struggle between wind and matter where both seem to win.
The sixth day will be the day when the trail building begins.
Just before dawn, we are sitting on the wooden hut at the entrance of the park having hot coffee. Mr Yiannis Koulianos, who has the solution for everything, Sotiris, Vasilis, Paul, Astrid and I are devising our work schedule. The spring evening shower has softened the soil which suits us well.
"And why, Mr Kostas, should we build another path, since there already is one, that is also shorter?" , asks Sotiris.
"Why should people walk around on the cliffs when there is a road that goes straight past?", Paul adds and the rest of them agree.
I have to find the inspiration that is so needed even for the creation of a path, I think to myself.
"And what if, Astrid, Ulysses maybe knew from the beginning where Ithaca was but still sailed around half the Mediterranean until well into his old age?"

Υ.Γ. Αν προορισμός είναι κάτι συγκεκριμένο ο φάρος του Κόρακα είναι εκεί, ο δρόμος είναι σύντομος και η διαδρομή δεδομένη. Αν προορισμός είναι το ίδιο το ταξίδι
τότε *« μη Βιάζεις το ταξείδι διόλου*
Καλλίτερα χρόνια πολλά να διαρκέσει
και γέρος πιά ν΄ αράξεις στο νησί,
πλούσιος με όσα κέρδισες στο δρόμο,
μη προσδοκώντας πλούτη να σε δώσει η Ιθάκη
Η Ιθάκη σ΄ έδωσε τ΄ ωραίο ταξείδι..»

Τότε... η περιπλάνηση μέσα από τους ανεμόβραχους της χερσονήσου του Άι-Γιάννη του Δέτη έχει κάτι παραπάνω από τον τελικό προορισμό κι είναι αυτή που θα σε κάνει να θυμάσαι και να αναπολείς.

"We are not so much interested in the lighthouse but in the road that will take us there. Rather than the tourist focused on the destination, we have in mind the traveler seeking to relish the beauty and value of this small corner of Paros."
I am sure my words hit the mark because pickaxes, shovels and wheelbarrows got to work with a vengeance and we worked in good spirits for twelve days opening more than 7 kilometers of trails, building a small stone bridge and a small stone theatre and signposting the length of the trails. Since then, hikers of all ages, locals and visitors, come and go in this place where the wind of beauty blows everywhere.
PS If the destination is what matters, the Korakas Lighthouse is always there, the road is short and the route is marked.
If the destination is the trip itself
then *"... don't hurry the journey at all.*
Better if it lasts for years,
so you're old by the time you reach the island,
wealthy with all you've gained on the way,
not expecting Ithaka to make you rich.
Ithaka gave you the marvelous journey."

Then... wandering through the wind-shaped rocks of Ai-Yannis peninsula will give you something to remember and contemplate, offering you more than the destination itself.

Οι Περπατητές Πάρου στο Πάρκο
Paros Walkers in the Park

Περπατώντας στην Πάρο αναζητάς να αισθανθείς και να βιώσεις την αυθεντικότητα της κυκλαδικής φύσης, να γίνεις ένα με αυτήν.
Ένα πραγματικό περιπατητικό στολίδι, μοναδικής απαράμιλλης ομορφιάς συναντάς στο Πάρκο του Άι-Γιάννη του Δέτη.
Πεζοπορώντας τα επτά χιλιόμετρα του δικτύου μονοπατιών του Πάρκου 'αγγίζεις' την ιστορία των Κυκλάδων. Κάθε βήμα ανάμεσα στους μεταμορφωμένους γρανιτένιους βράχους αποκαλύπτει την ιστορία του σπάνιου γεωλογικού τοπίου, μοναδικού φυσικού κάλλους. Τοπίο που σμιλεύτηκε από την αλμύρα, τον αέρα και τον ήλιο των Κυκλάδων. Κάθε πέρασμα ανάμεσα στα γλυπτά της φύσης σε κάνει να αναρωτιέσαι για κάθε εσοχή, για κάθε αερόξυσμα (τρύπα στο βράχο), για κάθε πέτρα με διάταξη στρώσεων, για κάθε απόχρωση των πετρωμάτων του καφέ και του γκρίζου, για κάθε ξεχωριστό σχήμα των βράχων. Είναι αυτές οι 'ψαρόπλακες' που λεν στα Παριανά, που σε μαγεύουν καθώς λαμπυρίζουν στο ήλιο και στο σεληνόφωτο. Είναι αυτό το Πάρκο που μας μάγεψε και με κάθε ευκαιρία η ομάδα μας Περπατά με το λιόγερμα ως τον ιστορικό πέτρινο Φάρο του Κόρακα 'χαζεύοντας' το σύθαμπο και συνεχίζοντας από την άλλη πλευρά προς την παραλία του Πάρκου 'χαζεύοντας' το φεγγαρόφωτο να κυματίζει πάνω στην αλμύρα. Είναι αυτό το Πάρκο που κάθε χρόνο εμβληματικά και παραδοσιακά αποτελεί για μας το κλείσιμο των περιπατητικών διαδρομών μας. Είναι αυτό το Πάρκο, ένα διαμάντι της φύσης, και του πολιτισμού.

ΠΕΡΠΑΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΥ

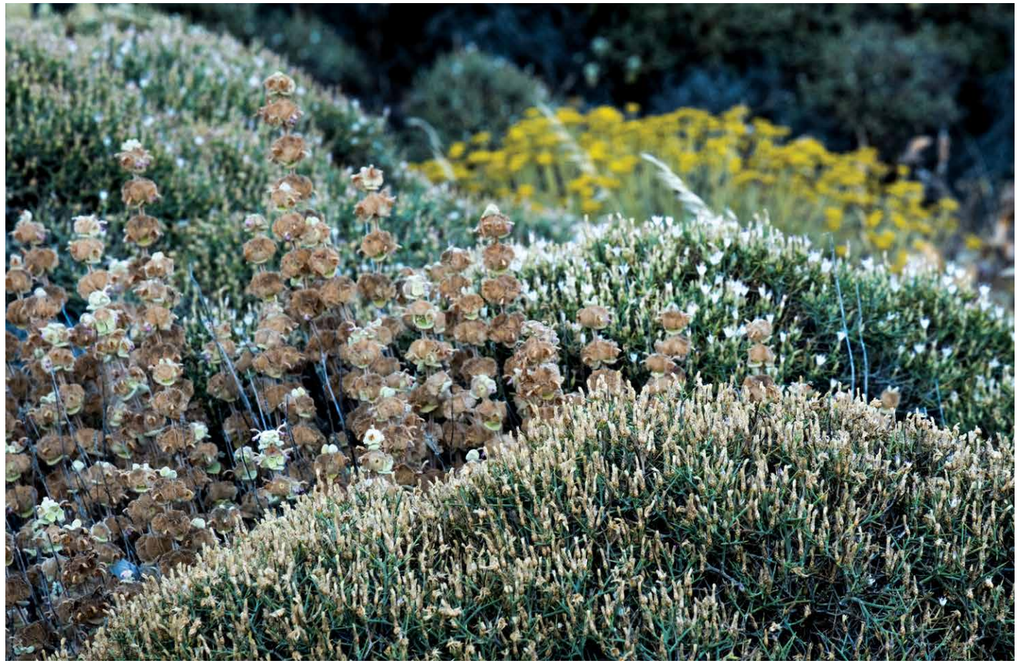
When hiking in Paros the objective is to experience the authenticity of the Cycladic nature, to become one with it. In the Paros Park, a walker, finds a real jewel of unique incomparable beauty.
Walking the seven kilometres of the trail network you feel you can "touch" the history of the Cyclades. Every step among the transformed granite rocks reveals the history of this rare geological landscape. A landscape chiseled by the sea salt, wind and sun of the Cyclades. The passage among nature's sculptures makes you marvel at all the niches, the rock holes and the layered ores, the shades of brown and gray, the special shapes of the rocks. It is these "fish-scale tiles", as Parians call them, that enchant you as they glimmer in the sun and in the moonlight. It is this Park that has enchanted us during our group walks on every occasion. Gazing at the twilight after the sunset at the stone lighthouse of Korakas, then continuing to the other side towards the Katholiko beach, to gaze at the moonlight sparkling on the sea. This walk in the Park is traditionally the last one of our walking schedule every year. This Park, which is a jewel of nature, and of culture.

PAROS WALKERS

Γυμνάσματα αισθήσεων
Training the senses

Μέσα στον καύσωνα της ασυλλόγιστης τουριστικής Πάρου ανθίζει ένας κάτασπρος κρίνος της θάλασσας, παρά τον θόρυβο της πολυκοσμίας και τη ζάλη του χρήματος.
Είχα την τύχη να ξεναγήσω μικρούς και μεγάλους στο Πάρκο της Νάουσας και θυμούμαι τα χαρούμενα ξαφνιάσματά τους. Άνοιξη, χάθηκαν όλοι στα χρώματα και τις οσμές. Ανθισμένη παντού μια άγρια ορχιδέα, η μυροσκέλλα και η οσμή της μας είχε συνεπάρει.
Οι ευαίσθητοι 'πιάνουν' τη μυρωδιά των θάμνων με το ιώδιο της θάλασσας κάτω. Μύριζαν το ασπροβοτανάκι και η αλισαριά.
Δεν πάμε μόνο για να δούμε στο Πάρκο, αλλά και να μυρίσουμε, να πιάσουμε και να ακούσουμε. Ρομφαίες ψιθύρων εδώ κι εκεί διασταυρώνονται και αντιμάχονται. Πάμε για να γευτούμε! «Εχεις μια γεύση τρικυμίας στα χείλη», μια γεύση του πιο γνήσιου και νεφεληγερέτη βοριά στο έμπα του Φάρου.

I was fortunate to give tours to both children and adults in the Park and I vividly remember their pleasant surprise. It was spring time and everyone wandered in the thriving colors and scents of the season; everywhere around us the scent of a blossoming wild orchid and the bush mingled with the sea breeze.
We've come to see but also to smell, touch, hear, and taste! "You have a taste of tempest on your lips" as the poet Elytis puts it, and elsewhere: "bitter rock, arduous and haughty". The transfigured granites lend their exposed body to the north wind to carve messages on. There is no marble here but the thin, transparent shards of mica gave us much delight, especially to our younger members.
Visitors leave the Park enriched by the experience, with the realization

that there is room for another reality than the mass tourism model. Paros becomes a school bringing new words as gifts. The Park is a school of nature, exhibiting the history of rocks along the footsteps of time. It is a living zoo with birds, lizards and butterflies as its sleepless guards. Inscribed poems lie on the surface of the worn rocks:
"I lifted these stones for as long as I could
I loved these stones for as long as I could
these stones, my fate", sings Seferis.

CHRISTOS GEORGOUSSIS | Teacher

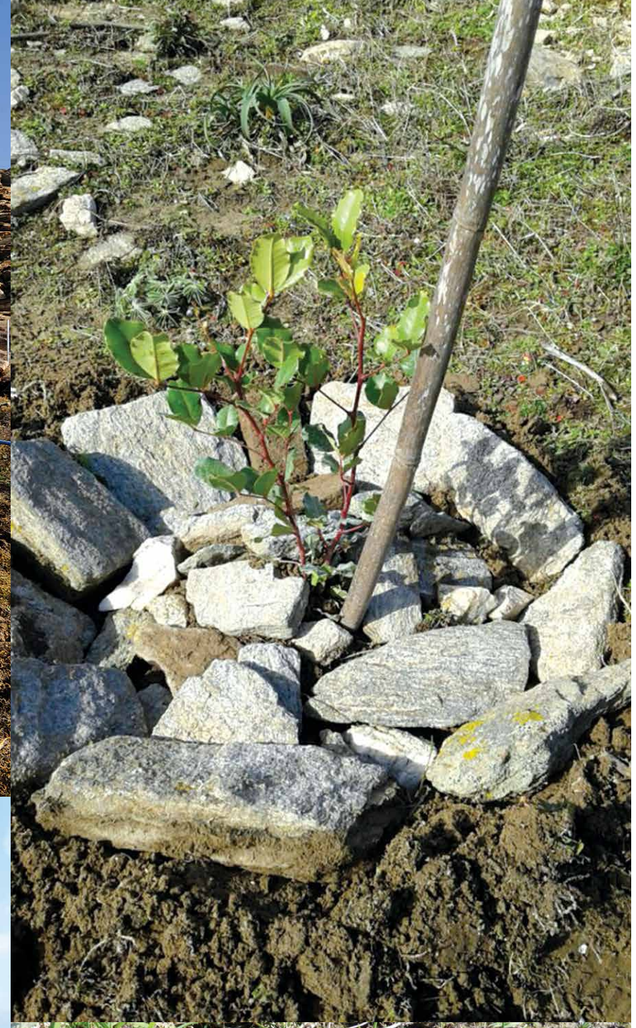
Οι γκρίζοι γνεύσιοι της περιοχής (μεταμορφωμένοι γρανίτες), με τις άσπρες ταινίες των άστριων άφησαν το σώμα τους εκτεθειμένο στο βοριά να χαράξει σφήνες μνήματα. Το στοίχημα ήταν να εξορυχτεί μια νέα ποιότητα μέσα σ' αυτά τα καταπονημένα βράχια, στο μάτι του βοριά, μέσα στους διαρκείς ψιθύρους και τις εξάρσεις κάποτε των κάθε λογής ανέμων με μόνη παρηγοριά και ασπίδα το Φάρο φύλακα.
Το ζητούμενο ήταν να παραμερίσουμε τη λογική της ποσότητας που έχει παντού επικρατήσει. Με αυτά και άλλα διαμορφώθηκε χώρος βράχων σε επισκέψιμο χώρο χαράς με τα μονοπάτια του, με τους θάμνους και τα ανθεκτικά του φυτά, με τις φωλιές των πουλιών και των ανέμων. Υφαίνεται εκεί ο βοριάς σε ραψωδίες μουσικής αποσάθρωσης. Αναχωρούν πλουσιότεροι όλοι απ' το Πάρκο καθώς αντιλαμβάνονται ότι χωρά και μια άλλη πραγματικότητα μέσα στην ισοπέδωση του τουρισμού που ζούμε όλο το καλοκαίρι.
Ο πολιούχος των ερώτων του Ελύτη, ο Βέγας πάνω απ' το κεφάλι μας όλο το διάστημα που πηγαινοέρχονται άνθρωποι εκεί. Οι γνεύσιοι αποσαθρωμένοι στα συστατικά τους χαλαζία, άστριους και μαρμαρυγία. Μάρμαρο δεν υπάρχει εδώ! Κοντά στις ακτές βρίσκεις κάθε λογής πέτρες από τα νερά που κατρακύλησαν μέχρι εκεί και τις τεμάχισαν σε χαλίκια. Οι μικροί της παρέας έπιασαν στο χέρι το λαμπερό και διάφανο μαρμαρυγία και πολύ το χάρηκαν. Μερικοί πήραν τα λέπια του στο σπίτι, ρωτώντας για το ένα και το άλλο. Οι ταινίες των άστριων δίνουν χώμα με το όνομα ασπριά και διακρίνονται καθαρά. Ο χαλαζίας αποσπάται σε μικρά κομμάτια που είναι σαν γυαλί.
Η Πάρος γίνεται σχολείο που δίνει δώρο στο χέρι τις λέξεις. Το Πάρκο σχολείο της φύσης, για την ιστορία των πετρωμάτων και την τύχη τους με το χρόνο, για τα κάθε λογής ονόματα των ορυκτών. Φαίνονται εδώ τα πατήματα του χρόνου, ακούγονται! Ζωντανός ζωολογικός κήπος με ακοίμητους φύλακες πουλιά, σαύρες και πεταλούδες.
Επάνω στα καταπονημένα πετρώματα γραμμένα μηνύματα, τυπωμένα ποιήματα. «Τούτες τις πέτρες τις εσήκωσα όσο βάσταξα, τούτες τις πέτρες τις αγάπησα όσο βάσταξα, τούτες τις πέτρες, τη μοίρα μου» τραγουδά ο Σεφέρης. «Πέτρα πικρή, δοκιμασμένη, αγέρωχη» θαυμάζει ο Ελύτης. «Κάθε λιθάρι έχει ζωγραφισμένο έναν άγιο» παρατηρεί ο Ρίτσος.

ΧΡΙΣΤΟΣ ΓΕΩΡΓΟΥΣΗΣ | Εκπαιδευτικός

Αναβλάστηση
Revegetation

Κανένα άλλο χώμα στην Πάρο δεν έχουν χαϊδέψει, σκάψει και φυτέψει τόσα πολλά χέρια όσα στο Πάρκο. Αναρίθμητοι κάτοικοι του νησιού, ανάμεσά τους πολλά παιδιά, φυσιολάτρες, φυσιοδίφες, φίλοι του Πάρκου έχουν περάσει από δω κι έχουν προσφέρει χρόνο, δουλειά, φυτά, υλικά, ενθουσιασμό, τεχνογνωσία, όλοι με μια κοινή επιθυμία: να δουν το Πάρκο να πρασινίζει.

Η αναβλάστηση ενός Κυκλαδικού οικοσυστήματος δεν είναι εύκολη υπόθεση. Ένα βασικό χαρακτηριστικό της χλωρίδας του είναι η αργή ανάπτυξη των φυτών, που εξελίσσεται προσεκτικά και χωρίς βιασύνη, ανάλογα με τον ετήσιο κύκλο των καιρικών φαινομένων και τις κλιματικές αλλαγές σε μεγαλύτερη κλίμακα. Αυτός ο βραδύς ρυθμός συχνά δεν ικανοποιεί τους ανθρώπους, που θέλουν να βλέπουν σύντομα τα αποτελέσματα των προσπαθειών τους.

Όσοι όμως γνωρίζουν τους νόμους της φύσης, αλλά και όσοι βιώνουν το Πάρκο τα τελευταία δέκα χρόνια, μαρτυρούν την εξέλιξή του, την ανάκαμψη της χλωρίδας του, χρόνο με το χρόνο. Ξεχωρίζουν πια μέσα στο τοπίο τα πολύτιμα φυτά που φυτεύτηκαν σε αλλεπάλληλες φυτεύσεις, το σχοινάρι, τη λαδανιά, την αλυμιά, τη φίδα, και τον κυκλαδίτικο κέδρο, ένα εμβληματικό φυτό των Κυκλάδων, που, μαζί με πολλά άλλα, κινδυνεύει όλο και περισσότερο από την ανεξέλεγκτη οικιστική και τουριστική ανάπτυξη στις παράκτιες περιοχές της Πάρου.

Οι φυτεύσεις αυτές έγιναν από πλήθος εθελοντές, από μαθητές σχολείων, οργανωμένες από το Σωματείο των Φίλων του Πάρκου, και με την ποικιλότροπη ενίσχυση δημόσιων και ιδιωτικών φορέων.

There is no other stretch of land on Paros that has been caressed, dug and planted by so many hands as the Park. Countless inhabitants of the island, among them many children and students, nature lovers and friends of the Park, have passed through here offering time, work, plants, materials, enthusiasm, know-how, all of them with a shared desire: to see the Park green.

Rebuilding a Cycladic ecosystem is no easy task. A key feature is the slow growth of plants, that evolve cautiously and without haste, depending on the annual weather cycle and the general trends of climate. This slow pace can be frustrating for people who want to see results fast.

But those who are familiar with the laws of nature and have experienced the Park for the past ten years, can testify to its evolution, the recovery of its flora, year after year.

Ανάσχεση της Διάβρωσης
Erosion Mitigation

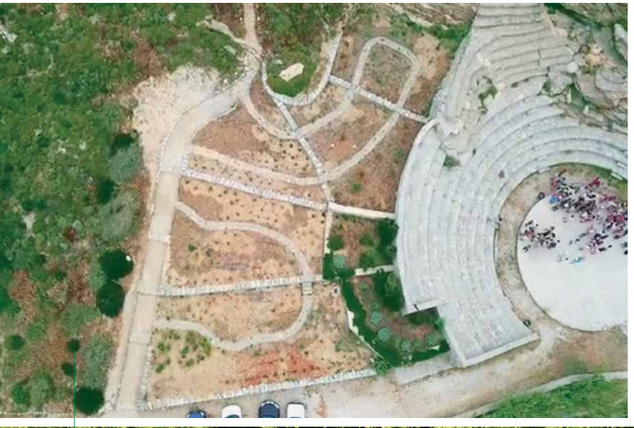
Η μεγαλύτερη πρόκληση που αντιμετωπίζει το οικοσύστημα του Πάρκου είναι η διάβρωση των εδαφών από τη βροχή και τον αέρα. Η απαγόρευση της βόσκησης έχει συντελέσει στη μερική ανάσχεση του φαινομένου, αλλά δεν αρκεί. Τα τελευταία χρόνια, οι αυξημένες περίοδοι ξηρασίας που ακολουθούνται από ακραία καιρικά φαινόμενα την περίοδο του χειμώνα έχουν ως αποτέλεσμα την περαιτέρω εδαφική διάβρωση και, ως εκ τούτου, την πίεση της υφιστάμενης χλωρίδας και πανίδας.
Από το 2017 έχει αρχίσει ένα πιλοτικό έργο για την αντιμετώπιση της διάβρωσης σε μικρή κλίμακα, στη λεκάνη απορροής που εκβάλλει στην παραλία του Καθολικού. Πρόκειται για την κατασκευή μικρών και απλών λιθοδομών χωρίς τεχνητά συνδετικά υλικά, σε χαραδρώσεις που έχουν δημιουργηθεί με τη διάβρωση του απογυμνωμένου εδάφους από τη ροή του βρόχινου νερού ή σε πρόχειρα διανοιγμένους δρόμους που λειτουργούν με τον ίδιο καταστροφικό τρόπο.
Οι λιθοδομές αυτές επιτυγχάνουν την επιβράδυνση της ροής του νερού και την απορρόφησή του στο έδαφος με επακόλουθη την αύξηση της βλάστησης αλλά και την αποφυγή του μπαζώματος του χώρου στάθμευσης και της παραλίας.
Τα αποτελέσματα του έργου είναι παραπάνω από ενθαρρυντικά. Η επιχωμάτωση της παραλίας έχει σταματήσει, η μονοετής βλάστηση έχει ενισχυθεί σημαντικά γύρω από τις λιθοδομές και οι πληγές στο τοπίο από τη διάνοιξη των δρόμων επουλώνονται αργά αλλά σταθερά.

The biggest challenge facing the Park's ecosystem is soil erosion by rain and wind. The ban on grazing has slowed down the degradation but it is not enough. In recent years, increased drought periods followed by extreme winter weather events have resulted in further soil erosion and, as a result, strain on the existing flora and fauna.
A pilot project to tackle erosion at a small scale was begun in 2017 in the catchment flowing into the Katholiko beach. It involves the construction of small and simple stoneworks without artificial binders, in crevices created by soil erosion, or on makeshift, rough roads that operate in the same catastrophic manner.
These stoneworks slow down the flow of water and absorb it into the soil, thereby increasing vegetation and avoiding excess accumulation of debris in the parking lot and the beach.
The results of the project are more than encouraging. The beach is no longer filling with sediment after the winter rains, the annual vegetation has increased significantly around the stoneworks and the wounds in the landscape since the roads were opened are slowly but steadily healing.

Βοτανικός Κήπος
Botanical Garden

Στα μάτια του φυσιολάτρη, όλο το Πάρκο είναι ένας Βοτανικός Κήπος. Από το 2009, που η χερσόνησος του Άι-Γιάννη γλύτωσε από την υπερβόσκηση, πλήθος φυτά αυτοφυή των Κυκλάδων έκαναν την εμφάνισή τους στο λιγοστό χώμα.
Η ιδέα ήταν απλή: να δημιουργήσουμε θύλακες βιοποικιλότητας και να προβάλουμε την πλούσια χλωρίδα των Κυκλάδων, να προσκαλέσουμε τον επισκέπτη του Πάρκου να ανακαλύψει αυτόν τον πλούτο και να αναγνωρίσει τη σημασία του.
Κάναμε την αρχή, κοντά στην είσοδο του Θεάτρου "Αρχίλοχος" σε μία περιοχή υποβαθμισμένη, που λειτουργούσε ως άτυπος χώρος στάθμευσης. Δημιουργήσαμε αναβαθμίδες με ξερολιθιές, φτιαγμένες με τον παραδοσιακό τρόπο, από Παριανό τεχνίτη. Φυτέψαμε φασκόμηλο και θυμάρι, θρούμπι και λυγαριά, κι ακόμα κρίταμο και παγκράτιο. Συμμάχους είχαμε έναν βροχερό χειμώνα, πολλούς επαγγελματίες της Πάρου που στήριξαν το εγχείρημα και το Ίδρυμα Προστασίας και Ανάδειξης του Περιβάλλοντος των Κυκλάδων που μοιράζεται μαζί μας το όραμα της αναγέννησης της κυκλαδικής φύσης και της δημιουργίας ενός διαφορετικού προτύπου τουριστικής ανάπτυξης των νησιών μας.
Περισσότερα από 50 είδη φυτών της Πάρου μεγαλώνουν αυτή τη στιγμή στον κήπο μας, που συνδέεται χωρικά με την ευρύτερη περιοχή στην οποία γίνονται φυτεύσεις τα τελευταία δέκα χρόνια, σε μία έκταση συνολικά εκατό περίπου στρεμμάτων. Αυτός μπορεί να είναι ο πρώτος Βοτανικός Κήπος των Κυκλάδων, ένα οικολογικό καταφύγιο, ένα τουριστικό αξιοθέατο, ένα ανοιχτό σχολείο της φύσης. Ελπίζουμε να τον δούμε να γίνεται πραγματικότητα τα επόμενα δέκα χρόνια ζωής του Πάρκου.

In the eyes of the nature lover, the whole Park is a Botanical Garden. Since 2009, when the peninsula of Ai Yiannis was rescued from overgrazing, numerous Cycladic native plants have appeared in the scarce soil.
The idea was simple: to create pockets of biodiversity and showcase the rich flora of the Cyclades, to invite the visitor to the Park to discover this wealth and recognize its importance.
We made a beginning, near the entrance to the "Archilochos" Theater in a degraded area, which had served as an impromptu parking lot. We created traditional stone-walled terraces made by a Parian craftsman. We planted sage and thyme, savory and vitex, sea fennel and sea daffodil. A rainy winter worked in our favor along with many Paros professionals who supported the project and the Cyclades Preservation Fund, which shares with us the vision of reviving Cycladic nature and creating a different model of tourism development.
More than 50 species of Parian plants are currently growing in our garden, adjacent to the wider area where planting has been taking place in the last ten years, and which covers an area of approximately ten hectares. This may be the first Botanical Garden of the Cyclades, an ecological sanctuary, a tourist attraction, an open school of nature. We hope to see it fully realized in the next ten years of Park life.

Ο ΟΡΜΟΣ ΤΟΥ ΑΪ-ΓΙΑΝΝΗ
THE BAY OF AI YANNIS

Ο όρμος του Άι-Γιάννη, από τα καρνάγια έως το Ακρωτήρι Τούρκος, αποτελεί τον ζωτικό θαλάσσιο χώρο της υπήνεμης παράκτιας περιοχής του Πάρκου, με ήρεμα γαλαζοπράσινα νερά, ιδιαίτερα δημοφιλή στους κολυμβητές. Ο ορεινός όγκος της χερσονήσου προστατεύει τον όρμο από τους δυνατούς βοριάδες και τον καθιστά ένα από τα καλύτερα φυσικά αγκυροβόλια στις Κυκλάδες.
Δεν είναι τυχαίο ότι στην θαλάσσια περιοχή του δένουν στις μέρες μας θαλαμηγοί και σκάφη αναψυχής, και πριν από αιώνες άραζαν τα πολεμικά πλοία όσων φιλοδόξησαν να κυριαρχήσουν στο Αιγαίο κατά καιρούς, Ενετοί, Τούρκοι, Ρώσοι και κάθε είδους κουρσάροι. Στο φυσικό αγκυροβόλιο του Όρμου εγκαταστάθηκε ο Ναύσταθμος των Ρώσων από το 1770 έως το 1775 και γράφτηκε και μια άγνωστη πτυχή της ιστορίας της Πάρου στα Ορλωφικά.
Σύμφωνα με το Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο της Πάρου επιτρέπεται η εξυπηρέτηση με φυσικό ελλιμενισμό των σκαφών αναψυχής στο αγκυροβόλιο του Άι-Γιάννη. Το Πάρκο πρότεινε στις αρμόδιες αρχές να οριοθετηθεί η περιοχή φυσικού αγκυροβολίου σε ικανή απόσταση από την οργανωμένη παραλία, και να καθοριστούν θαλάσσιες διαδρομές στην κίνηση των μηχανοκίνητων σκαφών. Πρόκειται για αναγκαία μέτρα για την ασφάλεια κολύμβησης και την αποτροπή κινδύνων ανεξέλεγκτης ρύπανσης από την αυθαίρετη αγκυροβόληση.
Το Πάρκο συνεργάστηκε με την Επιστημονική Ομάδα Θαλάσσιας Γεωλογίας του Πανεπιστημίου Πατρών με επικεφαλής τον καθηγητή κ. Γιώργο Παπαθεοδώρου για την καταγραφή της κατάστασης του θαλάσσιου περιβάλλοντος στον Όρμο του Άι-Γιάννη και στον κόλπο της Νάουσας, όπως προβλέπεται στο Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο της Πάρου. Με ηχοβολιστικά μηχανήματα σαρώθηκε ο βυθός ολόκληρου του κόλπου σε βάθος 30 έως 50 μέτρων, καταγράφηκε η διαστρωμάτωση του, η κατάσταση της βιοποικιλότητας και τα υποθαλάσσια ευρήματα και έγινε επιτόπια φωτογράφηση από τον έμπειρο δύτη κ. Βασίλη Μεντόγιαννη. Με βάση τα αποτελέσματα της υποβρύχιας επιστημονικής έρευνας μπορούν να ληφθούν μέτρα και ρυθμίσεις για την προστασία της θαλάσσιας χλωρίδας και πανίδας.

The bay of Ai Yannis, from the shipyards to the Cape Tourkos, comprises the marine biosphere of the Park's sheltered coastal area, whose calm blue-green waters are especially favored by swimmers. The peninsula's mountainous mass shelters the bay from the northern gusts, making it one of the best natural mooring spots in the Cyclades.
It is no accident that, nowadays, pleasure cruisers and yachts moor in this seafront where, centuries ago, the warships dropped anchor of those aspiring to dominate the Aegean: Venetians, Turks, Russians and every manner of corsair. In the bay's natural harbor, the Russian Fleet was stationed from 1770 to 1775 and a little-known chapter of the history of Paros unfolded here, known as the Orlov events.

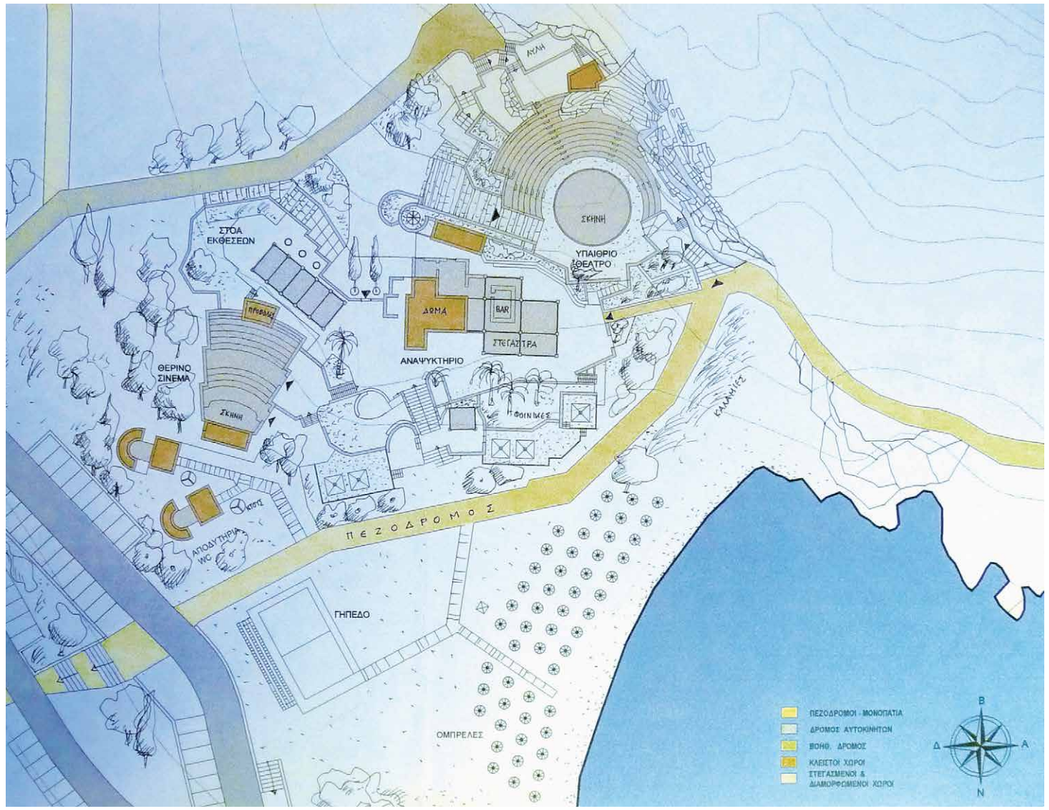
In accordance with the General Urban Planning of Paros, pleasure cruisers are allowed to moor at Ai Yannis' harbor. The Park recommended to the relevant authorities, to delineate the area of moorage at a sufficient distance from the beach facilities and to mark sea routes for the coming and going of motor boats. These are necessary measures for safe swimming and the prevention of pollution from unauthorized mooring. The Park collaborated with the Scientific Team of Marine Geology of the University of Patras, headed by professor Yorgos Papatheodorou, in assessing the state of the marine environment in the bay of Ai Yannis and the bay of Naoussa, as required by the General Urban Planning of Paros. The bay's sea-bed was scanned with sounders to a depth of between 30 and 50 meters, its stratification was documented, as was the state of its biodiversity and sea-bed finds, and photographs were taken in situ by experienced diver Mr. Vassilis Mendoyannis. Based on the results of the underwater scientific research, measures and regulations can be set in place for the protection of the marine flora and fauna.

Πολιτισμός - Αναψυχή - Άθληση
Culture - Recreation - Sports

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΥΠΟΔΟΜΕΣ
DESIGN AND INFRASTRUCTURE

Απο την υποβάθμιση στην ήπια αξιοποίηση
From degradation to mild development

Στην πρώτη μου επίσκεψη στο Πάρκο τον χειμώνα του 2009, περνώντας το στενό πέρασμα που συνδέει τη χερσόνησο με τη στεριά, με την θάλασσα από τις δυο πλευρές, τα καρνάγια και το Μοναστήρι του Άι-Γιάννη σε θέση δεσπόζουσα, φτάσαμε σε ένα όμορφο κυκλαδίτικο τοπίο, άνυδρο, με βουνά και βράχια σε χρώματα γκρίζα και φαιά και τη θάλασσα να μας περιβάλλει. Η αρχική αίσθηση της γνωστής παραλίας Μοναστήρι απογοητευτική. Μια αλάνα με αδιαμόρφωτες κατωφέρειες, κακοποιημένο τοπίο με μπάζα, ένας μεγάλος σκουπιδότοπος με διάσπαρτους ωραίους φοίνικες. Εικόνα εγκατάλειψης. Ένα πέτρινο κτίσμα αναψυκτηρίου με ξηλωμένες τις εγκαταστάσεις ηλεκτρικού και καθίσματα διαμορφωμένα στα βράχια για ένα μικρό συναυλιακό χώρο, που η χρήση του είχε εγκαταλειφθεί.
Μου είχε ζητηθεί να μελετήσω σε επίπεδο εφαρμογής την επείγουσα αναμόρφωση της παραλίας που για χρόνια χρησιμοποιείτο ως beach bar, σε έναν ήπιο ποιοτικό χώρο αναψυχής. Να σχεδιάσω το υπαίθριο Θέατρο, τον θερινό κινηματογράφο, τον εκθεσιακό χώρο στο κτίσμα των κελιών.
Άμεση προτεραιότητα, η αισθητική και λειτουργική αναβάθμιση του αναψυκτηρίου και η διαμόρφωση επιπέδων στην κατωφέρεια έως την παραλία για να λειτουργήσει τον Ιούνιο του 2009. Η υπέρμετρη φιλοδοξία το Θέατρο να υποδεχτεί παραστάσεις του πρώτου Φεστιβάλ τον Ιούλιο ευοδώθηκε, και οι εγκαταστάσεις αναψυχής λειτούργησαν το καλοκαίρι του 2009. Τα επόμενα χρόνια δημιουργήθηκε το θερινό σινεμά, το μικρό μουσείο στα κελιά, ο χώρος στάθμευσης. Σε όλη αυτή την επίπονη προσπάθεια των συνεργατών μου και εμένα για αρκετά χρόνια και την πίεση που ασκούσε η φίλη Ελισάβετ Παπαζώη, υπήρχαν σταθερά δίπλα μας ο Γιάννης Κουλιανός, μόνιμος επί τόπου 'εργοταξιάρχης' των έργων και ο Νίκος Μαλατέστας σύμβουλος μηχανικός.
Και λίγα λόγια για την αρχιτεκτονική.
Επιδίωξη μας ήταν από την αρχή οι επεμβάσεις να είναι 'αφανείς – αόρατες'. Στο πέτρινο τοπίο της χερσονήσου, φυσικό είναι να χρησιμοποιηθεί ως κύριο δομικό υλικό η ντόπια πέτρα.
Η αρχιτεκτονική οφείλει σε ένα τέτοιο χώρο να μην επιβάλλεται. Να υπηρετεί και να τέρπει. Όταν υλοποιηθούν κτίρια, κήποι, φυγές, όψεις, τότε το ίδιο το έργο επικοινωνεί και συνδιαλέγεται με τους χρήστες. Τους ευφραίνει, τους αφήνει ουδέτερους ή τους αποδιώχνει.

ΕΝΗ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΥ | Αρχιτέκτονας

Following the founding of the Park in 2009, my task was to refurbish the beach-bar and the surrounding area, and to design the cultural venues, with the challenging goal of upgrading the beach-bar and the Theater to operational status for the summer of the same year.
With the hard work of my team, the constant support of Yiannis Koulianos as the "maitre d'oevre" of all projects, with Nikos Malatestas as the consulting engineer, and the perseverance of my friend Elissavet Papazoi, we succeeded against all odds in transforming the image of abandonment and neglect we had encountered on our first visit to the site only a few months previously.
From the outset, our goal was to make the interventions inconspicuous, using native stone as the main building material. In a site such as this, architecture ought not dominate, but serve and delight.

ENI DIMITRIADOU | Architect

Εγκαταστάσεις αναψυχής:
Εστιατόριο - Καφέ Μπαρ και Παραλία

Recreation venues: Café - restaurant and beach facilities

Η περιοχή που έγιναν οι αρχιτεκτονικές επεμβάσεις των εγκαταστάσεων αναψυχής ήταν μια αδιαμόρφωτη κατηφορική πλαγιά με υψομετρική διαφορά πέντε μέτρων από την παραλία έως το επάνω μεγάλο πλάτωμα όπου και το υπάρχον κτίσμα, μοναδικός κλειστός χώρος με την κουζίνα και τους χώρους υγιεινής.
Η κατωφέρεια διαμορφώθηκε με χαμηλούς πέτρινους τοίχους αντιστήριξης και μικρούς κήπους που κράτησαν τα πρανή και προστάτευσαν τους φοίνικες. Δημιουργήθηκε ένα κάτω επίπεδο κατά μήκος της παραλίας που εξυπηρετεί με υπαίθριο μπαρ τους λουόμενους ενώ το τοπίο της παραλίας αναδείχθηκε με μικρές καίριες επεμβάσεις. Το μεγάλο πλάτωμα στο επάνω επίπεδο που λειτουργεί κυρίως ως χώρος εστιατορίου πλακοστρώθηκε, οι ανοικτοί χώροι με απαίτηση σκίασης οργανώθηκαν με ανάλαφρα πλέγματα στηριγμένα σε πέτρινες κολόνες, δημιουργήθηκε υπαίθριος πάγκος μπαρ.
Στο ίδιο το κτίριο διατηρήθηκαν οι πέτρινοι τοίχοι, αντικαταστάθηκαν τα παλιά με νέα ξύλινα κουφώματα, αναδιαμορφώθηκε λειτουργικά το εσωτερικό του, δημιουργήθηκε αυλή τροφοδοσίας με βοηθητική είσοδο και ελαφριές κατασκευές αποθήκευσης.

The Park's organized beach and café-bar-restaurant comprise a quality leisure space, offering its guests a light lunch by the sea in a natural landscape of exceptional beauty.
The building housing the old beach-bar was functionally remodeled while retaining its stone walls. The surrounding exterior space was paved and configured to serve the restaurant, outdoor theater and cinema.

Το εστιατόριο καφέ μπαρ εξυπηρετεί τις βραδυνές ώρες το κοινό του Θεάτρου που βρίσκεται σε υψηλότερο επίπεδο και του θερινού κινηματογράφου που βρίσκεται στην παραλία. Θέμα μελέτης λόγω ανισοσταθμιών και διαφορετικών λειτουργιών ήταν να οργανωθούν πορείες, στάσεις, πεζόδρομοι και σκάλες. Η υπάρχουσα πλατιά σκάλα που οδηγεί στο κάτω επίπεδο και την παραλία συντηρήθηκε και προστατεύτηκε με στηθαία. Μια δεύτερη σκάλα κατασκευάστηκε για την άμεση πρόσβαση στον υπαίθριο κινηματογράφο.Με σκάλα και επικλινή επίπεδα εξυπηρετείται και το θέατρο. Ο κύριος χώρος στάθμευσης στο καταληκτικό σημείο του υφιστάμενου ασφαλτοστρωμένου δρόμου δίνει άμεση πρόσβαση στην παραλία, στο κάτω επίπεδο του καφέ μπαρ και στο θερινό σινεμά. Υπάρχει οδική σύνδεση για προσωρινή στάθμευση και τροφοδοσία με το επάνω επίπεδο και την είσοδο του θεάτρου.
Η οργανωμένη παραλία και το εστιατόριο καφέ μπαρ του Πάρκου είναι ένας ποιοτικός χώρος ήπιας αναψυχής που προσφέρει στους πολυπληθείς επισκέπτες του ένα ελαφρύ γεύμα με ποτό δίπλα στη θάλασσα σε ένα φυσικό τοπίο εξαιρετικής ομορφιάς.

An open bar was also created to serve visitors on the beach.
The whole venue was designed in a holistic and organic way so that access to and movement between the open Theater, the Cinema, the Beach and the Parking area would be functional and enjoyable, with gardens and multiple levels with beautiful views to the beach and to the impressive relief of the peninsula.

Υπαίθριο θέατρο *Αρχίλοχος*
Open-air theater *Archilochos*

Σε μια πρώτη επίσκεψη στην περιοχή, παρατηρώντας την διαμόρφωση μερικών καθισμάτων ανάμεσα στα βράχια, μια ορθογώνια οριζόντια επιφάνεια δίκην σκηνής, δύο μαρμάρινους πάγκους και έναν 'θρόνο' από μεγάλες πλάκες μάρμαρου, γεννήθηκε η ιδέα να γίνει ένα θέατρο. Χτίστηκαν κυκλικές κερκίδες, αλλού 10, αλλού 13, αλλού 5 μπροστά από τις παλιές θέσεις που διατηρήθηκαν και ενσωματώθηκαν σε ένα αρμονικό σύνολο. Έγινε κυκλικό προσκήνιο διαμέτρου 12,5 μέτρων, ενώ η μεγάλη σκηνή που προβλεπόταν πίσω από το προσκήνιο δεν έχει ακόμα κατασκευαστεί.
Με αυτές τις ήπιες παρεμβάσεις στο τοπίο, δημιουργήθηκε ένα υπαίθριο θέατρο 700 θέσεων με το μεγαλύτερο τμήμα του μέσα στην αγκαλιά των βράχων και το υπόλοιπο κρυμμένο με αναβαθμούς και φυτεμένες πεζούλες. Το θέατρο στραμμένο προς την θάλασσα, επιτρέπει στους θεατές να απολαμβάνουν την παράσταση με θέα προς το Μοναστήρι και τον κόλπο της Νάουσας πίσω από τα τεκταινόμενα.
Η είσοδος του Θεάτρου ψηλότερα από τα δώματα των κτισμάτων ορίζεται από τους τοίχους αντιστήριξης των κτισμάτων και των κερκίδων. Ένα έργο τέχνης ενσωματωμένο στον πέτρινο τοίχο εισόδου με στίχους του αρχαίου Παριανού ποιητή Αρχίλοχου προϊδεάζει για την ονομασία του σε 'Θέατρο Αρχίλοχος'.
Ο αρχικός σχεδιασμός γιαη ρόσθετες κερκίδες με παρασκήνια και δεύτερη είσοδο στον αδιαμόρφωτο ανοιχτό χώρο στην πλάτη του Θεάτρου εγκαταλείφθηκε. Σήμερα, ο χώρος αυτός έχει αναμορφωθεί με την κατασκευή αναβαθμίδων ξερολιθιάς, και φιλοξενεί ένα βοτανικό κηπάριο με φυτά αυτοφυή της Πάρου, την απαρχή ενός Βοτανικού Κήπου των Κυκλάδων. Δημιουργήθηκε με αυτόν τον τρόπο μια υπέροχη σύνδεση του Θεάτρου με την φύση της χερσονήσου.
Αυτός ο μαγικός χώρος με την ακουστική και την αύρα αρχαίου θεάτρου, τη μοναδική θέα στη θάλασσα και στην ανατολή του φεγγαριού, γοητεύει θεατές και καλλιτέχνες και μετατρέπει τις παραστάσεις του Φεστιβάλ στο Πάρκο σε μοναδικές καλλιτεχνικές εμπειρίες.

On a first visit to the area, an idea was born to create an open-air theater where before was a space used for events, with an impromptu stage and seats amongst the rocks. With mild interventions in the landscape, an open-air theater of 700 seats was created with its largest part built in the rock and the remainder integrated in the landscape by means of garden terraces.
The original design for additional seating and a second entrance to the back of the Theater was abandoned. Today, the back side of the Theatre has been remodeled with dry stone-wall terraces and hosts a garden with native plants of Paros, which aspires to be a Cycladic Botanical Garden. In this way, the Theater was connected wonderfully with the natural landscape of the peninsula.
This magical space with the acoustics and aura of an ancient theater, the unique sea and moon-rising views, captivates spectators and visiting artists and transforms the Festival performances into a unique experience.

Υπαίθριος κινηματογράφος *Σινέ Έναστρον*
Open-air cinema *Cine Enastron*

Σε μια υποβαθμισμένη περιοχή μπάζων, έντονης κλίσης, δίπλα σε μια συστάδα δένδρων, δημιουργήθηκε ένας άρτιος αισθητικά και λειτουργικά υπαίθριος χώρος πολιτισμού, το Σινέ Έναστρον. Χρησιμοποιώντας φυσικά υλικά, πέτρα και χαλίκι, διαμορφώθηκαν χαμηλοί αναβαθμοί, όπου τοποθετήθηκαν αφαιρούμενα καθίσματα με μικρά τραπέζια ανάμεσα τους. Ο κινηματογράφος χωρητικότητας 100 θέσεων, με οθόνη 5Χ3.50 μέτρα, διαθέτει μόνο ένα μικρό κλειστό χώρο από όπου γίνεται η διαχείριση των μηχανημάτων προβολής, ήχου και φωτισμού.

Η πρόσβαση στο Σινέ Έναστρον γίνεται από τον χώρο στάθμευσης με έναν όμορφο διάδρομο κάτω από τα αρμυρίκια, οριοθετημένο με καλάμια και διακριτικά φωτισμένο το βράδυ, ενώ ο χώρος επικοινωνεί με το καφέ-μπαρ μέσα από μια μικρή ράμπα και με το χώρο του εστιατορίου με σκάλα.
Στο θερινό Σινέ Έναστρον, μακριά από τους θορύβους του καλοκαιριού, Έλληνες και ξένοι ζουν την μαγεία μιας ταινίας κάτω από το νυχτερινό τοπίο των αστεριών και τη θαλασσινή αύρα.

We created the open cinema in a degraded area full of rubble, with considerable slope, next to a small tree cluster. Using natural materials, stone and gravel, we built stone terrace steps and arranged removable seats and small tables between them.
The 100-seat space has a screen of 5x3.50 meters and a small room for the management of the projectors, sound and lighting equipment.
Access from the parking lot to the cinema is via a pretty corridor under the tamarisk trees, bordered by reeds and softly lit. The cinema area is also connected with the café-bar and the restaurant.
The open-air cinema Enastron, at a remove from the summer hustle, offers to its Greek and foreign visitors, the magic experience of a movie under the starry night and the sea breeze.

Εκθεσιακός χώρος στα κελιά του Άι-Γιάννη
Exhibition space in the monastic cells of Ai Yiannis

Το κτίσμα των κελιών του Μοναστηριού είναι ένα πέτρινο μονώροφο τυπικό λαϊκό παραδοσιακό κτίσμα των Κυκλάδων, σε γειτνίαση με το Μοναστήρι του Άι-Γιάννη, στην ακτίνα προστασίας του οποίου εμπίπτει. Οι αρχιτεκτονικές παρεμβάσεις για την μετατροπή του σε εκθεσιακό χώρο καθορίστηκαν με την έγκριση της Εφορίας Βυζαντινών Αρχαιοτήτων.
Διατηρήθηκε η τυπική αιγαιοπελαγίτικη μορφολογία του κτίσματος στις όψεις του και ανακατασκευάστηκε πλήρως ο εσωτερικός του χώρος. Δημιουργήθηκε ενοποιημένος κύριος εκθεσιακός χώρος, η παλιά δεξαμενή μετατράπηκε σε χώρο προβολών, διαμορφώθηκε αίθριο στο πίσω μέρος του κτιρίου και δημιουργήθηκαν εξωτερικοί χώροι υγιεινής.
Ο περιβάλλων χώρος του κτιρίου είναι μια μικρή χερσόνησος που διαχωρίζεται με πέτρινο τοίχο που καταλήγει στην θάλασσα. Η πρόσβαση στο κτίριο του Μουσείου γίνεται μέσα από τον διαμορφωμένο πεζόδρομο για την είσοδο στο Μοναστήρι και την πλακόστρωτη αυλή που διαμορφώθηκε στην είσοδο του Εκθεσιακού χώρου. Το κτίριο είναι προσπελάσιμο σε άτομα μειωμένης κινητικότητας.
Στην ανακατασκευή του κτιρίου ελήφθησαν υπόψη και εφαρμόστηκαν κατά το δυνατόν οι προδιαγραφές της μελέτης που είχε προηγηθεί για την μείωση της ενεργειακής κατανάλωσης. Οι οικοδομικές εργασίες υλοποιήθηκαν με κριτήρια μόνωσης και στεγανότητας, όπως για παράδειγμα τα νέα ξύλινα κουφώματα. Η μετατροπή του κτίσματος το κελιών σε μουσειακό χώρο σχεδιάστηκε για την φιλοξενία της Μόνιμης Έκθεσης 'Η Πάρος μέσα από την ρωσική χαρτογραφία 1770-1775'. Στην Έκθεση αναδεικνύεται μια άγνωστη αλλά σημαντική πτυχή τη τοπικής ιστορίας όταν στο κόλπο της Νάουσας εγκαταστάθηκε ο Ναύσταθμος των Ρώσων στα Ορλωφικά και η Πάρος

The building sheltering the monks' cells at the Monastery of Ai Yannis Detis, is a typical traditional single-storey stone building of the Cyclades.
Its conversion into a museum space was designed to host the permanent exhibition 'Paros through Russian cartography 1770-1775'.
We chose to utilize this building despite the fact that it did not meet the standards of an exhibition space, because we believed that its beauty as well as that of the Monastery and the surrounding area by the sea are significant advantages. From the windows of the building, between the exhibits, one can admire the Naousa bay where Russian frigates were moored centuries ago, with modern yachts and pleasure cruisers in their place today.

λειτούργησε ως το διοικητικό κέντρο της Ρωσικής Ηγεμονίας του Αρχιπελάγους.
Επιλέξαμε να αξιοποιήσουμε το κτίριο των κελιών παρά τις μειωμένες προδιαγραφές εκθεσιακού χώρου που διαθέτει, γιατί πιστεύουμε ότι η ομορφιά του παραδοσιακού λαϊκού κτίσματος αλλά και του Μοναστηριού και της θάλασσας αποτελούν σημαντικά πλεονεκτήματα. Από τα παράθυρα του κτίσματος των κελιών ανάμεσα στα εκθέματα αντικρίζεις τον κόλπο της Νάουσας εκεί που άραζαν πριν από αιώνες οι ρώσικες φρεγάδες και σήμερα δένουν θαλαμηγοί και σκάφη αναψυχής.

Φεστιβάλ στο Πάρκο
Festival at the Park

Το Φεστιβάλ

Το Φεστιβάλ στο Πάρκο γεννήθηκε το καλοκαίρι του 2009 μαζί με το ίδιο το Πάρκο στο λιτό τοπίο της πανέμορφης χερσονήσου του Αι-Γιάννη Δέτη. Άλλωστε υπήρξε βασικός πυλώνας του Πάρκου από τη σύλληψή του. Γεννήθηκε σε μια εποχή που το τοπίο του πολιτισμού στην Πάρο ήταν ακόμα φτωχό, με λίγες διάσπαρτες καλές εκδηλώσεις και με παντελή έλλειψη κατάλληλων χώρων για τη φιλοξενία τέτοιων εκδηλώσεων. Γεννήθηκε με μεγάλες φιλοδοξίες, που αποτυπώθηκαν στο πρόγραμμα εκείνου του καλοκαιριού. Αρβανιτάκη, Ρεμπούτσικα, Σαββόπουλος. Έκτοτε πολλά άλλαξαν, η σύγκρουση με την πραγματικότητα επέφερε πολλές αλλαγές, πάντοτε όμως πρυτάνευσε στις επιλογές το κριτήριο της ποιότητας. Έτσι, 10 χρόνια μετά, ο Διονύσης Σαββόπουλος ήταν και πάλι εδώ μαζί με άλλους πολύ σημαντικούς Έλληνες και ξένους καλλιτέχνες.
Το Πάρκο επεδίωξε με τη δημιουργία του Φεστιβάλ δύο στόχους. Ο πρώτος ήταν να εντάξει τον πολιτισμό στο εναλλακτικό τουριστικό προϊόν που προσπάθησε και πέτυχε να δημιουργήσει στο χώρο του και στο μέτρο των δυνατοτήτων του ευρύτερα στην Πάρο. Ο δεύτερος ήταν να δώσει ένα ισχυρό βήμα προβολής στον πολιτισμό που παράγεται στο νησί. Παρά τις δυσκολίες, τα οικονομικά προβλήματα, τις κατά καιρούς απογοητεύσεις και τις δίκαιες ή άδικες κριτικές, οι στόχοι αυτοί σε μεγάλο βαθμό επιτεύχθηκαν. Ξεχωριστοί καλλιτέχνες από την Ελλάδα και το εξωτερικό έχουν εμφανιστεί όλα αυτά τα χρόνια στο Πάρκο και έχουμε πολύ συχνά ζήσει μαζί τους μαγικές βραδιές, ενώ μαγικές ήταν και για τους ίδιους τους καλλιτέχνες, όπως πολύ συχνά εκμυστηρεύονται. Όμως και καλλιτέχνες ή καλλιτεχνικές ομάδες που ζουν όλο ή μεγάλο μέρος του χρόνου τους στο νησί παρουσιάζουν πολύ συχνά την εξαιρετική δουλειά τους στο Πάρκο.

Φεστιβάλ στο Πάρκο
Festival at the Park

Το Φεστιβάλ διακρίνεται για την εξωστρέφειά του. Και αυτό δεν αποτυπώνεται μόνο στις καλλιτεχνικές επιλογές του αλλά και στις οργανωτικές δομές του. Έτσι πρωταγωνίστησε στη δημιουργία του Κύκλου Κυκλάδων, ενός θεσμού πολιτισμικής συνεργασίας με άλλα φεστιβάλ σε νησιά των Κυκλάδων, ενώ καλλιεργεί συστηματικά συνεργασίες με ξένες Πρεσβείες, όπως είναι της Γαλλίας παλαιότερα και της Αυστρίας πιο πρόσφατα, για τη μετάκληση νέων προικισμένων καλλιτεχνών.
Και βέβαια η μεγάλη προσφορά του Πάρκου υπήρξε η δημιουργία του ανοιχτού θεάτρου Αρχίλοχος. Αυτό το μαγικό πέτρινο θέατρο, το χωμένο στους βράχους, με την καταπληκτική θέα στον Όρμο του Αι-Γιάννη, γοητεύει τόσο τους θεατές όσο και τους καλλιτέχνες. Και όσοι προσέρχονται σε αυτό με καθαρό μυαλό και ανοιχτή καρδιά έχουν την ευκαιρία του δώρου μιας γνήσιας καλλιτεχνικής εμπειρίας.
Το Φεστιβάλ έχει δημιουργήσει αυτά τα 10 χρόνια τη δική του ιστορία, έχει ένα διαρκώς διευρυνόμενο κοινό και έχει αφήσει την ιδιαίτερη σφραγίδα του στο πολιτιστικό τοπίο της Πάρου. Το τοπίο αυτό είναι σήμερα πια διαφορετικό, με πλήθος πολύ καλών εκδηλώσεων κάθε καλοκαίρι στο νησί, που δημιουργούν συχνά διλήμματα επιλογών. Σε αυτό το νέο τοπίο θα συνεχίσει το Φεστιβάλ τη ζωή του τα επόμενα χρόνια και είναι στο χέρι των ανθρώπων που θα έχουν την ευθύνη της διοργάνωσής του και όλων όσων το πλαισιώνουν να το βελτιώνουν συνεχώς και να το εμπλουτίζουν με φρέσκες και καινοτόμες ιδέες κι επιλογές.

ΝΙΚΟΣ ΜΑΛΑΤΕΣΤΑΣ | Συντονιστής του Φεστιβάλ

The Festival

The Festival in the Park was born in the summer of 2009, alongside the establishment of the Park itself. It came into being at a time when the cultural landscape of Paros still left much to be desired with only a few scattered quality events. It began with great aspirations as the program of that first summer testifies: concerts by Arvanitaki, Reboutsika, Savvopoulos. Many things have changed since then, but quality remains the foremost criterion in the choices for the program's events.
The creation of the festival had two goals. The first was to incorporate culture as part of the alternative tourist product promoted on the Park's premises. The second was to promote locally created culture. Both of these goals have been achieved to a great extent. Outstanding artists from Greece and abroad have participated in cultural activities held in the Park all these years.
Moreover, artists from Paros have acquired a unique venue for exhibiting their work.
However, the greatest contribution of the Park has been the creation of the open theater 'Archilochos'. This magical stone theater, cut into the bedrock with a view to the bay of Ai Yannis enchants both spectators and visiting artists.
The Festival has left its special mark on the cultural landscape of Paros which is now considerably enhanced, given the numerous quality events taking place on the island every summer. As an integral part of this landscape, the Festival will continue to evolve in the years to come, striving to be a platform for fresh and innovative ideas.

NIKOS MALATESTAS | Festival Coordinator

Διονύσης Σαββόπουλος

Το Πάρκο Πάρου είναι χώρος πολιτισμού.
Όχι μόνο για το Φεστιβάλ που γίνεται στο γλυκό και φιλόξενο αμφιθέατρό του, αλλά και για όλες τις δράσεις του, την αισθητική των χώρων, τον σεβασμό στο φυσικό περιβάλλον, την τόση ομορφιά που δημιούργησαν οι ευπάτριδες δημιουργοί του και οι φίλοι τους, όλα αυτά τα χρόνια.
Μου έγινε η τιμή να δώσω εκεί, στο Πάρκο, μια συναυλία μου στην έναρξη της λειτουργίας του, το καλοκαίρι του 2009, 10 χρόνια πριν. Τη θυμούνται ακόμα στο νησί. Και πρέπει να πω ότι ένιωσα συγκίνηση όταν με ξανακάλεσαν φέτος το καλοκαίρι, να τραγουδήσω για τη συμπλήρωση δεκαετίας του Πάρκου.
Χρειαζόμαστε τέτοιες πρωτοβουλίες. Χρειαζόμαστε ωραίες ιδέες που επιτέλους γίνονται πράξη.
Είναι ανάγκη να τις στηρίζουμε και να τις φροντίζουμε. Εύχομαι στο λαμπρό Περιβαλλοντικό και Πολιτιστικό Πάρκο Πάρου να τα εκατοστίσει!

Dionyssis Savopoulos

The Paros Park is a space of culture, not just because of the Festival held in its mellow and hospitable amphitheater, but because of all its activities, the aesthetic standard of the venues, the respect towards the natural environment and the beauty fostered by its noble founders and their friends through all these years.
I had the honor to hold a concert in the Park at its inauguration in the summer of 2009. It is still remembered on the island. And I must confess that I was moved when they invited me again this past summer to perform on the occasion of celebrating its first ten years.
These are the types of initiatives we need. We need great ideas that are finally materialized. We should support such initiatives and help maintain them. I wish long life to the splendid Environmental and Cultural Park of Paros!

Κυριακή Τζούμπα | Central School of Ballet, Νάουσα

Πώς να καταγράψουμε την εμπειρία μας, τις αναμνήσεις και τα συναισθήματά μας από τις παραστάσεις της Σχολής Χορού της Νάουσας στο Ανοιχτό Θέατρο του Πάρκου; Δεν είναι πολύ εύκολο, γιατί όλα, εμπειρίες, συναισθήματα, αναμνήσεις, είναι πάρα πολλά και κάθε χρόνο διαφορετικά.
Μετράμε οχτώ χρόνια, οχτώ καλοκαιρινές παραστάσεις με προετοιμασία, πρόβες, στήσιμο σκηνικών, πατώματος, με πολύ ήλιο, με ή χωρίς αέρα, πάντα με τις καιρικές συνθήκες πρώτο παράγοντα, να ζούμε κάτι διαφορετικό.
Ξεκινούν όλα με πολύ άγχος, αγωνία, κούραση, μα όταν φτάνουμε στην έναρξη της τελευταίας μέρας, τη μέρα της γενικής πρόβας, και φωτίζουν οι προβολείς τη σκηνή μας, όλα συντελούν για να έχουμε μια μαγική βραδιά γεμάτη μουσική, χορό, χρώματα, ευτυχισμένα παιδιά, που δίνουν τον καλύτερο τους εαυτό χορεύοντας στη σκηνή του Πάρκου.
Η συνεργασία μας και η θετική ενέργεια που εισπράττουμε κάθε χρόνο από τους ανθρώπους που εργάζονται στον χώρο αυτό, παρ' όλες τις αντίξοες συνθήκες, και έχουν πάντα τη διάθεση να βοηθήσουν στο μέγιστο δυνατόν, είναι για εμάς μια ακόμη αφορμή ευχαριστίας προς όλους.

Kyriaki Tzoumba
Central School of Ballet, Naoussa

How to convey our experience, the memories and feelings culled from the performances of the Naoussa Dancing School in the Open Theater of the Park? It is no mean feat because all the experiences, feelings, memories are far from few and they vary from year to year. In the past eight years we have given as many summer performances and each one was a different experience with the weather playing the primary role: stage construction and settings, rehearsals under the hot sun, in windy or balmy days.
Every beginning is marked by stress, anxiety and weariness, but as we approach the final day of preparation, the day of the general rehearsal, and the spotlights illuminate our stage, everything converges to create a majestic night, full of music, dance, colors and happy children giving their best, dancing on the stage of the Park.
Our collaboration with the people working in the Park and the immense help they provide despite any adverse conditions, together with their positive energy are ample reason for our heartfelt thanks.

Marc Buronfosse | Jazz Musician

For a musician who has played in all kinds of venues, clubs etc all over the world, a concert in Paros Park comes as the greatest reward!
This is the most beautiful place to make music in that I know. In addition, the acoustics are exceptional.
The living energy of Paros, too, is there as a source of inspiration for creating quality music.
Long live Paros Park!
All my best.

Nikos Sarris | Parian composer

On the stage of Ai-Yiannis
Grand and ambitious dreams rarely come true. Yet, the seemingly impossible dream of the Ai Yannis Park did. A team of dedicated supporters and workers, under the inspired leadership of Elissavet Papazoi, proved that the beautiful environment of Paros can be developed in the name of something other than the reckless pursuit of profit.
My involvement with the Park, though limited, has been substantial, and appertains to that dreamy little theater carved into the bedrock. Its tiers echo and utilize the natural rock formations. Performing in the circular orchestra, you may reach a kind of ecstasy under the bare sky. How fortunate are such performers – as I felt while performing many songs of mine there.
I wanted very much to write a song inspired by the place. I named it Prosklitirio (Invitation) and it is dedicated to those we wish could be here with us, if only in our memory. Here are its opening lines:

On the stage of Ai Yannis
if only you would join me
so to the sweet-sounding song
you might listen and to the instruments,
lightly treading for a moment
casting back my bitter darkness…

Marc Buronfosse | Μουσικός της Τζαζ

Όταν είσαι μουσικός και έχεις παίξει σε κάθε είδους συναυλιακό χώρο σε όλο τον κόσμο, μια συναυλία στο Πάρκο Πάρου είναι η μεγαλύτερη ανταμοιβή.
Πρόκειται για το πιο όμορφο μέρος να παίζεις μουσική. Επιπλέον η ακουστική του χώρου είναι εξαιρετική. Και η ενέργεια της Πάρου είναι παρούσα ως πηγή έμπνευσης για την δημιουργία καλής μουσικής.
Να ζήσει το Πάρκο της Πάρου!
Με τις καλύτερες ευχές μου.

Νίκος Σαρρής | Παριανός μουσικοσυνθέτης

Στη σκηνή τ' Άι-Γιάννη
Όνειρα, οράματα, εμπνεύσεις, μεγάλα λόγια, σπάταλα ειπωμένα, κενά νοηματικού περιεχομένου, όταν, κατά κανόνα, δεν προχωρούν πέραν προθέσεων αγαθών. Στην περίπτωση του Πάρκου του Άι-Γιάννη το όνειρο έπιασε τόπο, έργον εγένετο. Οι πρωτεργάτες, με σίγουρο οδηγό την Ελισάβετ Παπαζώη, απέδειξαν πως μια άλλη αντίληψη για το χειρισμό του περιβάλλοντος, έξω από το ακόρεστο κυνήγι του κέρδους χωρίς όρια, δεν έμεινε ευσεβής πόθος.
Η δική μου σχέση με το Πάρκο, περιορισμένη και συμφεροντολογική, έχει να κάνει μ ' εκείνο το ονειρικό θεατράκι των βράχων. Το κοίλο του, αμφιθεατρικό, μοιράζεται ευάρμοστα τις κερκίδες του από ψαρόπετρα μ' εκείνες που ετοίμασε η φύση επί αιώνες. Όταν παίζεις στην ορχήστρα του, πιάνεις την ψυχή σου να παρασύρεται σιγά-σιγά σ' έναν τόπο χωρίς βαρύτητα, κάτω από τη γύμνια του ουρανού, που ισοδυναμεί μόνο μ' ένα είδος έκστασης. Τυχεροί όσοι παίζουν ή παρουσιάζουν το έργο τους εκεί. Τυχερός κι εγώ που παρουσίασα εκεί πολλά τραγούδια μου.
Να αναφέρω ότι για 'κείνη τη συναυλία ήθελα να κάνω ένα τραγούδι που, κάπως, να έχει κίνητρο εκείνο τον τόπο. Το περιποιήθηκα, το ονόμασα Προσκλητήριο, επειδή ήθελα να καλέσω όσους αγαπημένους δεν μπορούσαν πια να 'ρθουν, μπορούσαν όμως να φανούν στη μνήμη μας. Θαρρώ πως είναι το πιο καλό μου. Να πώς αρχίζει:

Στη σκηνή τ' Αϊ Γιάννη απόψε
να γινόταν να 'ρθεις κι εσύ
το τραγούδι ν' ακούσεις
και των οργάνων τον ήχο γλυκύ,
να φωτίσεις λίγο τις πικρές σκιές μου
να σταθείς ανάλαφρα εδώ…

Ciné Έναστρον. Κάτι αλήθεια συμβαίνει εδώ

Δεν μπορώ να θυμηθώ πώς πριν από εφτά χρόνια εκείνο το Αυγουστιάτικο βράδυ του 2012 βρέθηκα στο Μοναστήρι του Άι-Γιάννη, και όπως περπατούσα είδα ξαφνικά μέσα από κάτι καλαμιές δυο τεράστιες ασπρόμαυρες φιγούρες να φιλιούνται. Πλησίασα αθόρυβα και με μεγάλη περιέργεια η οποία μεγάλωσε όταν ξαφνικά είδα ότι ήταν δυο παλιοί μου γνωστοί. Ο Χάμφρεϋ Μπόγκαρτ και η Ίνγκριντ Μπέργκμαν.

Ήταν οι τελευταίοι που περίμενα να συναντήσω σε βραδινό περίπατο στην Πάρο. Και μάλιστα κάτω από την οθόνη, ένα ανοιχτό αμφιθέατρο και κάποιοι σκόρπιοι θεατές να απολαμβάνουν αυγουστιάτικα το φιλί τους στην «Καζαμπλάνκα». Πήρα αμέσως θέση ανάμεσά τους και απόλαυσα το υπόλοιπο της ταινίας. Μιας και την είχα βέβαια ξαναδεί καμιά δεκαριά φορές, την προσοχή μου τράβηξαν και άλλα πράγματα μόλις έπαιρνα για μια στιγμή τα μάτια μου από όσα ήξερα ότι θα συμβούν στην οθόνη. Όπως ο σπάνιος σε ευκρίνεια ήχος της ταινίας, πράγμα δυσεύρετο σε πολλές Dolby surround κλειστές αίθουσες της Αθήνας. Ή τα καλάμια που κουνούσε ο αέρας στο πλάι της οθόνης. Ή ακόμη περισσότερο το θέαμα του κόλπου της φωτισμένης Νάουσας στο βάθος. «Κάτι αλήθεια συμβαίνει εδώ, κάτι μυστικό…» μου ήρθαν ξαφνικά στο νου τα λόγια από το «Περιβόλι του Τρελού» του Σαββόπουλου. Από εκείνη το βράδυ θέλησα να γίνω κι εγώ μέρος αυτού του μυστικού. Σκέφτηκα τι θα μπορούσα να προσφέρω όχι απλά σαν θεατής αλλά και λόγω επαγγέλματος σαν προγραμματιστής των ταινιών που θα προβάλλονταν τα επόμενα εφτά χρόνια. Η άμεση ανταπόκριση των υπεύθυνων του Πάρκου και η διαθεσιμότητά τους σε ό,τι ζήτησα ώστε να το κάνουμε ακόμα καλύτερο ήταν κάτι που δεν είναι συνηθισμένο στον κινηματογραφικό χώρο. Όντας της γνώμης πως έργο τέχνης χωρίς αποδέκτη δεν υπάρχει, με απασχόλησε αρκετά το είδος των ταινιών που θα ενδιέφεραν ένα τόσο ετερόκλητο κοινό όπως αυτό της Πάρου το καλοκαίρι. Δημιουργική αγωνία η οποία τέλειωσε τον επόμενο χρόνο στην πρώτη κιόλας προβολή, στα «400 χτυπήματα» του Τρυφώ. Είχα χρόνια να ακούσω στο τέλος της ταινίας το κοινό να χειροκροτεί. Από τότε και σιγά-σιγά – παρά και τις κάποιες λίγες «αστοχίες υλικού» στις επιλογές μου – είχα την ευκαιρία να απολαύσω τους είκοσι αρχικά θεατές να γίνονται σαράντα, να γίνονται μετά εξήντα και να γίνονται εκατό. Να μην χωράνε πια ούτε στις καρέκλες που κουβαλούσαμε πριν την προβολή από το μπαρ και να κάθονται στα πλαϊνά πεζούλια. Οι επιπλέον καρέκλες που ζήτησα αγοράστηκαν αμέσως, το ίδιο και τα τραπεζάκια ανάμεσά τους για να ακουμπάς κάτι από το μπαρ. Κάπως έτσι έφτασε να δημιουργηθεί με τα χρόνια ένα σταθερό κοινό Ελλήνων και ξένων που ξέρει ότι τρία βράδια της εβδομάδας μπορεί να συνυπάρχει και να βρίσκει αυτό που αναζητά μακριά από το αγριεμένο νυχτερινό πλήθος των στενών της Νάουσας και μάλιστα μόλις ένα-δυο χιλιόμετρα μακριά του. Σε αυτή τη γωνιά, το μικρό αυτό σινεμαδάκι των Κυκλάδων, δίπλα στο φωτισμένο από το φεγγάρι Μοναστήρι, την ήρεμη αμμουδιά, τα καλάμια μπρος από τους ψηλούς βράχους που κουνά το αεράκι και στο βάθος τη φωτισμένη Νάουσα που καθρεφτίζεται στον κόλπο χωρίς την φασαρία της. Λες και το ήξερε ο Σαββόπουλος «Κάτι αλήθεια συμβαίνει εδώ, κάτι πλούσιο και παράξενο σαν τοπίο του βυθού».

ΣΩΤΗΡΗΣ ΓΚΟΡΙΤΣΑΣ
Σκηνοθέτης / υπεύθυνος επιλογής ταινιών του Ciné Έναστρον

Cine Enastron. There is something really happening here

On an August night in 2012, I found myself at the Monastery of Ai Yannis. That is where I suddenly saw through the reeds two huge black and white silhouettes, kissing. Getting closer I saw that they were two old acquaintances, Humphrey Bogart and Ingrid Bergman. They were the last people I expected to come across during a night stroll in Paros. Yet, there they were, on the screen of an open air amphitheater, while a few scattered spectators were enjoying the famous kiss scene in Casablanca. I sat among them to enjoy the rest of the movie. Having already seen the movie several times, my attention was also drawn to things other than the plot, such as the excellent quality of the sound system, the reeds swaying to the wind on the side of the screen and the sight of the lit up Naoussa bay in the distance. The verses of a song by Savopoulos came to mind: "Something really is happening here, something that is mystical…" From that night on, I wanted to become a part of this mystical thing. I proposed myself as a programmer of the films to be shown. The immediate positive response of those in charge of the Park was a pleasant surprise, and uncommon for the world of cinema. I took great care deliberating about the movie genres that would interest such a diverse public as that of Paros in summertime. It proved to be a time of creative anxiety. The screening of the first movie in the following summer was well received. It was Truffaut's "The 400 Blows". To my surprise, the audience applauded at the end. Gradually, a faithful audience of Greeks and foreigners started coming together three times a week for an alternative kind of entertainment to the raging night crowds of the side streets of Naoussa.

It is as if Savopoulos knew that "something really is happening here, something rich and unfamiliar like a deep sea landscape".

SOTIRIS GORITSAS
Film director/in charge of movie selection for Ciné Enastron

Ιστορία
History

Το παλίμψηστο της Ιστορίας
Από την χερσόνησο, στην Πάρο και στο Αρχιπέλαγος

Το Πάρκο από την ίδρυση του, έθεσε ως κεντρικό του στόχο την ανάδειξη της ιστορίας που έχει αφήσει τα ίχνη της στην χερσόνησο του Άι-Γιάννη Δέτη και συνδέεται με την ευρύτερη ιστορία της Πάρου και του Αιγαιακού χώρου.

Στην χερσόνησο και ευρύτερα στον κόλπο της Νάουσας διασώζονται σήμερα ερείπια των οχυρών εγκαταστάσεων του Ναυστάθμου των Ρώσων, στον οποίο ελλιμενίστηκαν εκατοντάδες ρωσικά πλοία και στρατοπέδευσαν πληρώματα και στρατός, από το 1770 έως το 1775, μετά την αιματηρή εξέγερση των ελληνικών πληθυσμών με την υποκίνηση των Ρώσων, γνωστή ως Ορλωφικά.

Η μνήμη αυτού του άγνωστου εν πολλοίς ιστορικού συμβάντος διατηρείται ζωντανή στην προφορική παράδοση των κατοίκων της Νάουσας, στους ψαράδες που απέφευγαν να "καλάρουν στη ρώσικη φρεγάδα", στα πολλά τεκμήρια της ρωσικής παρουσίας, τις μπάλες κανονιών, τα ρωσικά νομίσματα, τα εκκλησιαστικά σκεύη και εικόνες. Τοπικοί λόγιοι και ιστορικοί, ο Γιάννης Βασιλειόπουλος, ο Ολύμπιος Αλιφιέρης, ο Τάσος Κασαπίδης, μεταξύ άλλων, προχώρησαν την ιστορική έρευνα και συνέβαλαν στο Συνέδριο 'Οι Ρώσοι στο Αιγαίο' το 2001 που συνδιοργανώθηκε από το ΕΚΚΕ, τα υπουργεία πολιτισμού Ελλάδας και Ρωσίας και τον Δήμο Πάρου.

Με χορηγία του Ιδρύματος Α.Γ. Λεβέντη πραγματοποιήθηκε συστηματική ιστορική έρευνα το 2012-2013 σε ρωσικά, δυτικοευρωπαϊκά και ελληνικά αρχεία με την καθηγήτρια Τζελίνα Χαρλαύτη επικεφαλής ομάδας Ελλήνων και Ρώσων ιστορικών.

Μικρό τμήμα αυτού του πολύτιμου και εν πολλοίς άγνωστου θησαυρού ιστορικών τεκμηρίων που συγκεντρώθηκε, παρουσιάζεται στην Μόνιμη Έκθεση, 'Η Πάρος μέσα από τη Ρωσική Χαρτογραφία 1770-1775', που οργανώθηκε το 2014 με επιστημονική ευθύνη της ιστορικού Ελευθερίας Ζέη, στο ανακαινισμένο με δωρεά του Ιδρύματος Σταύρου Νιάρχου κτίριο των κελιών του Μοναστηριού του Άι-Γιάννη Δέτη.

Στην Έκθεση εκτίθενται για πρώτη φορά στην Ελλάδα ρωσικοί χάρτες από την ρωσική παρουσία στο Αιγαίο και προβάλλονται τα ναυτικά ημερολόγια με τους χειρόγραφους χάρτες μοναδικής ομορφιάς των Ρώσων αξιωματικών. Στον αναλυτικό οδηγό που διατίθεται στην Έκθεση, στην ελληνική, αγγλική, γαλλική και ρωσική γλώσσα, παρουσιάζεται η τολμηρή εκστρατεία του Ρωσικού ναυτικού από την Κρονστάνδη στο Αιγαίο, ο Ναύσταθμος στη Νάουσα, η Ρωσική Ηγεμονία του Αρχιπελάγους με διοικητικό κέντρο την Πάρο. Παρά τον περιορισμένο εκθεσιακό χώρο, τα σχόλια Ελλήνων και ξένων στο βιβλίο επισκεπτών είναι εξαιρετικά εγκωμιαστικά, ενώ τα παιδιά της Πάρου ανακαλύπτουν με μεγάλο ενδιαφέρον αυτή την απρόσμενη πτυχή της ιστορίας τους.

Νέα αξιόλογα ιστορικά στοιχεία παρουσιάσθηκαν και στο διεθνές συμπόσιο 'Η Ρώσικη παρουσία στο Αιγαίο 1770-1775, οι μακροχρόνιες συνέπειες μια βραχύβιας Ηγεμονίας', που έγινε στην Πάρο στο πλαίσιο του έτους ελληνορωσικής φιλίας το 2016, και όπου διατυπώθηκε η ανάγκη αξιοποίησης και διάχυσης του σημαντικού ιστορικού υλικού που είχε συγκεντρωθεί, μέσω μιας διαδικτυακής εφαρμογής.

Με χορηγία του Ιδρύματος Α. Γ. Λεβέντη το 2018 δημιουργήθηκε ενιαίο χαρτογραφικό ψηφιακό υπόβαθρο στο οποίο εντάχθηκε το παλιό και νέο υλικό για τη ρωσική παρουσία στο Αιγαίο με σημαντικά και εν πολλοίς άγνωστα ιστορικά αρχειακά τεκμήρια. Με χρηματοδότηση του Πάρκου συγκεντρώθηκαν και εντάχθηκαν στο ψηφιακό υπόβαθρο τα ελληνικά αρχειακά τεκμήρια για την κοινωνία και την οικονομία στην Πάρο με επιστημονική ευθύνη της ιστορικού Ελευθερίας Ζέη.

Σε συνεργασία με το Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών του Ε.Ι.Ε. και επιστημονικά υπεύθυνο τον διευθυντή ερευνών κ. Γιώργο Τόλια, δημιουργήθηκε το Ερευνητικό Πρόγραμμα 'Άρχιπέλαγος', μια ψηφιακή χαρτογράφηση του Αιγαιακού χώρου, που επιτρέπει την αναζήτηση ιστορικών πληροφοριών για τα ελληνικά νησιά κατά τους νεώτερους χρόνους. Το 'Αρχιπέλαγος' εμπλουτίστηκε με μεγάλο αριθμό έντυπων και χειρόγραφων χαρτών, περιγραφές των νησιών του 15ου, 16ου και 17ου αιώνα, τεκμήρια για τη ζωή των νησιωτών κάτω από τις συνυπάρχουσες συχνά κυριαρχίες, (Λατινική-Οθωμανική-Ρωσική), και τα εμπορικά δίκτυα που αναπτύχθηκαν.

Η δημιουργία της Μόνιμης Έκθεσης για την Πάρο στα Ορλωφικά και της Ψηφιακής Βιβλιοθήκης για το Αρχιπέλαγος, δικαιώνουν την πολυετή προσπάθεια όσων εργαστήκαμε για να πετύχει αυτό το δύσκολο εγχείρημα, που υπερέβαινε τις δυνατότητες μιας Δημοτικής εταιρείας.

Ευχαριστούμε θερμά τα Ιδρύματα Α. Γ. Λεβέντη και Σταύρος Νιάρχος (ΙΣΝ) για την στήριξη τους, τους ιστορικούς ερευνητές Τζελίνα Χαρλαύτη, Ελευθερία Ζέη, Elena Smilyanskaya, Mitia Frumin και Γιώργο Τόλια για την επιστημονική προσφορά τους και όσους με πολλούς τρόπους στήριξαν το όλο εγχείρημα.

ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΠΑΠΑΖΩΗ
Πρόεδρος του Δ.Σ. του Πάρκου

The palimpsest of history
From the Ai Yannis peninsula to Paros and the Archipelago

Since the foundation of the Park in 2009, our aim was to reveal the traces of history in this beautiful area.

On the peninsula and the bay of Naousa one can still see the ruins of Russian fortifications and the naval base, in which hundreds of vessels were anchored and crews and troops were camped from 1770 until 1775, after the bloody uprising of Greek populations in the Ottoman empire which was instigated by the Russians and is known as the "Orlofika" in Greece.

The memory of this largely unknown chapter of history is still alive in oral traditions among the people of Naoussa; fishermen avoided "setting nets in the Russian fleet", cannonballs, coins, liturgical vessels and icons are still to be found. Local history enthusiasts and academics Yiannis Vasileiopoulos, Olympios Aliferis and Tassos Kassapides, among others, advanced historical research and contributed to the 'Russians in the Aegean' Conference in 2001 which was organized by the National Center of Social Research, the Ministries of Culture of Greece and Russia and the Municipality of Paros.

The Board of Paros Park felt it had a duty to reveal this unknown aspect of history to the general public. A grant from the A. G. Leventis Foundation in 2012- 2013 facilitated systematic research by a team of Greek and Russian researchers of Russian, Western European and Greek archives, directed by Professor Gelina Harlafti.

A small part of this priceless historical documentation has found a home in the permanent exhibition entitled 'Paros in Russian Cartography 1770-1775', set up by the historian Eleutheria Zei in the former monks' cells of the Ai Yiannis Detis Monastery which was restored with a grant from the Stavros Niarchos Foundation in 2014.

Russian naval charts and maps of exquisite beauty from the Aegean Expedition, the Naval Base of Naoussa and the Russian Hegemony of the Archipelago drawn by Russian officers are exhibited for the first time ever.

In September 2016 an International History Symposium, 'Russians in the Aegean 1770-1775. The long term consequences of a brief hegemony' took place in Naoussa, Paros. Historians from academic and research institutions in Greece, Russia, Great Britain, Holland and Israel participated and enriched our knowledge immensely.

Since 2018, thanks to a grant from the A.G. Leventis Foundation, a new digital platform for the history of Paros, the Cyclades and the Aegean in recent times has been set upgrade with assistance from the Institute for Historical Research of the National Research Institute, its Director George Tolias and our own concerted efforts. All manner of hitherto unexploited material, including descriptions of places, maps, illustrations of the Greek islands will be available for academics and the general public. The digital database has already been enriched with a large number of documents, manuscripts and maps from the 15th, 16th and 17th centuries.

The Board of Directors of the Paros Park extends its warmest thanks to all those who contributed to the creation of the Exhibition, the A. G. Leventis and Stavros Niarchos Foundations and the participating scholars, in particular Gelina Harlaftis, Eleftheria Zei, Elena Smilyanskaya, Mitia Frumin, George Tolias as well as our many supporters.

ELISSAVET PAPAZOI
Chairperson of the Management Board

Αναλυτικός χάρτης του λιμένος της
Αγούζης (Νάουσας) με ακριβείς
περιγραφές των εγκαταστάσεων το 1770

Special chart of the port of Auza
with an accurate description in 1770.

Σχέδιο των ρωσικών εγκαταστάσεων στον
οικισμό της Νάουσας

Plan of the Russian installations in the
village of Naussa.

Πόλεμος και Ειρήνη στο Αιγαίο 18ος αιώνας. Πάρος, Ορλωφικά και η άνοδος της Ελληνικής Ναυτιλίας

Κάθε τόπος έχει τη δική του ιστορία και μεγάλο μέρος της ζωής του περνάει στη λήθη. Εμείς, οι ιστορικοί, μόνο ψήγματα μπορούμε να αναδείξουμε και συνήθως αναδεικνύουμε τα επεισόδια εκείνα της ιστορίας που ξεφεύγουν από τα τοπικά όρια. Εκείνο που δεν ξέρουν όμως οι κάτοικοι της Νάουσας της Πάρου αλλά και της Ελλάδας, είναι πόσο περιλάλητη είναι η 'Άουζα', όπως λένε τη Νάουσα οι Ρώσοι, και η Πάρος σε 350.000.0000 ρωσόφωνων που διδάσκονται στο σχολείο τις πρώτες λαμπρές επιτυχίες του νεογέννητου ρωσικού πολεμικού στόλου στο Αιγαίο, με πρώτο του ναύσταθμο στο εξωτερικό στην Άουζα της Πάρου. Σχεδόν 250 χρόνια πριν, οι Ρώσοι εγκαταστάθηκαν στην Πάρο, μετά την κάθοδο του ρώσικου στόλου από τη Βαλτική θάλασσα στη Μεσόγειο και την περίφημη νίκη στη ναυμαχία στο Τσεσμέ, εναντίον των Οθωμανών τον Ιούλιο του 1770, που αποτελεί την πρώτη ηρωική σελίδα και δόξα της ρωσικής ναυτικής ιστορίας. 'Η Εκστρατεία του Αρχιπελάγους', όπως την αποκαλούν οι Ρώσοι ιστορικοί, ή τα 'Ορλωφικά', όπως την αποκαλούν οι Έλληνες ιστορικοί, ήταν πολύ σημαντική και για την ρωσική και για την ελληνική ιστορία.

Επειδή όμως η ιστορία γράφεται συνήθως μέσα από τα μυωπικά, πολλές φορές, γυαλιά της εθνικής ιστορίας, στην Ελλάδα γνωρίζουμε πολύ λίγα για την σημασία της παρουσίας του ρώσικου στόλου στη Νάουσα της Πάρου. Τα 'Ορλωφικά' εντάχθηκαν στην ελληνική ιστοριογραφική ανάλυση ως ένα πρώιμο επεισόδιο της πορείας της ελληνικής επανάστασης χωρίς καμία περαιτέρω ανάλυση για την σημασία του ρώσικου στόλου ευρύτερα στο Αιγαίο, την Ανατολική Μεσόγειο και τη Μαύρη Θάλασσα. Και οπωσδήποτε χωρίς σχεδόν καμία ιστορική ανάλυση για την παραμονή 10.000 ανθρώπων στον κόλπο της Νάουσας από το 1770 έως το 1775.

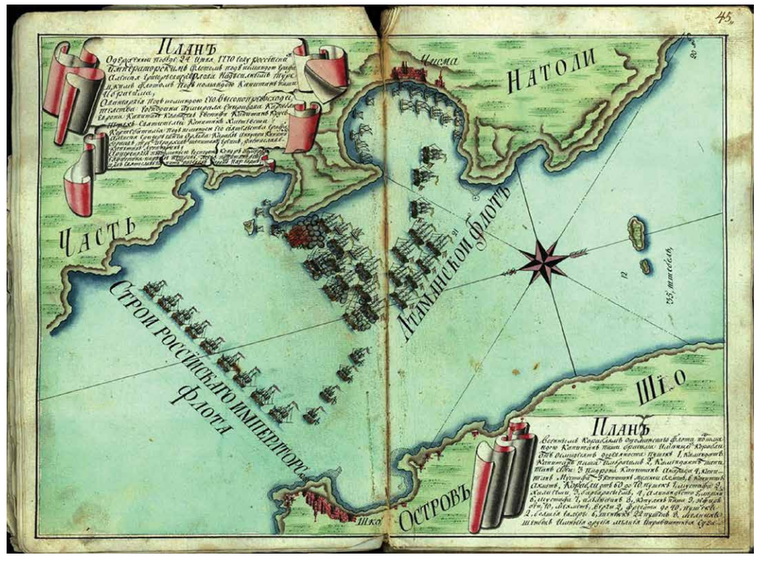
Είναι τα χνάρια που απομένουν, κάτι χαλάσματα στη χερσόνησο, τα υπολείμματα από εγκαταλελειμμένα ρωσικά πλοία στον κόλπο, που ευαισθητοποίησαν κάποιους παθιασμένους 'τρελούς', που αναζήτησαν τη μνήμη και τον πολιτισμό ενός τόπου και βρήκαν τον τρόπο να αναδείξουν την πιο γνωστή άγνωστη πλευρά της Νάουσας της Πάρου στη νεότερη ιστορία της.

Είναι το όραμα, η έμπνευση, το ενδιαφέρον και η αγάπη μιας ομάδας ντόπιων και υιοθετημένων πολιτών της Πάρου, για το νησί που έστησε και ανέπτυξε το Περιβαλλοντικό και Πολιτιστικό Πάρκο Πάρου. Είναι αυτή η ομάδα που μας ανέθεσε την έρευνα για την αναζήτηση της ιστορίας του τόπου. Να ευχαριστήσουμε θερμά τον Τάσο Κασαπίδη και τον Γιάννη Βασιλιόπουλο που στήριξαν την ιδέα της ιστορικής έρευνας. Και βέβαια τις θερμές μας ευχαριστίες στην Πρόεδρο του Πάρκου Πάρου, Ελισάβετ Παπαζώη, το απόλυτο tour de force της ομάδας, χωρίς το μεράκι, την επιμονή, την πίεση και τη θέληση της οποίας τίποτα δεν θα είχε γίνει.

Στη διάρκεια του 2012 και 2013, με επιστημονική υπεύθυνο την υποφαινόμενη και δεκαμελή ερευνητική ομάδα Ελλήνων και Ρώσων ιστορικών, δημιουργήθηκε ερευνητικό πρόγραμμα με θέμα 'Πόλεμος και Ειρήνη στο Αιγαίο, 18ος αιώνας. Η Πάρος στα Ορλωφικά και Ελληνική Ναυτιλία', με σκοπό την ιστορική έρευνα για τη δημιουργία μόνιμης έκθεσης στον εκθεσιακό χώρο 'Κελιά' του μοναστηριού του Άι-Γιάννη Δέτη στο Πάρκο Πάρου.

Φιλοδοξία του εγχειρήματος υπήρξε η ανάδειξη, από πρωτογενείς πηγές, της ρωσικής παρουσίας στην Νάουσα της Πάρου μέσα στο πλαίσιο της εποχής του ρωσο-οθωμανικού πολέμου καθώς και τις επιπτώσεις αυτού, κυρίως για την άνοδο της ελληνικής ναυτιλίας μέσα από τη σχέση Ελλήνων και Ρώσων. Η μέχρι τώρα γνώση στην Ελλάδα για τον ρωσο-οθωμανικό πόλεμο, γνωστό και ως 'Ορλωφικά' βασίζεται σε παλαιά βιβλιογραφία κυρίως του 19ου αιώνα και αφορά αποκλειστικά την ελληνική πλευρά. Με τη συνεργασία Ελλήνων και Ρώσων ιστορικών έγινε αναδίφηση νέου αρχειακού και εικονικού υλικού στα ρωσικά, οθωμανικά, δυτικοευρωπαϊκά και ελληνικά αρχεία και μουσεία για την σφαιρική παρουσίαση του ρωσο-οθωμανικού πολέμου 1768-1774, τη συμμετοχή των Ελλήνων σε αυτόν, την παρουσίαση του ρώσικου ναυστάθμου στη Νάουσα και τη στρατηγική των Ρώσων για την δημιουργία ρωσικής ηγεμονίας στο Αιγαίο με κέντρο την Πάρο. Αναδείχτηκαν οι επιπτώσεις που είχε αυτή η ρωσο-οθωμανική σύρραξη μετά την περίφημη συνθήκη Κιουτσούκ-Καϊναρτζί, για την απογείωση της ελληνικής ναυτιλίας, όχι τόσο με τη χρήση της ρωσικής σημαίας όσο με τη δημιουργία σημαντικών πόλεων όπως η Οδησσός και το Ταγκανρόκ, που έλκυσαν χιλιάδες Ελλήνων από τα νησιά που είχαν πάρει μέρος στα Ορλωφικά. Εν τέλει, η έλευση του ρωσικού στόλου στο Αιγαίο το 1770 υπήρξε καθοριστική για τις εξελίξεις στη Μαύρη Θάλασσα και την Ανατολική Μεσόγειο, με πολλαπλές συνέπειες στην άνοδο της ναυτιλίας των Ελλήνων και την απογείωση του ελληνόκτητου στόλου από τον 19ο αιώνα μέχρι και σήμερα.

ΤΖΕΛΙΝΑ ΧΑΡΛΑΥΤΗ
Ινστιτούτο Μεσογειακών Σπουδών - ΙΤΕ & Πανεπιστήμιο Κρήτης

Η Μάχη του Τσεσμέ, Χειρόγραφος Χάρτης από το ναυτικό ημερολόγιο του Stepan Khmetevskii

Chesme naval battle, Manuscript from Stepan Khmetevskii's logbook.

War and Peace in 18th Century Aegean Paros, the Russo-Ottoman war and the rise of Greek Shipping

Every land has its history and over time a large part of its life passes into oblivion. We as historians tend to focus on those episodes of history which resonate beyond the local context. What escapes the attention of most Parians from Naoussa and indeed of most Greeks is how 'Aouza', as the Russians call Naoussa of Paros, is associated in the minds of 350,000,000 Russian speakers with the first brilliant successes of the newly founded Russian Navy, whose first foreign base was in Aouza, Paros. Nearly 250 years ago the Russians settled there, having descended from the Baltic Sea into the Mediterranean. The first major success of the Navy was in the Battle of Chesme against the Ottoman fleet in July 1770.

This expedition, referred to as the 'Orlov events' in Greek was equally important in both Russian and Greek history, yet it continues to be viewed as no more than a prelude to the course of the Greek War of Independence in Greek Historiography, in spite of the importance of the Russian Naval presence in the Aegean, the Eastern Mediterranean and the Black Sea. The mere presence of 10,000 people residing in the Bay of Naoussa from 1770 to 1775 merits attention.

The material remains, consisting of a few ruins on the peninsula and a few wrecks on the sea floor, piqued the curiosity of a few passionate individuals who sought and found the way to reveal the least known aspect of the recent history of Naoussa.

These same people had the vision, inspiration and interest which was behind the foundation of the Environmental and Cultural Park of Paros, and they also promoted the research into local history which we undertook.

Special thanks are due to Tassos Kassapides and Yiannis Vasiliopoulos who supported this historical research. My warmest gratitude is for Elissavet Papazoi, the team's driving force, without whose persistence and passion nothing would have been achieved.

In 2012 and 2013 a research team of ten Greek and Russian historians began working on this fascinating subject with a view to expanding historical research and setting up a permanent exhibition in the Monastic cells of Paros Park.

Primary sources in Russian, Ottoman, Western European and Greek archives were studied with the aim of revealing multiple aspects of the Russian-Ottoman war from 1768-1774, the contribution of Greeks to this effort, the presence of the Russian Naval base in Naoussa, the strategy behind Russian hegemony in the Aegean. The repercussions of this war went far beyond the Kuçuk Kaïnardji Peace Treaty, and are felt to this day. Greek shipping developed and became a significant player and major towns such as Odessa and Tangarok drew many Greeks from the islands which had participated in the Orlov events, thus enhancing the Greek presence in the Black Sea.

GELINA HARLAFTI
Institute for Mediterranean Studies,
Foundation for Research and Technology & Crete University

Η Πάρος μέσα από την ρωσική χαρτογραφία 1770-1775
Μόνιμη Έκθεση στα κελιά του μοναστηριού του Άι-Γιάννη Δέτη

Κατά τη διετία 2012-2013 το Περιβαλλοντικό και Πολιτιστικό Πάρκο Πάρου, με χορηγία του ιδρύματος Α. Γ. Λεβέντη, έφερε σε πέρας ερευνητικό πρόγραμμα με θέμα 'Πόλεμος και Ειρήνη στο Αιγαίο, 18ος αιώνας. Ορλωφικά και Άνθηση της Ελληνικής Ναυτιλίας', στο οποίο συμμετείχαν πανεπιστημιακοί και ερευνητικοί φορείς της Ελλάδας και της Ρωσίας. Η περίοδος και τα ζητήματα που θέτει συζητήθηκαν στο διεθνές συμπόσιο: 'Η Ρώσικη παρουσία στο Αιγαίο, 1770-1775. Οι μακροχρόνιες συνέπειες μια βραχύβιας Ηγεμονίας', που οργάνωσε το Πάρκο στις 16-18 Σεπτεμβρίου 2016 στη Νάουσα της Πάρου.

Το 1768, με αφορμή το ανανεωμένο ενδιαφέρον της Αικατερίνης Β΄ για τη στρατιωτική, οικονομική και πολιτική κυριαρχία της Ρωσίας στη Μεσόγειο και τη Μαύρη θάλασσα, θα ξεσπάσει σύγκρουση μεταξύ Ρωσίας και Οθωμανικής αυτοκρατορίας που θα λήξει το 1774 με την υπογραφή της συνθήκης του Κιουτσούκ-Καϊναρτζή, και την κατοχύρωση σημαντικών εμπορικών προνομίων στους Οθωμανούς υπηκόους. Πραγματοποιώντας μια τεράστια ναυτική εκστρατεία, ο ρωσικός στόλος περιέπλευσε βασικούς σταθμούς στην Ευρώπη για να καταλήξει στο Αιγαίο πέλαγος. Αφού επιχείρησαν να ξεσηκώσουν τους χριστιανικούς πληθυσμούς της Πελοποννήσου σε εξέγερση που πνίγηκε τελικά στο αίμα, οι ρωσικές δυνάμεις με επικεφαλής τους αδελφούς Ορλώφ συνέτριψαν τον οθωμανικό στόλο στη ναυμαχία του Τσεσμέ (1770). Μετά τα γεγονότα γνωστά ως 'Ορλωφικά', οι Ρώσοι εγκαθίδρυσαν τη 'Μεγάλη Ηγεμονία του Αρχιπελάγους', στην οποία προσχώρησαν 14 συνολικά νησιά με κέντρο τη Νάουσα της Πάρου, όπου εγκαταστάθηκαν ο ρωσικός ναύσταθμος, η ρωσική κεντρική διοίκηση και καγκελαρία από τρεις εκλεγμένους αντιπροσώπους των τοπικών νησιωτικών συμβουλίων με φοροεισπρακτικές και δικαστικές αρμοδιότητες. Οι Ρώσοι παρέμειναν στο Αιγαίο μέχρι την υπογραφή της συνθήκης, και στις αρχές του 1775 αναχώρησαν ξαφνικά αφήνοντας ελάχιστα ίχνη.

Το καλοκαίρι του 2014 οργανώθηκε στα κελιά του Άι-Γιάννη του Δέτη μόνιμη έκθεση με θέμα την Πάρο μέσα από τη ρωσική χαρτογραφία. Εκεί εκτίθεται για πρώτη φορά στην Ελλάδα, με τη μορφή ψηφιακών αντιγράφων μεγάλου μεγέθους και υψηλής ευκρίνειας, μια επιλογή από τη σημαντική χαρτογραφική παραγωγή, χειρόγραφη και δημοσιευμένη, της ρωσικής αποστολής στο Αρχιπέλαγος και την ανατολική Μεσόγειο, με έμφαση στη χαρτογράφηση της Πάρου και του ρωσικού ναύσταθμου. Στόχος της αποστολής, στην οποία συμμετείχαν αξιωματικοί και μηχανικοί του ρωσικού ναυτικού, εκπαιδευμένοι στη Ναυτική Ακαδημία της Αγίας Πετρούπολης, ήταν να καταγράψει τις στρατιωτικές θέσεις των ρωσικών δυνάμεων, αλλά και διακριτικά στοιχεία του νησιωτικού χώρου: αρχαία ερείπια, εκκλησίες και μοναστήρια, ορυχεία και οικισμούς. Οι χάρτες κατέγραφαν τα βάθη στις εισόδους των όρμων και των λιμανιών, αλλά αποτύπωναν και λιγότερο γνωστά σημεία της νησιωτικής γεωγραφίας. Το 1786 δημοσιεύεται στη Ρωσία Άτλας που φέρει τον χαρακτηριστικό τίτλο: Χωρογραφική περιγραφή του Αρχιπελάγους και των 18 νησιών που βρίσκονται τώρα υπό την ηγεμονία της Αυτής Μεγαλειότητος, της Αυτοκράτειρας της Ρωσίας.

Οι χάρτες της μόνιμης έκθεσης, που εντοπίστηκαν στα ρωσικά αρχεία και στο Ιστορικό Μουσείο της Μόσχας από τους συνεργάτες του προγράμματος Elena Smilianskaia και Mitia Frumin και πλαισιώθηκαν από ναυτικά ημερολόγια και περιγραφές της περιόδου, αποκαλύπτουν όχι μόνο σχεδόν άγνωστες πτυχές της ρωσικής εκστρατείας στο Αιγαίο, αλλά και γεωφυσικές και οικιστικές όψεις του νησιωτικού χώρου του 18ου αιώνα. Το ιδιαίτερο ύφος αλλά και η υψηλή αισθητική αυτών των χαρτογραφικών δειγμάτων του ρωσικού διαφωτισμού συνδυάστηκαν με την αρχιτεκτονική λιτότητα και το προνομιακό φυσικό περιβάλλον των κελιών του μοναστηριού, συνδέοντας το ιστορικό με το σύγχρονο φυσικό τοπίο.

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΖΕΗ
Επίκουρη καθηγήτρια Ιστορίας Νέων Χρόνων
Πανεπιστήμιο Κρήτης, Τμήμα Ιστορίας & Αρχαιολογίας

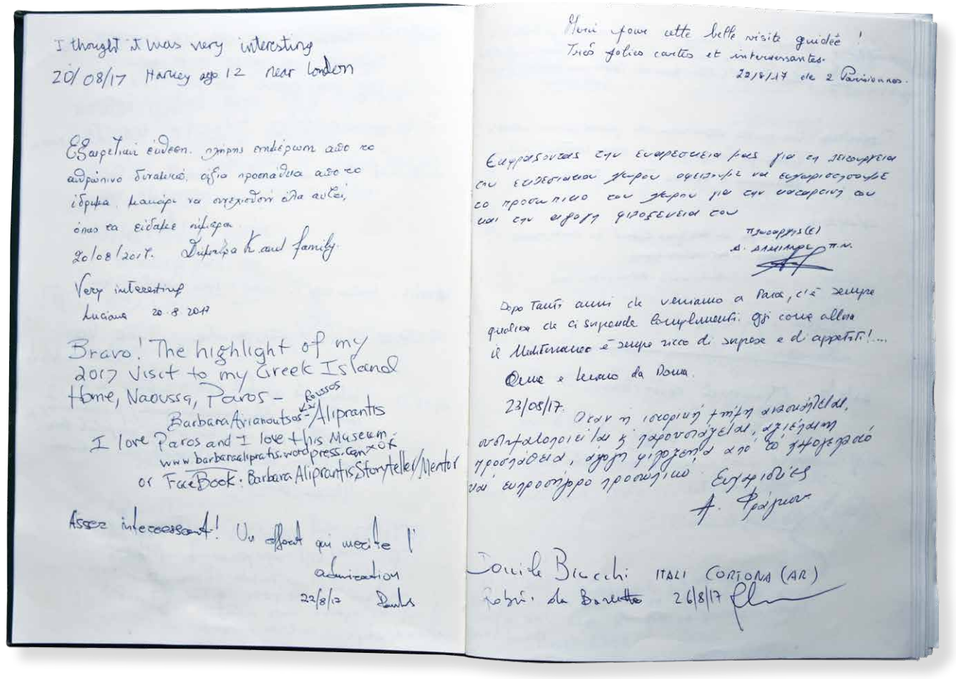
Paros in Russian Cartography 1770-1774
Permanent Exhibition at the Monastery of Ai Yannis Detis

In 2012-2013, the Environmental and Cultural Park of Paros, sponsored by the AG Leventis Foundation, completed a research program about the Russian Expedition in the Eastern Mediterranean and the Russian-Ottoman war in the Aegean in 1769-1775, with the participation of Greek and Russian academic and research institutions. The period and the issues it raises were subsequently discussed at an international symposium held in 2016 in Naoussa, Paros, as part of the celebration of Greek-Russian Friendship Year.

After having carried out a huge naval campaign around Europe, the Russian fleet reached the Aegean. Led by the Orlov brothers, the Russian forces eventually defeated the Ottoman fleet in the naval battle of Cesme (1770), and established the 'Great Hegemony of the Archipelago', joined by 14 islands and centered on the small village of Naoussa in Paros. Here were stationed the Russian naval base, the Russian Central Command and the Chancellery of the Russian administration. The Russians remained in the Aegean until the treaty of Kuçuk Kaïnardji was signed, and departed abruptly, early in 1775, leaving little trace behind.

In the summer of 2014, a permanent exhibition on the subject of Paros through Russian cartography was organized in the monastery cells of Ai Yannis Detis, containing a rich selection of Russian charts produced during the expedition in the eastern Mediterranean. Officers and engineers of the Russian navy, trained at the Naval Academy of St. Petersburg, were to record the military positions of the Russian forces, the depth at the entrance of bays and harbors, as well as distinctive elements of the Aegean topography, such as ancient ruins, villages, churches and monasteries, focusing on the island of Paros. Both manuscripts and published charts, accompanied by logbooks and descriptions, were exhibited for the first time in Greece, in the form of large-format, high-resolution digital copies. The charts found in the Russian archives and at the National Historical Museum of Moscow by the program partners Elena Smilianskaia and Mitia Frumin, reveal virtually unknown aspects of the Russian expedition in the Aegean, as well as less known aspects of 18th century Archipelago. With their distinctive style and high aesthetics, combined with the architectural austerity and privileged natural surrounds of the monastery, these samples of Russian cartography successfully merge past and present, history and culture.

ELEFTHERIA ZEI
Assistant Professor of Modern History
University of Crete

Το Βιβλίο Επισκεπτών στο Μουσείο.

The Visitors' Book in the Museum.

Αρχιπέλαγος. Μια εις βάθος ψηφιακή χαρτογράφηση του Αιγαίου και του Αιγαιακού νησιωτισμού στους νεώτερους χρόνους

Το 'Αρχιπέλαγος' είναι μια εις βάθος ιστορική ψηφιακή χαρτογράφηση του Αιγαιακού χώρου, και ένα σύγχρονο εργαλείο οργάνωσης και αναζήτησης ιστορικών πληροφοριών για τα ελληνικά νησιά και τον ελληνικό νησιωτισμό κατά τους νεώτερους χρόνους. Συγκροτήθηκε με πρωτοβουλία του Περιβαλλοντικού και Πολιτιστικού Πάρκου Πάρου και του Ινστιτούτου Ιστορικών Ερευνών του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών, και αποσκοπεί στην ψηφιακή χαρτογραφική ανασύσταση του σύνθετου ιστορικού τοπίου του Αιγαίου, προβάλλοντας την αξία και την πολυφωνία των πρωτογενών μαρτυριών, την πλέον ζωντανή έκφραση της ιστορίας.

Η εις βάθος ψηφιακή χαρτογράφηση έχει χαρακτηρισθεί ως το επόμενο καθοριστικό βήμα στις ανθρωπιστικές σπουδές. Η μεθοδολογία αυτή στηρίζεται στις θεαματικές εξελίξεις που πραγματοποιούνται στον τομέα των Συστημάτων Γεωγραφικών Πληροφοριών (GIS) και τις νέες ψηφιακές 'χωρικότητες' που έχουν επινοηθεί. Το πρόγραμμα 'Αρχιπέλαγος' αποσκοπεί στην αναλυτική τεκμηρίωση και χαρτογράφηση των νησιών του Αιγαίου μέσα από την συνδυαστική εκμετάλλευση μιας ευρύτατης γκάμας πρωτογενών τεκμηρίων και πληροφοριών, μετρητικών δεδομένων, αφηγηματικών περιγραφών αλλά και των προσωπικών εμπειριών. Προτείνει μια αναλυτική, πολυεπίπεδη και λεπτομερή χαρτογραφική αναπαράσταση του χώρου και των ανθρώπων που διαβιούν σε αυτόν, συνδυάζοντας τα θετικά, 'σκληρά' ποσοτικά χωρικά δεδομένα (δημογραφικά, οικονομικά, διοικητικά, κ.ο.κ.), με τις 'ρευστές' ανθρώπινες προσλήψεις και περιγραφές, ακόμη και τις καθημερινές. Αφετηρία της εφαρμογής είναι το ιστορικό υλικό που εντοπίσθηκε στα ρωσικά και τα ελληνικά αρχεία για τη ρωσική ηγεμονία στο Αιγαίο κατά την περίοδο 1770-1775, καθώς και τα ελληνικά αρχειακά τεκμήρια για την κοινωνία και την οικονομία στην Πάρο. Το υλικό αυτό εντάχθηκε σε ενιαίο ψηφιακό χαρτογραφικό υπόβαθρο, με βάση τους τόπους στους οποίους αναφέρεται, παρέχοντας πολλαπλές δυνατότητες αναζήτησης. Συμπληρώθηκε από χειρόγραφους και έντυπους χάρτες και περιγραφές των νησιών του 15ου, 16ου και 17ου αιώνα. Σε ένα πρώτο, πιλοτικό στάδιο, η εφαρμογή περιλαμβάνει τους χειρόγραφους χάρτες και περιγραφές του ουμανιστή Christoforo Buondelmonti (1420), του βενετού πιλότου Antonio Millo (1580) και του απεσταλμένου της καθολικής προπαγάνδας στα νησιά Francesco Lupazzolo (1638), καθώς και 500 χάρτες από έντυπους νησιωτικούς άτλαντες του 16ου και του 17ου αιώνα.

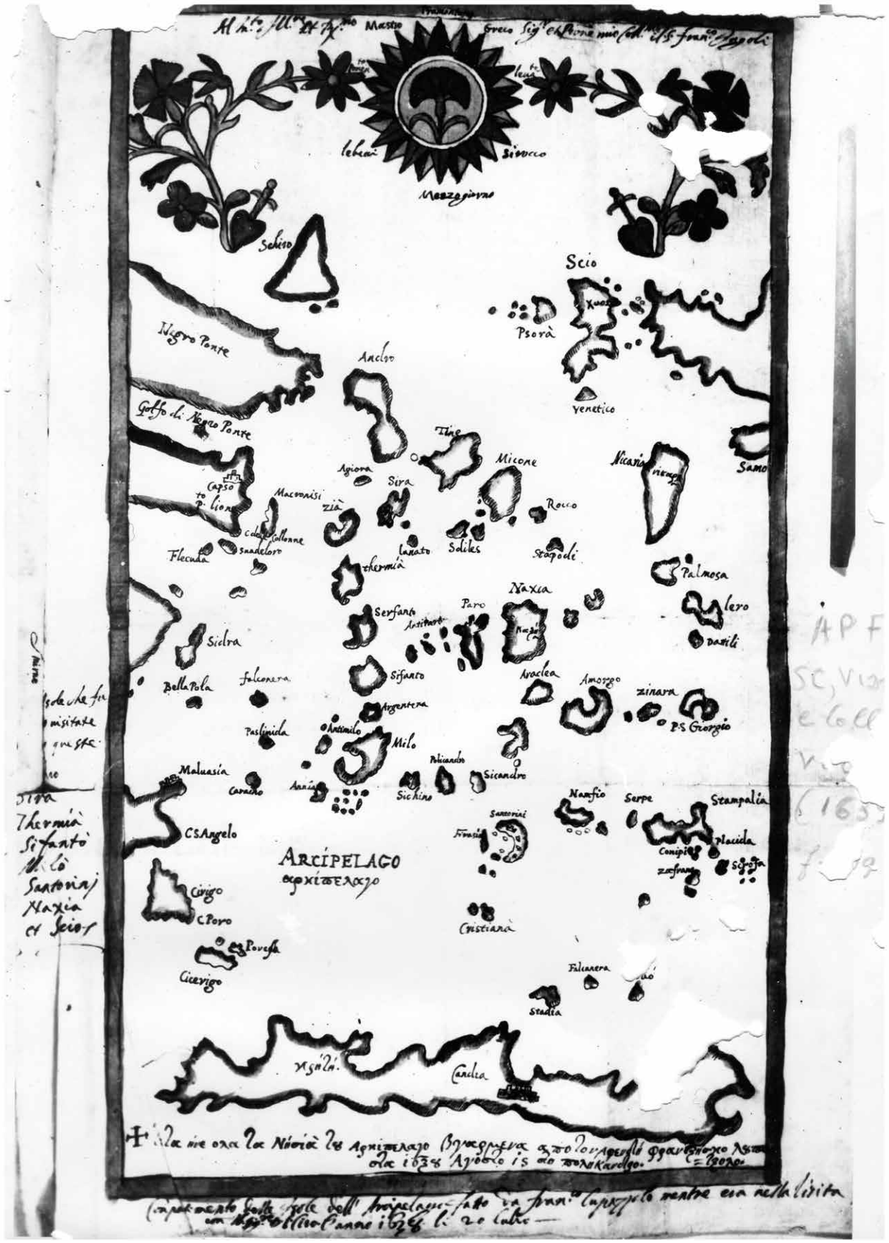
Οι δυνατότητες εμπλουτισμού με νέο υλικό ή επέκτασης σε άλλες χρονικές περιόδους είναι απεριόριστες, καθώς οι εις βάθος χαρτογραφήσεις αποτελούν ανοιχτές δυναμικές υποδομές. Ήδη προγραμματίζεται η ένταξη εξιστορήσεων και χρονικών συρράξεων στο Αιγαίο, οθωμανικών χαρτών και περιγραφών των νησιών (όπως του Οθωμανού ναυάρχου Piri Reis, 1525), υλικό για τον καθημερινό βίο από τα τοπικά αρχεία των νησιών, και περιγραφές γεωγράφων και περιηγητών του 17ου και 18ου αιώνα. Στόχος του 'Αρχιπελάγους' είναι ο βαθύς ψηφιακός χάρτης του Αιγαίου να λειτουργήσει ως παλίμψηστο της νεώτερης ιστορίας του Αιγαίου. Ένα ψηφιακό πολυμέσο που θα αναδεικνύει και θα τεκμηριώνει την ρευστότητα του διάσπαρτου νησιωτικού χώρου, την διαρκή διεκδίκησή του, την άνθηση της ναυτιλίας και των δικτύων επικοινωνίας, την κινητικότητα, τις πολλαπλές αλληλεπιδράσεις που συγκροτούν την φυσιογνωμία του αιγαιακού νησιωτισμού.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΤΟΛΙΑΣ
Διευθυντής Έρευνας Ινστιτούτου Ιστορικής Έρευνας
του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών

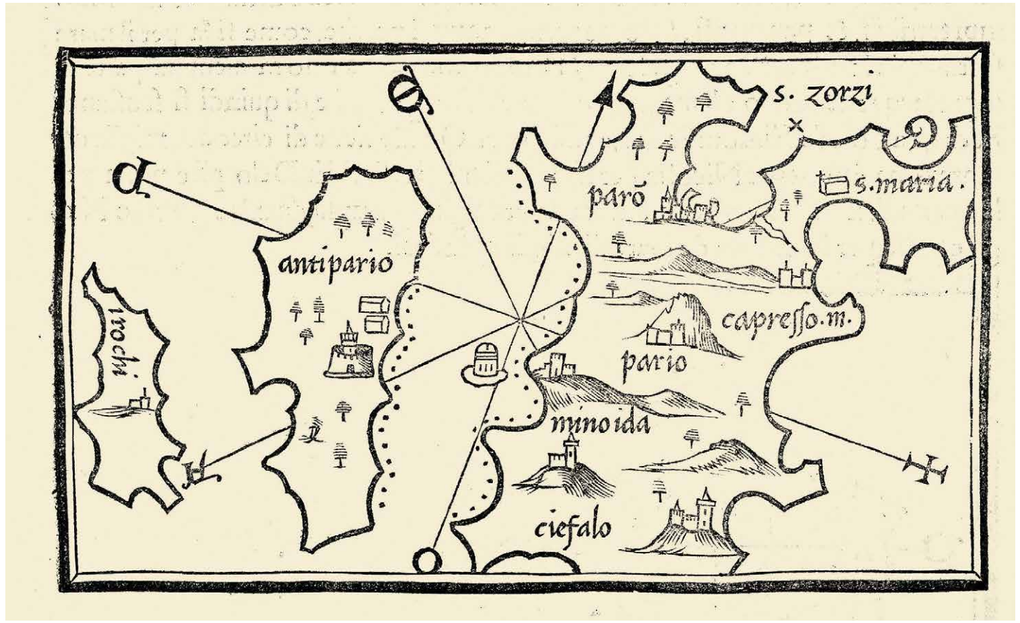
Archipelago. A deep digital mapping of the Aegean and Aegean islands in modern times

The 'Archipelago' project is a historical and digital deep mapping of the Aegean, and a tool for the organization and search of historical information on the Greek islands and their insularity in modern times. Created at the initiative of the Paros Environmental and Cultural Park and the Institute for Historical Research of the National Hellenic Research Foundation, it aims to survey

Francesco Lupazzolo, Χειρόγραφος χάρτης του Αιγαίου, Φολέγανδρος, 15 Αυγούστου 1638. Βατικανό, Archivio storico "De Propaganda Fide", Scritture riferite nei Congressi, Visite e Collegi (1622-1836), vol. 12.

Francesco Lupazzolo, manuscript map of part of the Aegean, Folegandros, 15 August 1638. Vatican City, Archivio storico "De Propaganda Fide", Scritture riferite nei Congressi, Visite e Collegi (1622-1836), vol. 12.

the complex historical landscape of the Aegean, highlighting the value and polyphony of the primary sources, which are history's most vivid testimonies.

Deep mapping has been characterized as the next decisive step in digital humanities. It proposes a methodology based on recent developments in the field of Geographic Information Systems (GIS) and the new digital 'spatialities' that have been devised. The 'Archipelago' project aims at an in-depth mapping of the Aegean islands through the exploitation of a wide range of primary historical data, quantitative, narrative or visual and even personal testimonies. It proposes an analytical multilevel historical mapping of the Aegean and the people living in it, combining positive, 'hard' spatial data (topographic, demographic, cadastral, administrative, etc.) with 'fluid' human perceptions and descriptions of landscapes and scenes, including even intimate experiences of the everyday.

The origin of the application is the historical material retrieved from Russian and Greek archives, concerning the Russian hegemony in the Aegean in the period 1770-1775, as well as Greek archival evidence on the society and economy of Paros. This material was integrated into a cohesive digital cartographic environment, on the basis of the places to which each document refers. These materials were supplemented by manuscript or printed descriptions and maps of the islands, from the 15th to the 17th century. In a first, pilot stage, the application includes transcriptions of the manuscript isolarii by the humanist Christoforo Buondelmonti (1420), the Venetian pilot Antonio Millo (1580), and Francesco Lupazzolo, an agent of the Catholic Propaganda in the Aegean (1638), as well as 500 maps from printed island atlases of the 16th and 17th centuries.

The next steps plan to include material offered by historical narratives of armed conflicts in the Aegean, Ottoman cartography and geography (such as Piri Reis' descriptions of 1525), material on daily life from local island archives, as well as descriptions of 17th and 18th geographers and travelers. The possibilities for enhancing the application with new material or expanding to other time periods are unlimited, as deep maps are open dynamic infrastructures.The 'Archipelago' project aims to act as a palimpsest of the Aegean insularity in modern times; a digital record of this scattered, constantly challenged and always reinvented intermediate space.

GEORGE TOLIAS
Research Director, Institute of Historical Research,
National Hellenic Research Foundation

Στις καταστατικές υποχρεώσεις του Πάρκου προβλέπεται η διοργάνωση αθλητικών εκδηλώσεων και γεγονότων καθώς και η ίδρυση και λειτουργία αθλητικών σχολών, είτε αυτόνομα από την ίδια την Εταιρεία ή και σε συνεργασία με άλλους φορείς.
Από το 2009 το Πάρκο διοργανώνει αθλητικές εκδηλώσεις κάθε χρόνο, σε συνεργασία με τοπικούς αθλητικούς φορείς, με κορυφαία το Τρίαθλο της Πάρου και το mini Aquathlon για παιδιά, αλλά και άλλες, όπως τουρνουά πόλο και βόλεϊ στην άμμο.
Από το 2017 το Πάρκο έγινε η μόνιμη έδρα του Ναυτικού Ομίλου Νάουσας ΝΑΪΑΣ, του παραχωρήθηκαν υπαίθριοι χώροι και χερσαίες εγκαταστάσειςκαι εξασφαλίστηκε η δωρεάν ηλεκτροδότηση και υδροδότησή του. Εκτός από τα μαθήματα ιστιοπλοΐας και κολύμβησης που προσφέρει, ο Όμιλος ασχολείται ενεργά με την ανάδειξη της ναυτικής παράδοσης και την προστασία του περιβάλλοντος. Ο Ναυτικός Όμιλος Ναϊάς αποτελεί έναν δυναμικό συνεργάτη του Πάρκου και έχει τύχει εξαιρετικής αποδοχής από την τοπική κοινωνία και την νεολαία.

Άθληση
Sports

One of the goals in the Park's mandate is to organize athletic events, as well as to establish and operate sports schools, either independently by the Company itself or in cooperation with other bodies.
Since 2009, the Park has been organizing sporting events every year, in partnership with local sports clubs, the most important one being the Paros Triathlon and the mini Aquathlon for children, but also others such as polo and beach volleyball tournaments.
Since 2017, the Park has become the base of the Naoussa Nautical Club NAIAS, for which the Park has provided outdoor space, on-site facilities, free electricity and water supply. In addition to the sailing and swimming lessons the Club offers, it is actively involved in promoting maritime tradition and protecting the environment. Naias Nautical Club is a dynamic partner of the Park and has been warmly embraced by the local community and youth.

Τρίαθλο Πάρου - Mini Aquathlon
Paros Triathlon - Mini Aquathlon

Το Τρίαθλο Πάρου ξεκίνησε το 2009 ως μια ευχάριστη και εύκολη εισαγωγή στον κόσμο του Τριάθλου, με τη συνεργασία πολλών Παριανών αθλητικών συλλόγων και την υποστήριξη του Δήμου και χορηγών. Σταδιακά εξελίχθηκε σε έναν σταθερό θεσμό στα αθλητικά δρώμενα της Πάρου με την συμμετοχή αθλητών από τα γύρω νησιά των Κυκλάδων, την υπόλοιπη Ελλάδα και το εξωτερικό.
Παραμένει μέχρι σήμερα ένα μικρό αλλά απαιτητικό Τρίαθλο, με κολύμβηση στον κόλπο του Άι-Γιάννη, τρέξιμο στα μονοπάτια του Πάρκου και ποδηλασία δρόμου στην ευρύτερη περιοχή, για αθλητές ηλικιών 13 ετών και άνω, που αγωνίζονται ατομικά, ή ομαδικά.
Από το 2014 καθιερώθηκε να προηγείται του Τριάθλου το Mini Park Aquathlon, ένα Δίαθλο που απευθύνεται στους μικρούς μας φίλους, σε παιδιά ηλικίας 5 έως 12 ετών, με κολύμβηση στον όρμο του Μοναστηριού και τρέξιμο στα μονοπάτια του Πάρκου.
Μια χαρούμενη αθλητική γιορτή με παλμό, χρώμα, φωνές και γέλια, που συγκεντρώνει στο Πάρκο πλήθος ανθρώπων διαφόρων ηλικιών, τους αθλητές, τους συνοδούς τους, τους θεατές, τους εθελοντές, τους διοργανωτές, τους χορηγούς, όπου επιβραβεύεται η διάκριση, μα πάνω απ' όλα η συμμετοχή.

The Paros Triathlon started in 2009 as a pleasant and easy introduction to the world of Triathlon, with the collaboration of many Parian sports clubs and the support of the Municipality and sponsors. It gradually evolved into an institution in the athletic scene of Paros, enhanced by the participation of athletes from the surrounding Cycladic islands, the rest of Greece and from abroad.
To this day it remains a small but demanding Triathlon, with swimming in the bay of Ai Yannis, running on the Park Trails and cycling in the wider area, for athletes 13 years of age or older, competing individually or in teams.
Since 2014, the Mini Park Aquathlon precedes the Triathlon, a Biathlon aimed at our young friends, children aged 5 to12 years, with swimming in the bay of Ai Yannis and running along the Park Trails.
A cheerful sporting celebration with zest, color, energy and laughter, bringing together a multitude of people of all age groups, athletes, their friends and families, spectators, volunteers, organizers, sponsors, in events where excellence is awarded, but above all, so is participation itself.

NAIAS Nautical Club of Naoussa, Paros
2 years sailing into the wind...

THE NAIAS MANAGEMENT BOARD

The NAIAS Nautical Club of Naoussa was founded in 2017 with the aim of developing marine and coastal sports, preserving and promoting maritime tradition and protecting the marine and coastal environment.

The Group is based on the Ai Yannis Peninsula in facilities provided by the Paros Park, a consistent partner, supporter and sponsor of all the Group's efforts, contributing greatly to the development of NAIAS.

The need for a nautical club in Naoussa has led to the wide support of our work by the local community, organizations, companies and professionals. Moreover, it cannot be overlooked that the founding of the Club coincided with the first year of Kapetaneika, a gathering of traditional wooden vessels from all over Greece in the bay of Naoussa, in honor of architect Kostas Gouzelis, which awakened our love for the sea and seafaring.

Two years later, NAIAS is featuring learning groups for sailing, summer swimming, winter open-sea swimming, is organizing children's art workshops, is constructing a traditional wooden vessel with sails (trechandiri), and is actively working on the cleaning and protection of Naoussa Bay.

What we have primarily achieved is bringing so many people, young and old, close to the sea and its delights.

We opened sails,
we dived deep…
and we are still traveling…

Ναυτικός Όμιλος Νάουσας Πάρου *ΝΑΪΑΣ*
2 χρόνια ταξιδεύοντας στα όρτσα...

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΝΑΪΑΣ

Βροχή έπεσαν οι ιδέες για τους σκοπούς και τις δράσεις που θα μπορούσε να έχει ο νέος Ναυτικός Όμιλος Νάουσας Πάρου ΝΑΪΑΣ, στην ιδρυτική συνέλευση το 2017, για την ανάπτυξη της ιστιοπλοΐας και κάθε είδους θαλάσσιου και παράκτιου αθλήματος, την ανάδειξη και διατήρηση της ναυτικής παράδοσης, την προστασία του θαλάσσιου και παράκτιου περιβάλλοντος. Ως έδρα του επιλέχθηκε η χερσόνησος του Άι-Γιάννη του Δέτη, με την διοίκηση του Πάρκου έτοιμη να παραχωρήσει χώρους για την λειτουργία του Ομίλου και οικονομική ενίσχυση. Και έτσι έγινε αφού το Δ.Σ. του Πάρκου στάθηκε 2 χρόνια τώρα σταθερός συνεργάτης, υποστηρικτής και χορηγός σε όλες τις προσπάθειες του Ομίλου συμβάλλοντας τα μέγιστα στην ανάπτυξη του ΝΑΪΑΣ.

Οι ιδέες που διαδέχονταν η μία την άλλη άρχισαν να υλοποιούνται, η τοπική κοινωνία ανταποκρινόταν θετικά, χορηγοί εμφανίστηκαν όχι ως δια μαγείας αλλα ως αναγνώριση της προσπάθειάς μας.

Δύο χρόνια μετά, στον Όμιλο λειτουργούν τμήματα ιστιοπλοΐας με συμμετοχή 30 - 40 αθλητών όλο το χρόνο, θερινά τμήματα κολύμβησης με πάνω από 120 συμμετέχοντες, χειμερινό τμήμα κολύμβησης ανοιχτής θάλασσας. Οι αθλητές, τόσο της ιστιοπλοΐας όσο και της κολύμβησης, έχουν πάρει μέρος και διακριθεί σε τοπικά, περιφερειακά και πανελλήνια πρωταθλήματα, ενώ ο ΝΑΪΑΣ έχει διοργανώσει, για 2 χρονιές, με απόλυτη επιτυχία, Κολυμβητικούς Αγώνες με την συμμετοχή αθλητών από όλη την Πάρο.

Παράλληλα με τα αθλητικά τμήματα, ο Όμιλος έχει επιδείξει μια αξιοπρόσεκτη παρουσία στους τομείς της Ναυτικής Παράδοσης και του Περιβάλλοντος.

Το τμήμα Ναυτικής Παράδοσης έχει εκδώσει φυλλάδια με την τοπική ιστορία, έχει οργανώσει εκπαιδευτικά εργαστήρια για την κατασκευή της "Καράβας", ενός παραδοσιακού παιδικού παιχνιδιού, με την συμμετοχή των σχολείων της Πάρου. Επίσης λειτουργεί εργαστήριο παραδοσιακής ναυπηγικής, με τη βοήθεια του καραβομαραγκού Πέτρου Αλιπράντη, με στόχο την κατασκευή ενός ξύλινου πανάδικου τρεχαντήριου έως τον Σεπτέμβριο του 2020, που θα χρησιμοποιηθεί και για τις εκπαιδευτικές ανάγκες αθλητών και μελών.

Το τμήμα Περιβάλλοντος έχει να επιδείξει δράσεις όπως ο καθαρισμός των λιμανιών της Νάουσας, η συνεργασία με το πανεπιστήμιο Αιγαίου για τη μελέτη και την προστασία των ολοθούριων στον κόλπο της Νάουσας, η συμμετοχή στα προγράμματα φυτεύσεων που οργανώνονται από το Πάρκο και η εκστρατεία για την μείωση των πλαστικών μιας χρήσης.

Το τμήμα Κοινωνικών Εκδηλώσεων του Ομίλου, σε συνεργασία με άλλους φορείς, βοηθά στη διοργάνωση των "θαλασσινών" πανηγυριών στον κόλπο της Νάουσας δίνοντας ξεχωριστή δυναμική στον Όμιλο.

Το τμήμα Εξοπλισμού και Εγκαταστάσεων ανακατασκεύασε, με προσωπική εργασία μελών του και την συγκινητική βοήθεια χορηγών, το κτίσμα που παραχωρήθηκε από το Πάρκο στην παραλία του Καθολικού, που αποτελεί την χερσαία βάση του Ομίλου. Τον Νοέμβριο του 2018 κατέθεσε από κοινού με τον ΑΜΕΣ Νηρέας στον Δήμο Πάρου, πρόταση για την δημιουργία αθλητικού κέντρου (με κλειστό κολυμβητήριο) στο Αγροκήπιο της Νάουσας.

Κάνοντας τον διετή απολογισμό, τέσσερις ίσως είναι οι βασικοί παράγοντες της πορείας του Ομίλου.

Πρώτος είναι η "μοίρα", που το' φερε να συμπέσει η ίδρυσή του με τα πρώτα Καπετανέϊκα, τον ναυτικό αγώνα επίδειξης ξύλινων σκαριών προς τιμήν του Κώστα Γουζέλη, που ξύπνησε κρυμμένους πόθους για τη θάλασσα και τη ναυτοσύνη.

Δεύτερος, η ανάγκη της Νάουσας για έναν ναυτικό όμιλο, με αποτέλεσμα την άμεση αποδοχή και την στήριξη του έργου του ΝΑΪΑΣ από την τοπική κοινωνία.

Τρίτος, η στήριξη από φορείς και εταιρείες με σημαντικότερο το Πάρκο Πάρου, αλλά και από επαγγελματίες του νησιού.

Τέταρτος, η προσήλωση όσων ασχολούνται με τον Όμιλο και θέλουν το εγχείρημα αυτό να πετύχει, αφιερώνοντας αμέτρητες ώρες.

Και αν κάτι μένει μετά από αυτά τα δύο χρόνια

- Είναι η χαρά των παιδιών που συμμετέχουν στις δράσεις του Ομίλου,
- Είναι το δέσιμο των ανθρώπων της οικογένειας του ΝΑΪΑΣ,
- Είναι αξίες όπως συνεργασία, συμμετοχικότητα, προσφορά και αλληλοσεβασμός, που για ακόμα μια φορά αναδύθηκαν στα νερά του κόλπου της Νάουσας.

Τέλος, μένει, κακά τα ψέματα, μια αίσθηση υπερηφάνειας...

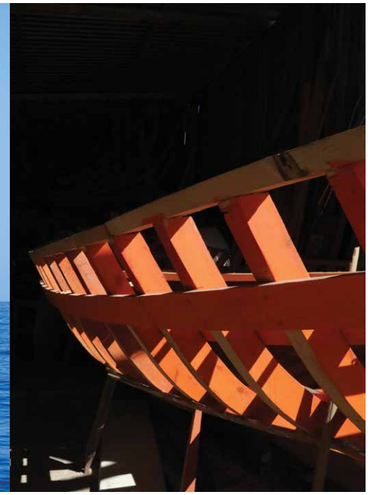
Στόχος πλέον... η διάρκεια.

Ανοίξαμε πανιά,
βουτήξαμε βαθιά….
και ακόμα ταξιδεύουμε..

Με το βλέμμα στο μέλλον
Looking to the future

Επίτευγμα της Διοίκησης του Πάρκου είναι και οι πολλές δράσεις που αφορούν στα παιδιά της Πάρου, στα οποία ανήκει σήμερα αλλά και πρέπει να διαφυλαχτεί για αύριο, η χερσόνησος του Άι-Γιάννη Δέτη.
Εκατοντάδες μαθητές και μαθήτριες κάθε χρόνο περιηγούνται στη χερσόνησο, συμμετέχουν σε φυτεύσεις, μαθαίνουν βιωματικά την παριανή χλωρίδα, γνωρίζουν στην έκθεση των Ρώσικων χαρτών την ελάχιστα γνωστή συμμετοχή της Πάρου στα Ορλωφικά, εκπαιδεύονται στην ιστιοπλοΐα και στην κολύμβηση με τον Ναυτικό Όμιλο Ναϊάς, απολαμβάνουν παιδικές ταινίες με ελεύθερη είσοδο, κάθε εβδομάδα του χειμώνα στον αναμορφωμένο και εξοπλισμένο από το Πάρκο πολυχώρο του Δημοτικού Σχολείου Νάουσας και το καλοκαίρι στο Σινέ Έναστρον.
Ιδιαίτερες ευχαριστίες οφείλουμε στους διευθυντές και τους εκπαιδευτικούς όλων των σχολείων της Πάρου για την εποικοδομητική συνεργασία όλα αυτά τα χρόνια.

A major achievement of the Park Administration relates to the numerous activities implemented for the children of Paros, the real owners of the Ai Yannis Detis peninsula, which ought to be preserved for future generations.
Every year, hundreds of pupils tour the peninsula, take part in plantations, experience the Parian flora first-hand, learn about the little-known Parian involvement in the "Orlov events" through the Russian cartography exhibition, and receive training in sailing and swimming by the Nautical Group NAIAS. They also enjoy children's films for free, in the winter-time at the multi-purpose hall at Naoussa Elementary School, renovated and equipped by the Park, and during summer at the open air cinema "Enastron".
Special thanks are due to the principals and teachers of all Paros schools for their constructive cooperation over the years.

Το Πάρκο ανοιχτό σχολείο

Τα τελευταία δέκα χρόνια εκατοντάδες μαθητές των σχολείων της Πάρου είχαν την τύχη να επωφεληθούν ποικιλοτρόπως από όσα προσφέρει ο μαγικός χώρος της χερσονήσου του Περιβαλλοντικού και Πολιτιστικού Πάρκου Άι-Γιάννης Δέτης.

Στον φιλόξενο και ασφαλή χώρο του πραγματοποιούνται ημερήσιες ψυχαγωγικές και εκπαιδευτικές επισκέψεις, που κατά τη διάρκεια τους, και σε συνεργασία με τον σύλλογο Φίλων του Πάρκου και το Πάρκο, καλλιεργούνται αξίες όπως αυτή του εθελοντισμού και της αλληλεγγύης. Στους περιπάτους στα χαραγμένα μονοπάτια αναπτύσσονται δεξιότητες προσανατολισμού και παρατήρησης και προωθείται η αγάπη για την φυσική άσκηση και την πεζοπορία. Ακόμη περισσότερο οι μαθητές και οι μαθήτριες γνωρίζουν την χλωρίδα του τόπου τους. Το μωβ του μανδραγόρα, του λούπινου και της προβάτσας, το κίτρινο του αμάραντου, το ροζ του κυκλάμινου, το πράσινο του χοιροβοσκού και της γαλατσίδας. Διαβάζουν με τα μάτια και το στόμα στο φυσικό τους περιβάλλον το λαϊκό όνομα ντόπιων φυτών, αγγίζοντάς τα και μυρίζοντάς τα. Άλλες φορές συνεργάζονται στο φύτεμα και στο πότισμα φυτών, συμμετέχοντας βιωματικά στην προσπάθεια διατήρησής τους. Η προσπάθεια αυτή απλώθηκε και μέσα στα σχολεία, όπου δημιουργήθηκαν από τους μαθητές και τις μαθήτριες μικρά φυτώρια χαρουπιάς στις τάξεις, με σκοπό την μεταφύτευση τους στο Πάρκο αλλά και στα σπίτια τους ή στα σχολεία. Περιδιαβαίνοντας στο Πάρκο, μαζί με το περιβάλλον, οι μαθητές και οι μαθήτριες ανακαλύπτουν στοιχεία του Ελληνικού πολιτισμού και της ιστορίας μας.

Εδώ στο αμφιθέατρο «Αρχίλοχος», θέατρο που ως χώρος προσομοιάζει στα αρχαία αμφιθέατρα, τα παιδιά έρχονται σε επαφή με το αρχαίο θέατρο, την αρχιτεκτονική του και τη φιλοσοφία του. Σημαντική στιγμή, όταν δόθηκε η ευκαιρία στους μαθητές και τις μαθήτριες όλων των Δημοτικών Σχολείων Πάρου και Αντιπάρου, με την υποστήριξη του Πάρκου, να παρακολουθήσουν κατάλληλη για την ηλικία τους παράσταση με το έργο του Αριστοφάνη «Νεφέλες».

Στα κελιά του Άι-Γιάννη του Δέτη, όπου εκτίθενται μόνιμα Ρωσικοί και άλλοι χάρτες της εποχής της Ρωσικής κυριαρχίας στο Αρχιπέλαγος του Αιγαίου, ξεκινά ένα ταξίδι στον χώρο και στον χρόνο. Μέσα από τους χάρτες των ναυτικών ημερολογίων των Ρώσων ναυάρχων οι μικροί επισκέπτες σαλπάρουν, μαζί με τον Ρωσικό στόλο, από τη Βόρεια Θάλασσα, περνούν το Γιβραλτάρ για να δέσουν στον κόλπο της Νάουσας. Με την περιήγηση στους χάρτες γνωρίζουν πολύ πιο άμεσα μια σύντομη, τόσο σημαντική αλλά και τόσο άγνωστη σελίδα της ιστορίας του νησιού αλλά και της Ελλάδας κατά τη διάρκεια των Ορλωφικών (1770-75). Τότε που η Νάουσα της Πάρου ήταν το ορμητήριο των Ρώσων σε όλη τη Μεσόγειο.

Σε όλα τα παραπάνω θετικά που αποκομίζουν οι μικροί κάτοικοι της Πάρου από το Περιβαλλοντικό και Πολιτιστικό Πάρκο Πάρου, υπάρχει και κάτι πολύ σημαντικό που δε φαίνεται άμεσα, αλλά ευελπιστούμε να φέρει καρπούς στο μέλλον. Μαθαίνουν να αγαπούν τον τόπο που ζουν, την Πάρο. Μαθαίνουν να σέβονται την φύση και την Ιστορία της. Μαθαίνουν να την προστατεύουν.

ΠΑΛΑΣΙΑ ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ | Εκπαιδευτικός

Lessons at an open air school

In the last decade, hundreds of pupils from Paros' schools have benefited in a variety of ways from the magical space of the Environmental and Cultural Park of Ai Yannis Detis.

In its hospitable and safe environment, many daily recreational and educational visits are organized, during which, values such as volunteering and solidarity are fostered. The walks along the marked paths develop orientation and observation skills and promote a taste for physical activity and for hiking.

In collaboration with the Paros Park Friends' Association, school pupils have created small carob nurseries in their classrooms, intending to transplant them in the Park, in their homes and schools, in a collective effort to regenerate native flora.

At the "Archilochos" amphitheater, a space resembling an ancient amphitheater, pupils engage with ancient Greek drama.

At the exhibition of Russian cartography, they travel from the North Sea to the Gulf of Naoussa through maps found in sailors' logbooks, discovering an important but unknown page of Paros' history, the 'Orlov events'.

But what is more important, and maybe less obvious, is that young people learn to love Paros in the Park. They learn to respect the nature and history of their homeland. They learn to protect it.

PALASSIA GEORGIADOU | Teacher - Educator

Το Πάρκο πάει... σχολείο

Στην καρδιά των Κυκλάδων, εδώ στη μικρή κουκίδα του χάρτη, στη Νάουσα της Πάρου, συμβαίνουν σπουδαία γεγονότα και επιτυγχάνονται μεγάλοι στόχοι.

Η άριστη συνεργασία του Περιβαλλοντικού και Πολιτιστικού Πάρκου με το Δημοτικό Σχολείο Νάουσας Πάρου και το Σύλλογο Γονέων και Κηδεμόνων του σχολείου είχε σαν αποτέλεσμα την αναβάθμιση της αίθουσας εκδηλώσεων του σχολείου σε θεατρική αίθουσα επαγγελματικών προδιαγραφών, η οποία έρχεται να ικανοποιήσει τις ανάγκες τόσο του σχολείου όσο και της τοπικής κοινωνίας, προσφέροντας σε όλους πολύπλευρο εμπλουτισμό.

Η δημιουργία και η λειτουργία της αίθουσας κινηματογραφικών προβολών δεν είναι απλά και μόνο μια καινοτομία για τον τόπο μας. Δεν είναι μόνο που για πρώτη φορά υπάρχει μια σύγχρονη κινηματογραφική αίθουσα υψηλού επιπέδου στην Νάουσα της Πάρου. Η αίθουσα αυτή μπορεί να καλύψει ένα μεγάλο πολιτιστικό κενό στον τόπο μας. Τόσο οι προβολές κινηματογραφικών ταινιών όσο κι η πολύπλευρη αξιοποίηση του χώρου για πολιτιστικές εκδηλώσεις μπορεί να αποτελέσει το αντιστάθμισμα αφενός της μαζικής κουλτούρας που προωθεί η τηλεόραση και τα κάθε είδους ηλεκτρονικά ερεθίσματα στα οποία συνηθίζουν να εκτίθενται τα παιδιά σήμερα και αφετέρου αντιστάθμισμα της τουριστικής μονοκαλλιέργειας, που έχει γίνει καθεστώς στο νησί και από την οποία προέρχονται εξίσου μονόπλευρα ερεθίσματα.

Είναι πολύ σημαντικό τα παιδιά μας να μπορούν να ταξιδέψουν στον κόσμο αποκτώντας γνώσεις και καλλιεργώντας την ευαισθησία τους, γνωρίζοντας μέσα από τις ταινίες άλλες ζωές, διαφορετικούς ανθρώπους, ξεπερνώντας στερεότυπα και πλαταίνοντας τους ορίζοντές τους. Η τέχνη ανοίγει φτερά στους ανθρώπους και στα παιδιά πολύ περισσότερο, για να πετάξουν με τη φαντασία τους και να πιστέψουν ότι κάποια μέρα ίσως κατορθώσουν να πετάξουν και με τις δικές τους δυνάμεις.

Είναι εξίσου σημαντική, γατί ο χώρος αυτός λειτουργεί ως ένας τόπος συνεύρεσης, ένα εβδομαδιαίο ραντεβού των παιδιών για να περάσουν όμορφα μέσα από μια οργανωμένη συλλογική εμπειρία. Πόσο σημαντικό είναι τα παιδιά να βρίσκονται και να περνούν ποιοτικό χρόνο μαζί! Πόσο σημαντικό είναι να μην μένουν μόνα μέσα στον εικονικό κόσμο της ηλεκτρονικής επικοινωνίας και της διασκέδασης! Πόσο σημαντικό είναι να συνδέσουν τις όμορφες στιγμές τους με την ομάδα! Πόσο σημαντικό είναι να βλέπουν, να νιώθουν, να σκέφτονται κι έπειτα ενδεχομένως να συζητούν για όλα αυτά που παρακολούθησαν! Πόσο σημαντικό είναι να περιμένουν το επόμενο κινηματογραφικό ραντεβού! Και είναι μια δραστηριότητα αυτή που μπορεί να λειτουργήσει ως σπόρος, που θα βρει γόνιμο έδαφος να μεγαλώσει και να μετατραπεί σε μια συνήθεια που θα έχουν τα παιδιά και μεγαλώνοντας. Όλοι γνωρίζουμε άλλωστε ότι η πιο ισχυρή δύναμη στη ζωή είναι η συνήθεια και αν δεν μπορούμε να αποκόψουμε τα παιδιά από τις κακές συνήθειές τους (κινητό, videogames, τηλεόραση), ας τους προσφέρουμε τουλάχιστον εναλλακτικές λύσεις, άλλες συνήθειες που μπορούν να λειτουργήσουν στη ζωή τους εξισορροπητικά.

Να λοιπόν που μια ομάδα ανθρώπων, οι οποίοι μπορούν να συνεργάζονται, είναι δυνατόν να πετύχει σπουδαία πράγματα. Ας συνεχίσουμε την προσπάθεια, αφού η αίθουσα αυτή και η φροντίδα της είναι αναμφισβήτητα ζωτικής σημασίας για το σχολείο, την κοινότητα της Νάουσας και το νησί μας. Ας την περιβάλλουμε με το ενδιαφέρον και τη σοβαρότητα που της αρμόζει. Ας την περιβάλλουμε με την έγνοια και τη σοβαρότητα που αρμόζει στα ίδια μας τα παιδιά!

Ίσως αυτό να είχε στο μυαλό της η Πρόεδρος του Δ.Σ. του Πάρκου, η κυρία Ελισάβετ Παπαζώη, όταν το 2017 ανέλαβε το κόστος της ακουστικής αναβάθμισης και διαμόρφωσης του Πολυχώρου, εξασφάλισε την εγκατάσταση συστήματος προβολής και οθόνης και στη συνέχεια κάλυψε τη δαπάνη των δικαιωμάτων των ταινιών και την τεχνική υποστήριξη των προβολών, προκειμένου να υπάρχει ελεύθερη είσοδος για όλους τους μαθητές της Πάρου.

Ίσως αυτό να είχε στο μυαλό της και η μεγάλη κυρία των γραμμάτων μας, η Άλκη Ζέη, όταν μας προέτρεπε σε ένα από τα βιβλία της να ζητάμε το ακατόρθωτο!

ΒΗΣΣΑΡΙΩΝ ΠΑΠΑΣ
Διευθυντής του Δημοτικού Σχολείου Νάουσας

The Park goes to school

The collaboration of the Environmental and Cultural Park with the Elementary School of Naoussa and the Parents' Association started with the renovation and upgrading of the school's multi-purpose hall to a theater hall of professional standard, thus meeting an essential need for both the school and the local community.

The next step was the provision of movie projection equipment by the Park, an initiative that filled a big cultural gap in our area.

The use of our multi-purpose hall for film screenings and other cultural events can help counterbalance the mass culture of television and internet to which our children are exposed. It can also promote an alternative for our small community, to the "monoculture of tourism" with which the island is inundated.

The regular film events at our renovated Hall may be a seed that will hopefully find fertile ground and create habits that children will cherish even when they grow up. Habits are arguably a strong force in life, and, if we can't get rid of our children's bad habits (mobile phones, videogames, television), the least we can do is offer them alternatives, that may work as a balancing factor in their lives.

VISSARION PAPAS
The Naoussa Elementary School Principal

Μια άριστη συνεργασία

Η αγάπη για τον πολιτισμό ήταν το έναυσμα, η αίθουσα πολιτιστικών εκδηλώσεων του δημοτικού σχολείου Νάουσας ο τόπος, και οι μικροί μαθητές το κίνητρο, που οδήγησαν σε στενή συνεργασία τη Διεύθυνση και τον Σύλλογο Γονέων και Κηδεμόνων του σχολείου και το Πάρκο Πάρου. Στην αίθουσα πολιτιστικών εκδηλώσεων του δημοτικού σχολείου Νάουσας είχε ήδη φιλοξενηθεί τον Σεπτέμβριο του 2016 το Συμπόσιο για τη Ρωσική παρουσία στο Αιγαίο, στο πλαίσιο του έτους Φιλίας Ελλάδας-Ρωσίας, που διοργάνωσε το Πάρκο Πάρου. Εκεί διαπιστώθηκαν οι δυνατότητες αλλά και οι σοβαρές ελλείψεις του Πολυχώρου και το Πάρκο αποφάσισε να συνδράμει πολλαπλώς στην αναβάθμιση του, πρωτοβουλία που η σχολική κοινότητα επικρότησε και καλωσόρισε.

Αξιόλογος, ιδανικός και κατάλληλος για εκπαιδευτικά προγράμματα αλλά και φιλοξενία εκδηλώσεων πολιτισμού συλλόγων και φορέων, ο Πολυχώρος του σχολείου, από τους λιγοστούς που διαθέτει η Πάρος, είχε ανάγκη εσωτερικών διαρρυθμίσεων, τεχνικών βελτιώσεων και κατάλληλου εξοπλισμού.

Με την τεχνική υποστήριξη και χορηγία του Πάρκου, ο Σύλλογος Γονέων και Κηδεμόνων ανέλαβε την ακουστική αναβάθμιση και διαμόρφωση της αίθουσας πολιτιστικών εκδηλώσεων και στη συνέχεια την εγκατάσταση συστήματος προβολής και οθόνης. Ήδη τον Οκτώβριο του 2017 ο Πολυχώρος φιλοξένησε με επιτυχία μεγάλο αριθμό θεατρικών παραστάσεων της Συνάντησης Ερασιτεχνικών Θιάσων του Αιγαίου που για πρώτη φορά έγινε στην Πάρο.

Το 2018 ξεκίνησε και η προβολή παιδικών ταινιών κάθε Σάββατο με ελεύθερη είσοδο για όλους τους μαθητές της Πάρου που συνεχίζεται μέχρι σήμερα. Η επιλογή των ταινιών γίνεται από την Διεύθυνση του σχολείου, η δαπάνη των δικαιωμάτων προβολής των ταινιών καλύπτεται από τη Δημοτική Πάρκο Πάρου Α.Ε. και η τεχνική υποστήριξη από το Σύλλογο γονέων και κηδεμόνων.

Μια όμορφη συνεργασία που ελπίζουμε να συνεχιστεί και τα επόμενα χρόνια με πολλές νέες κοινές πρωτοβουλίες.

ΛΟΥΚΑΣ ΣΚΙΑΔΑΣ | Πρόεδρος Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων Δημοτικού Σχολείου Νάουσας

An excellent collaboration

Fuelled by the love of culture, hosted in the multi-purpose Hall in the Naoussa Elementary School and dedicated to the young pupils of Paros, a fruitful collaboration began between the Paros Park and the School's Board and Parents' Association.

In September 2016, the School's multi-purpose Hall hosted the Symposium on Russian Presence in the Aegean, as part of the Greece-Russia Friendship Year, organized by Paros Park. Our venue was among the few indoor spaces where such events can be hosted, even if that spelled an obvious need for refurbishment. So, the Paros Park provided us with the funds and technical support to renovate the interior, improve the acoustics of the hall and install a projection and display system.

In October 2017, our renovated venue successfully hosted a large number of theatrical performances during the 29th Meeting of the Amateur Theatre Companies of the Aegean, held in Paros for the first time.

In 2018, we started screening children's films with free admission for all pupils of Paros, again sponsored by the Park, and we will continue to do so this year.

This is a fruitful collaboration that we trust will continue in the future with many new joint initiatives.

LOUCAS SKIADAS | Director of the Parents' Association Naoussa Elementary School

ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ
SUSTAINABILITY AND SOCIAL CONTRIBUTION

Η «Πάρκο Πάρου Δημοτική Α.Ε.» ιδρύθηκε το 2009 ως Ανώνυμη Εταιρεία με μοναδικό μέτοχο το Δήμο Πάρου και έκτοτε έχει θετικούς ετήσιους Ισολογισμούς και εκπληρώνει εμπρόθεσμα το σύνολο των υποχρεώσεών της. Η Δημοτική Α.Ε. δεν επιδοτείται για τη λειτουργία της και τις δράσεις της από τον Δήμο ή το Κεντρικό Κράτος, ούτε χρηματοδοτείται για τα σημαντικά έργα και τις υποδομές πολιτισμού και περιβάλλοντος που έχει δημιουργήσει από το 2009 έως σήμερα.

Βασικός καταστατικός της σκοπός είναι η προστασία και ήπια αξιοποίηση της χερσονήσου του Άι-Γιάννη Δέτη, έκτασης 800 στρεμμάτων ιδιοκτησίας του Δήμου Πάρου, και η μετατροπή της σε εναλλακτικό τουριστικό προορισμό Πολιτισμού, Οικολογίας, Αναψυχής και Άθλησης.

Από τους 16 περιγραφόμενους στόχους στο καταστατικό της Δημοτικής Α.Ε., δύο αφορούν την επιχειρηματική της δραστηριότητα (λειτουργία καφέ-στιατορίου και οργανωμένης παραλίας) και οι υπόλοιποι αφορούν σε έργα και δράσεις κοινωφελούς χαρακτήρα πολιτισμού και περιβάλλοντος.

Άμεσα από το 2009 λειτούργησαν το εστιατόριο και η οργανωμένη παραλία μετά από αισθητική και ποιοτική αναμόρφωση τους με χρηματοδότηση από το μετοχικό κεφάλαιο που συνεισέφερε ο Δήμος, ενώ ο εξοπλισμός τους καλύφθηκε από δάνειο της εταιρείας, που εξυπηρετείται κανονικά. Έκτοτε εστιατόριο και παραλία υποδέχονται πολυάριθμους επισκέπτες, εξασφαλίζοντας τα έσοδα για την υποστήριξη του κοινωφελούς έργου της εταιρείας.

Εκτός από τις ετήσιες συντηρήσεις υποδομών και εξοπλισμού, τα έσοδα από το εστιατόριο και την παραλία, επενδύονται στην δημιουργία μικρών έργων, όπως το δίκτυο μονοπατιών, ο χώρος προβολών, τα αντιδιαβρωτικά έργα, ο μικρός Βοτανικός κήπος, η Ψηφιακή Βιβλιοθήκη κ.α., που υλοποιούνται με χορηγική συγχρηματοδότηση.

Από ίδιους πόρους και με τη στήριξη εθελοντών καλύπτονται και οι οργανωτικές δαπάνες του Φεστιβάλ και των εκδηλώσεων άθλησης και οικολογίας και γίνεται ο καθαρισμός του δικτύου μονοπατιών και των πολλών ελεύθερων παραλιών.

Τα έσοδα της Δημοτικής Α.Ε. αυξήθηκαν τα τελευταία χρόνια από την αποδοτικότερη λειτουργία της οργανωμένης παραλίας, την οργάνωση κοινωνικών εκδηλώσεων αλλά και από την παραχώρηση της λειτουργίας του καφέ-εστιατορίου μετά από δημόσιο ανοιχτό διαγωνισμό σε ιδιωτική εταιρεία. Αυτό επέτρεψε στο Πάρκο να στηρίξει κοινωφελείς δράσεις άλλων φορέων, όπως την αναμόρφωση και τον εξοπλισμό του Πολυχώρου στο Δημοτικό Σχολείο Νάουσας για τη φιλοξενία εκπαιδευτικών προγραμμάτων και πολιτιστικών εκδηλώσεων, την εγκατάσταση στο Πάρκο του Ναυτικού ομίλου Ναϊάς, που οργανώνει αθλητικές, πολιτιστικές και περιβαλλοντικές δράσεις σε όλη τη διάρκεια του χρόνου.

Η επιχειρηματική πολιτική που το Δ.Σ. της Εταιρείας εφαρμόζει προκειμένου να εξασφαλίσει έσοδα για τις υποδομές και τις δράσεις πολιτισμού και οικολογίας που πραγματοποιεί συνίσταται στην μέγιστη δυνατή μείωση των λειτουργικών δαπανών, στην αξιοποίηση των πολλών εθελοντικών προσφορών και στην εξασφάλιση χορηγιών.

Η Εταιρεία έχει περιορίσει τις λειτουργικές δαπάνες της με την εποχιακή πρόσληψη εργαζομένων για την διαχείριση του εστιατορίου και της παραλίας, καλύπτει με εξωτερικούς συνεργάτες τις εξειδικευμένες υπηρεσίες (λογιστικά, προβολή Φεστιβάλ), ενώ σημαντικό είναι και το προσφερόμενο χωρίς αμοιβή έργο από μέλη του Δ.Σ..

Πολλές υπηρεσίες αποτελούν δωρεάν προσφορά επιστημόνων, επαγγελματιών και επιχειρήσεων ενώ ένα ευρύ δίκτυο εθελοντών στηρίζει όλες τις εκδηλώσεις του Πάρκου.

Τα προβλεπόμενα από το καταστατικό μας έργα πολιτισμού, το Θέατρο Αρχίλοχος, ο χώρος προβολών Σινέ Έναστρον, η Μόνιμη Έκθεση για τα Ορλωφικά, έχουν πραγματοποιηθεί με χορηγίες των Α. Γ. Λεβέντη, Μποδοσάκη, Σταύρος Νιάρχος, επιχειρήσεων όπως η Blue Star και με δωρεές ιδιωτών. Κάποια από τα έργα περιβάλλοντος όπως τα μονοπάτια, ο φωτισμός με αυτόνομα φωτοβολταϊκά φωτιστικά, οι φυτεύσεις, τα αντιδιαβρωτικά έργα, ο βοτανικός κήπος θα παραμείνουν σταθερά συνεχιζόμενα.

Η Δημοτική Α.Ε. Πάρκο Πάρου είναι υποδειγματική ως προς την ανεξαρτησία και τη διαφάνειά της, ελεγχόμενη διπλά και ως Δημόσιος φορέας από το Ελεγκτικό Συνέδριο και ως Ανώνυμη Εταιρεία από ανεξάρτητους λογιστές, και έχει φέρει σε πέρας όλες τις καταστατικές της υποχρεώσεις, χωρίς να επιβαρύνει τον Δήμο ή το κράτος.

Αυτό την καθιστά μια υγιή και βιώσιμη Δημοτική Επιχείρηση, μια από τις πλέον επιτυχημένες Δημοτικές Επιχειρήσεις της χώρας.

The Paros Park Municipal S.A. was founded in 2009 as a Limited Company with the Municipality of Paros as the single shareholder, having ever since a positive balance yearly. The Municipal S.A. does not receive grants by the Municipality or the State nor is it funded for the important works and infrastructures, cultural and environmental, which it has set in place from 2009 to the present.

Its basic statutory aim is the preservation and mild development of the Ai Yannis Detis peninsula, an area of 80 hectares, property of the Municipality of Paros, and its conversion into an alternative tourist destination of Culture, Ecology, Recreation and Sports.

The restaurant and organized beach facilities went into operation immediately as of 2009, and the revenue secured since goes to support the company's works in the service of the public interest.

Many services are offered gratis by scientists, professionals and businesses while a wide network of volunteers frames all of the Park's activities.

The culture projects mandated such as the Archilochos Theater, Cine Enastron and the permanent Exhibition on the Orlov events, have been realized by means of grants by the A. G. Leventis, Bodossaki and Stavros Niarchos Foundations, businesses such as Blue Star and private donations.

The revenue of the Municipal S.A. has increased in recent years as a result of increasing efficiency. This allowed the Park to support other projects such as the refurbishing of the screening hall of the Naoussa Elementary School for hosting cultural events, and the installment of the Nautical Club NAIAS in the Park, which organizes a variety of events throughout the year.

The Paros Park Municipal S.A. is exemplary in terms of its autonomy and transparency, subject to dual checks by the Court of Audit as a public organization and by independent accountants as a Limited Company, and has carried out all of its statutory obligations without encumbering either the Municipality or the State.

This renders it a healthy, viable Municipal Company, one of the most successful in the country.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ
THANKS

Το ανθρώπινο κεφάλαιο του Πάρκου είναι αυτό που κάνει αυτό το δεκάχρονο εγχείρημα πραγματικά διαφορετικό από μια οποιαδήποτε άλλη Δημοτική Επιχείρηση.
Το γεγονός ότι συστάθηκε με την πρωτοβουλία και την κινητοποίηση ενεργών πολιτών, που ήθελαν να προστατεύσουν τον τόπο τους, διαμόρφωσε τη μετέπειτα πορεία του.
Πίσω από κάθε έργο και κάθε δράση του Πάρκου υπάρχει ένας μεγάλος αριθμός ανθρώπων, που σχεδιάζει, υποστηρίζει, χρηματοδοτεί, υλοποιεί, από διαφορετικές θέσεις και με διαφορετικές δεξιότητες.
Καθώς η Πάρος αλλάζει φυσιογνωμία με τη ραγδαία όσο και ασύμμετρη τουριστική ανάπτυξη των τελευταίων χρόνων, το Πάρκο, εκτός από το εναλλακτικό τουριστικό μοντέλο που προτείνει, φέρνει κοντά ανθρώπους που ενδιαφέρονται για τα κοινά και προσβλέπουν στη διαφύλαξη της φυσικής και πολιτιστικής περιουσίας του νησιού.
Σε όλους αυτούς τους ανθρώπους οφείλουμε ένα μεγάλο ευχαριστώ και ελπίζουμε να είναι κοντά μας για πολλά ακόμα χρόνια.

The human capital of the Park is what makes this ten-year venture really different from any other Municipal Enterprise.
The fact that it was set up by the initiative and mobilization of active citizens who wanted to protect their land shaped its subsequent course.
Behind every project and every activity of the Park there is a large number of people who design, support, finance, implement, from different positions and with different skills.
As the social landscape of Paros is changing together with the rapid and asymmetric touristic development, the Park, in addition to the alternative tourism model it proposes, brings together people who care for the commons and strive to protect the island's natural and cultural heritage.
We have a lot of gratitude for the efforts of all these people and we hope to have them with us for many more years.

Υπάρχει πάντα ένα πυρήνας ανθρώπων που αναλαμβάνει το μεγαλύτερο φορτίο σε ένα σύνθετο έργο, όπως είναι η δημιουργία και η λειτουργία του Πάρκου. Καλό είναι να γνωρίζουμε τα ονόματά τους
There is always a core of people who take the greatest burden on a complex project, such as the creation and operation of the Park. It is good to know their names.

Ελισάβετ Παπαζώη Elissavet Papazoi

Τάσος Κασαπίδης Tassos Kassapides

Γιάννης Κουλιανός Yannis Koulianos

Νίκος Μαλατέστας Nikos Malatestas

Αντλώντας χαρά από τον Εθελοντισμό
The joy of Volunteering

Στη δεκαετία που λειτουργεί το Πάρκο Πάρου, με αρχικό πυρήνα τα μέλη του σωματείου «Φίλοι του Πάρκου», ενδιαφερθήκαμε, πλαισιώσαμε και αγκαλιάσαμε την προσπάθεια αυτή, ως εθελοντές. Μέσα στα χρόνια προστέθηκαν και άτομα διαφόρων ηλικιών, προερχόμενα από την τοπική κοινωνία, και όχι μόνο. Διαθέσαμε χρόνο και ενέργεια για να στηρίξουμε το ιδιαίτερο αυτό ‘στοίχημα’, που προστατεύει ένα πολύ όμορφο κομμάτι του νησιού μας, αυτό της χερσονήσου του Άι-Γιάννη Δέτη, παράγει πολιτιστικό έργο και δυναμώνει την οικολογική μας συνείδηση, όχι μόνο κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού, αλλά καθ’ όλη τη διάρκεια του χρόνου.
Μετά από δέκα χρόνια, όλοι εμείς, που σταθερά συμμετέχουμε εθελοντικά στις δραστηριότητες του Πάρκου, έχουμε πλέον δέσει σαν ομάδα και με πολλή χαρά ανταποκρινόμαστε συντονισμένα σε όποια δράση κληθούμε να προσφέρουμε, στο Φεστιβάλ, στο Τρίαθλο, στις φυτεύσεις και την αποκατάσταση των μονοπατιών στη χερσόνησο, στους καθαρισμούς στις μακρινές παραλίες του Πάρκου, σε γιορτές, στην λειτουργία της Μόνιμης Έκθεσης στα κελιά.
Η σχέση μας με το Πάρκο είναι αμφίδρομη γιατί μας δίνει τη χαρά της συμμετοχής σε δράσεις για τη Φύση, τον Πολιτισμό, την Άθληση αλλά και την ευκαιρία συνάντησης με όσους, όπως εμείς, ενδιαφέρονται να προσφέρουν εθελοντικά, είτε ατομικά είτε ως μέλη του Συλλόγου των Φίλων του Πάρκου, του Συλλόγου Γυναικών Νάουσας, του Ναυτικού Ομίλου Ναϊάς.

ΣΩΜΑΤΕΙΟ ΦΙΛΟΙ ΤΟΥ ΠΑΡΚΟΥ - ΜΑΡΙΑ ΤΡΙΠΟΛΙΤΣΙΩΤΟΥ-ΤΣΟΥΝΑΚΗ

ΔΙΑΤΕΛΕΣΑΝΤΑ ΜΕΛΗ
ΤΟΥ Δ.Σ. ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΕΙΟΥ ΤΩΝ ΦΙΛΩΝ ΤΟΥ ΠΑΡΚΟΥ

Άλκηστις Αρχιμανδρίτη | Νικόλας Βεντουρής |
Θεόφιλος Βοσινάκης | Παλασία Γεωργιάδου |
Χρίστος Γεωργούσης | Ελένη Γραμματικάκη |
Άννα Κάγκανη | Μίνα Κακανιά | Τάσος Κασαπίδης
Μαρία Κορδονέλλη | Ντάρια Κοσκώρου
Γιάννης Κουλιανός | Νίκος Μαλατέστας
Ελισάβετ Παπαζώη | Άγγελος Πατέλης
Γιάννης Σιδηρόπουλος | Γιώργος Σωμαρίπας
Κατερίνα Ταγκαλάκη

ΣΥΛΛΟΓΟΙ - ΣΥΛΛΟΓΙΚΟΤΗΤΕΣ - ΜΚΟ - ΦΟΡΕΙΣ

Ναυτικός Όμιλος Νάουσας Ναϊάς
Σωματείο Φίλων του Πάρκου
Σύλλογος Γυναικών Νάουσας
Ευζωία | Ποδηλατικός Όμιλος Πάρου
Νηρέας | Αρχίλοχος
Ελληνική Ομάδα Διάσωσης Παρ. Κυκλάδων

In the decade that Paros Park operates, having the members of the Association ‘Friends of the Park’ as our original core, we engaged in, supported and embraced this effort as volunteers. With time, people of different ages from the local and non-local community were added. We have devoted time and energy to support this special project, which protects a very beautiful part of our island, the peninsula of Ai Yannis Detis, produces cultural work and invigorates our ecological awareness, not only during summer, but throughout the year.
After ten years, all of us who have volunteered regularly in the Park’s activities, are now part of a team and are happy to respond in a coordinated manner to any activity that we are asked to support, be it the Festival, Triathlon, plantings, restoration of paths in the peninsula, cleaning of the more remote beaches of the Park, festivities and the operation of the Permanent Exhibition in the monastery.

Our relationship with the Park is a two-way process; on one hand it gives us the pleasure to participate in activities revolving around nature, culture, sports and on the other hand it gives us the opportunity to meet with like-minded people who are interested in volunteering either individually or as members of groups such as the ‘Friends of the Park’ Association , the Association ‘Women of Naoussa’, or the Nautical Club NAIAS.

ASSOCIATION FRIENDS OF THE PARK - MARIA TRIPOLITSIOTOU-TSOUNAKI

Φεστιβάλ & Εκδηλώσεις
Festival & Events

Οι συστάσεις περιττεύουν για τον **Σωτήρη Γκορίτσα**, έναν από τους σημαντικότερους σύγχρονους Έλληνες σκηνοθέτες του κινηματογράφου. Πολίτης με ενεργό ενδιαφέρον και παρεμβατικός στα δημόσια πράγματα, ασπάστηκε θερμά το εγχείρημα του Πάρκου και το υποστήριξε ιδιαίτερα στο πεδίο όπου δεν θα μπορούσε να καταλληλότερος στην οργάνωση των προβολών στο θερινό σινεμά του Πάρκου και στην επιλογή των ταινιών που προβάλλονται κάθε καλοκαίρι. Χάρη σε αυτόν έχουμε την ευκαιρία να απολαμβάνουμε τρεις φορές την εβδομάδα και για περισσότερο από 2 μήνες εξαιρετικές ταινίες του παγκόσμιου κινηματογράφου. Τον ευχαριστούμε θερμά για την πολύ σημαντική συμβολή του και ελπίζουμε να τον έχουμε πολλά ακόμα χρόνια στο πλευρό μας.

As one of the most renown modern Greek film directors, Sotiris Goritsas hardly needs an introduction. An active citizen and a warm supporter of the Park, he has offered his expertise in organizing the screenings at the open-air cinema and selecting each summer’s film titles. We thank him warmly for his selections from the international film archives and hope to have him by our side for many more years.

Ο **Σταύρος Νιφλής** είναι ένας προικισμένος φωτογράφος που έχει αναδείξει με μοναδικό τρόπο όψεις του τοπίου, των ανθρώπων και της ζωής της Πάρου και όχι μόνο. Είναι ευτύχημα που το Πάρκο έχει το Σταύρο στενό συνεργάτη του και βασικό φωτογράφο στις εκδηλώσεις του, κυρίως τις φεστιβαλικές. Με τις εξαιρετικές λήψεις του έχει καταστεί βασικός συντελεστής της προβολής του Πάρκου, καθώς οι φωτογραφίες του κοσμούν όλες σχεδόν τις εκδόσεις μας. Τον ευχαριστούμε θερμά για αυτή την αφιλοκερδή προσφορά του και ελπίζουμε ότι θα συνεχίσει και στο μέλλον να απαθανατίζει τα σημαντικά γεγονότα του Πάρκου.

Stavros Niflis is a talented photographer who has highlighted in a unique way aspects of Paros life, its landscape and people. His photos have also been instrumental in the promotion of the Park’s events, especially the Festival. We thank him for his selfless contribution and hope he will continue to capture the Park and its events in the years to come.

Η **Μαρία Τριπολιτσιώτου-Τσουνάκη** έχει διαγράψει μια μεγάλη διαδρομή στα κοινά της Πάρου με την ενεργό και συχνά πρωταγωνιστική συμμετοχή της στα δημοτικά πράγματα, στους συλλόγους, στις χορευτικές ομάδες. Το Πάρκο το βοήθησε με πολλούς τρόπους και από διάφορες θέσεις, από Αντιπρόεδρος του Δ.Σ. μέχρι σκληρά εργαζόμενη στη δύσκολη διαχείριση της καθημερινότητας τη θερινή περίοδο της αιχμής. Πέρα από αυτά όμως η σημαντικότερη ίσως προσφορά της είναι η οργάνωση και ο συντονισμός ενός μεγάλου δικτύου εθελοντών, των οποίων η συνδρομή είναι ανεκτίμητη. Τα χαρίσματα της Μαρίας, η υπευθυνότητα, η συνέπεια, η δοτικότητα, η κοινωνικότητα την καθιστούν πολύτιμη συνεργάτιδα του Πάρκου και αισθανόμαστε την ανάγκη να την ευχαριστήσουμε θερμά για τη συνολική προσφορά της.

Maria Tripolitsiotou-Tsounaki has long been active in the communal affairs of Paros. She has provided the Park with assistance in many capacities and from various posts, including that of Management Board Vice-Chair. Above all, she has coordinated a large and valuable network of volunteers, with consistency, generosity and a great sense of social responsibility. These qualities make her a valuable asset for the Park and we thank her warmly for her overall contribution.

ΧΟΡΗΓΙΕΣ ΦΕΣΤΙΒΑΛ

Ακτοπλοϊκή μεταφορά καλλιτεχνών: BLUESTAR
Μετακινήσεις εντός Πάρου: ANEMOMYLOS TRAVEL
Φιλοξενία σε ξενοδοχεία: PORTOPAROS | KALYPSO | SWISSHOME | ASTIR OF PAROS | ANEMOMYLOS RESIDENCE

Προσφορά Μελετών και Υλοποίηση
Contributions in Project Design and Implementation

Η συνεργασία με την αρχιτέκτονα **Ένη Δημητριάδη** και το γραφείο της ΥΨΙΛΟΝ ΕΠΕ, ένα εξαιρετικά έμπειρο και διακεκριμένο αρχιτεκτονικό γραφείο, ήταν για το Πάρκο μια συνεργασία ανεκτίμητης αξίας για το σχεδιασμό των ποικίλων έργων και αναπλάσεων σε ολόκληρη τη ζώνη πολιτισμού και αναψυχής. Ιδιαίτερα τα πέντε πρώτα χρόνια, όταν δημιουργήθηκαν οι βασικές υποδομές, το θέατρο, το θερινό σινεμά, ο εκθεσιακός χώρος στα κελιά του Άι-Γιάννη, όταν έγινε η αισθητική και λειτουργική αναμόρφωση των εγκαταστάσεων αναψυχής, δεκάδες σχέδια εκπονήθηκαν και πολλές επιτόπου επισκέψεις έλυσαν προβλήματα. Εάν είχαν καταβληθεί οι κανονικές αμοιβές μελετών, θα είχαν απορροφήσει τις χρηματοδοτήσεις για την κατασκευή των έργων. Πρόκειται για μια οιωνεί μεγάλη χορηγία, για την οποία το Πάρκο εκφράζει την ευγνωμοσύνη του προς την αρχιτέκτονα Ένη Δημητριάδη και το γραφείο της.

The architect Eni Dimitriadis and her firm, YPSILON Ltd, are responsible for the design of the many and varied works of restoration in the zone of culture and recreation, especially during the Park's first five years, when infrastructure projects were under way. For the multitude of plans drafted, and the many in situ visits by her and her staff, all offered for free, the Park is truly grateful to Eni.

Η **Έλενα Συμεωνίδου**, σύμβουλος περιβαλλοντικής διαχείρισης, με τις πολύτιμες συμβουλές, την καθοδήγηση και τη σταθερή παρουσία της στο πεδίο στήριξε τις σημαντικές περιβαλλοντικές δράσεις για την αναβλάστηση της χερσονήσου. Καταλυτική υπήρξε η συμβολή της στο σχεδιασμό και την κατασκευή των αντιδιαβρωτικών έργων, με ιδιαιτέρως ενθαρρυντικά αποτελέσματα, καθώς και στη δημιουργία Βοτανικού Κήπου στο Πάρκο. Η εξειδίκευσή της στα περιβαλλοντικά δεδομένα της Πάρου, όπου δραστηριοποιείται στην οικολογική αρχιτεκτονική τοπίου και τον αναγεννητικό σχεδιασμό τα τελευταία δέκα χρόνια, είναι εξαιρετικά πολύτιμη για τις ιδιαίτερες και απαιτητικές συνθήκες του Πάρκου. Το Δ.Σ. του Πάρκου της εκφράζει τις θερμότερες ευχαριστίες του μαζί με την ευχή να συνεχίσει το σημαντικό έργο της στο Πάρκο και τα επόμενα δέκα χρόνια.

The guidance and committed presence of environmental management consultant, Elena Symeonidou, have been invaluable in regenerating the peninsula's ecosystem. Her specialization in the environmental profile of Paros for the past ten years has made all the difference in relation to the Park's delicate and demanding conditions. Along with our thanks, we wish that she continues her important work in the Park for the next ten years as well.

Ο **Γιάννης Κουλιανός** ήταν πανταχού παρών σε όλα τα έργα που έγιναν στο Πάρκο, προσφέροντας αφειδώλευτα προσωπική εργασία αμέτρητων ωρών, ημερών, μηνών, χειμώνα – καλοκαίρι!
Παράλληλα με τις υποχρεώσεις του ως μέλος του Διοκητικού Συμβουλίου, ήταν εκείνος που ασχολήθηκε, όσο κανένας άλλος, με το κατασκευαστικό κομμάτι των διαφόρων έργων. Οργάνωσε τα συνεργεία, φρόντισε για τις προμήθειες των υλικών, επιστάτησε, καθοδήγησε, επέβλεψε τους τεχνίτες και δούλεψε μαζί τους το ίδιο σκληρά, προκειμένου να υλοποιηθεί ο σχεδιασμός και να ολοκληρωθούν τα έργα στην ώρα τους και μάλιστα με σχετικά χαμηλό κόστος, χωρίς καμία έκπτωση στο ποιοτικό αποτέλεσμα. Η συμβολή του Γιάννη υπήρξε καθοριστική για την επιτυχία του εγχειρήματος, κι έχει καταγραφεί στη μνήμη των ανθρώπων που έζησαν το Πάρκο τα δέκα αυτά χρόνια.

Yannis Koulianos was present in all the works that took place at the Park, offering countless hours of personal toil, day in and day out, year in and year out! During the Park's ten-year lifespan, Yannis Koulianos has generously offered by organizing crews, ordering materials, supervising technicians, and personal work. His contribution has been instrumental to the success of the project, and has been recorded in the memory of the people who were close to Park these last ten years.

ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΜΕΛΕΤΩΝ

Αρχιτεκτονικές Μελέτες: Γραφείο Μελετών Ύψιλον, Αρχιτέκτων Ένη Δημητριάδη
Υδραυλικές Μελέτες: Γ. Καραβοκύρης & Συνεργάτες
Μηχανολογικές μελέτες: Μηχανολόγος Ιωάννης Ασκητόπουλος
Μελέτες φωτισμού: Αρχιτέκτων Κωνσταντίνα Βασιλακοπούλου
Στατικές Μελέτες: Γραφείο Μελετών Ύψιλον, Πολιτικός Μηχανικός Γ. Τσοπανάκης
Βιοκλιματική Μελέτη περιβάλλοντος χώρου μοναστηριού: Γραφείο Μελετών Αγνή Κούβελα & Συνεργάτες
Μελέτη - Απογραφή Βλάστησης: Βοτανολόγος Γιώργος Σφήκας
Μελέτη Φύτευσης: Αρχιτέκτων Τοπίου Μαρία Μπενάκη, Γεωπόνος Κώστας Σιφναίος
Σχεδιασμός Μονοπατιών: Κώστας Ζαρόκωστας
Περιβαλλοντικές Μελέτες: Περιβαλλοντική Σύμβουλος Έλενα Συμεωνίδου
Θαλάσσιες μελέτες: Γιώργος Παπαθεοδώρου, Τμήμα Γεωλογίας, Πανεπιστήμιο Πατρών

ΧΟΡΗΓΙΕΣ ΑΤΟΜΩΝ

- Μιχάλης Στασινόπουλος
- Καίτη Κυριακοπούλου
- Μέλη του Δ.Σ. του Πάρκου

ΣΤΕΛΕΧΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΠΑΡΟΥ

- Τεχνική υπηρεσία: Στέργιος Ταΐρης, Γιάννης Μωραϊτίδης, Μίνα Κούτλα, Νικολέττα Αρκουλή
- Διοικητικές Υπηρεσίες: Κυριακή Αλιπράντη, Κατίνα Τριπολιτσιώτη, Πόπη Σιφναίου, Σεβασμία Στάμενα
- Οικονομική Υπηρεσία: Νίκος Αρκουλής, Τζαννής Σιφναίος
- ΚΔΕΠΑΠ: Ιωσήφ Καλπάκογλου
- Υπηρεσία Πρασίνου, Καθαριότητας & Ανακύκλωσης του Δήμου: Κυριάκος Λουκής, Τάκης Δημόπουλος
- Δασικό Φυτώριο Δήμου Πάρου

ΔΕΚΑ ΧΡΟΝΙΑ ΠΑΡΚΟ ΠΑΡΟΥ | ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ: ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΠΑΠΑΖΩΗ, ΝΙΚΟΣ ΜΑΛΑΤΕΣΤΑΣ, ΚΑΙΤΗ ΤΑΓΚΑΛΑΚΗ, ΕΛΕΝΑ ΣΥΜΕΩΝΙΔΟΥ | ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΑΓΓΛΙΚΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ: ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΑΤΣΟΥΚΑΣ | ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ: ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΙΦΛΗΣ, ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΤΡΙΠΟΛΙΤΣΙΩΤΗ, ΕΛΕΝΑ ΣΥΜΕΩΝΙΔΟΥ, ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΟΥΛΙΑΝΟΣ, ΣΤΑΘΗΣ ΡΟΥΣΣΟΣ, ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΟΥΖΟΥΜΗΣ, ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΣΙΦΝΑΙΟΣ, ΜΑΡΙΑ ΤΣΟΥΚΝΙΔΑ, ΠΑΛΑΣΙΑ ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ, LEONARD SUSSMAN | GRAPHIC DESIGN: FINEDESIGN.GR | ΕΚΤΥΠΩΣΗ: FOTOLIO S.A. | 2019

ΠΑΡΚΟ ΠΑΡΟΥ
PAROS PARK

ΔΗΜΟΣ ΠΑΡΟΥ
MUNICIPALITY OF PAROS